

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 LS Tillegg 1

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2014

Endring av Prop. 1 LS (2013–2014)
Skatter, avgifter og toll 2014

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 LS Tillegg 1

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2014

Endring av Prop. 1 LS (2013–2014)
Skatter, avgifter og toll 2014

Innhold

	Omtalt side	Forslag til vedtak side
1	Hovedtrekk i skatte- og avgiftsopplegget for 2014	6
2	Tilbaketrekking og opprettholdelse av forslag i Prop. 1 LS (2013–2014) Skatter, avgifter og toll 2014	24
2.1	Innledning	24
2.2	Forslag til lovvedtak mv. i Prop. 1 LS (2013–2014) som trekkes tilbake	24
2.3	Forslag mv. i Prop. 1 LS (2013–2014) som opprettholdes	25
3	Skatt på inntekt	26
3.1	Skatt på alminnelig inntekt	26
3.1.1	Innledning og sammendrag	26
3.1.2	Vurderinger og forslag	26
3.1.3	Økonomiske og administrative konsekvenser	27
3.1.4	Ikrafttredelse	27
3.2	Minstefradrag for lønn, trygd og pensjon	27
3.3	Skattefradrag for pensjonister	28
3.4	Trygdeavgift	29
3.5	Klasse 2 for ektepar	29
3.6	Overgangsstønad for enslige forsørgere	31
3.7	Fradrag for fagforeningskontingent	32
3.8	Særfradraget for store sykdomsutgifter	33
3.9	Skattlegging av rimelige lån i arbeidsforhold	33
3.10	Boligsparing for ungdom (BSU)	34
3.11	Jordbruksfradrag og fiskerfradrag	34
3.12	Produktavgiften i fiskerinæringen	34
3.13	Skattører og fellesskatt	35
4	Skatt på formue	36
5	Arveavgift	37
5.1	Innledning og sammendrag	37
5.2	Fjerning av arveavgiften	38
5.2.1	Gjeldende rett	38
5.2.2	Vurderinger og forslag	39
5.2.3	Ikrafttredelse	39
5.2.4	Økonomiske og administrative konsekvenser	40
5.3	Innføring av kontinuitetsprinsippet som hovedregel ved arv og gave	41
5.3.1	Gjeldende rett	41
5.3.2	Vurderinger og forslag	42
5.3.3	Skiftetekniske spørsmål – fastsettelse av latent skatt på skifte	48

5.3.4	Økonomiske og administrative konsekvenser	48	
5.3.5	Ikrafttredelse	49	
6	Næringsbeskatning	51	
6.1	Begrensning av fradrag for rentekostnader i interessefellesskap	51	68, 69
6.1.1	Innledning	51	
6.1.2	Ekstern gjeld med sikkerhetsstillelse fra nærstående part	51	
6.1.3	Behandlingen av underskudd mv.	52	
6.1.4	Terskelbeløp	52	
6.1.5	Økonomiske og administrative konsekvenser	53	
6.2	Skattefunn	53	70
6.3	Avskrivningssatser	54	
7	Særavgifter	55	
7.1	Endret anslag for prisvekst	55	
7.2	Engangsavgift (kap. 5536 post 71)	55	89
7.3	Avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)	56	101
8	Omtalesaker	57	
8.1	Nøytral merverdiavgift for statlig sektor	57	
8.2	Fradrag for ENØK-investeringer og vedlikeholdskostnader i hjemmet (ROT-fradrag)	57	
8.3	Individuell pensjonssparing (IPS)	58	

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 LS Tillegg 1

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2014

Endring av Prop. 1 LS (2013–2014)

Skatter, avgifter og toll 2014

*Tilråding fra Finansdepartementet 8. november 2013,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Hovedtrekk i skatte- og avgiftsopplegget for 2014

Hovedtrekk i skatte- og avgiftsopplegget

Regjeringen vil bruke skattesystemet til å finansiere fellesgoder, sikre sosial mobilitet, oppnå mer effektiv ressursutnyttelse og gi bedre vilkår for norsk næringsliv. Det private eierskapet skal styrkes, og det skal lønne seg mer å jobbe, spare og investere. Regjeringen vil også stimulere til mer miljøvennlig atferd. Regjeringen vil redusere det samlede skatte- og avgiftsnivået for å spre makt, øke verdiskapingen og gi større frihet for familier og enkeltmennesker. Regjeringen vil arbeide for å forenkle dagens skatte- og avgiftsregler.

Regjeringen legger fram et forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2014 som markerer en ny retning i skatte- og avgiftspolitikken. Mens Stoltenberg II-regjeringen økte skatte- og avgiftsnivået, reduserer denne regjeringen samlede skatter og avgifter. Regjeringen prioriterer lettelse som vil gjøre norsk økonomi mer vekstkraftig og trygge grunnlaget for velferd også i framtiden. Den alminnelige skattesatsen reduseres for personer og selskaper, formuesskatten settes ned, og arveavgiften fjernes. Samlede skattelettelse utgjør om lag 8 mrd. kroner påløpt og 4,8 mrd. kroner bokført i 2014, jf. tabell 1.1. Sammenlignet med forslaget fra den forrige regjeringen reduseres samlede skatter og avgifter med om lag 7,1 mrd. kroner påløpt og 4,7 mrd. kroner bokført, jf. tabell 1.2.

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt fra 28 pst. til 27 pst. kun for selskaper. Skattesatsen for personer ble holdt uendret på 28 pst. Ulike satser inviterer til tilpasninger og er ingen god løsning. Regjeringen foreslår derfor at satsen på alminnelig inntekt reduseres både for selskaper og personer.

Selskapsskattesatsen i Norge bør ikke avvike vesentlig fra satsen i våre naboland. Store avvik vil gjøre det mindre attraktivt å investere i Norge, og Norge kan bli særlig utsatt for skatteplanlegging. Reduksjonen av satsen til 27 pst. må ses på som et første skritt i en nødvendig tilpasning av selskapskatten til den internasjonale utviklingen. Det kan bli behov for ytterligere satsreduksjoner og tiltak for å gjøre det norske skattegrunnlaget mer

robust. Scheel-utvalget er bedt om å vurdere dette nærmere. Utvalget skal etter planen legge fram sine forslag til endringer høsten 2014. Siden regjeringen vil redusere skatte- og avgiftsnivået, vil Finansdepartementet be utvalget vurdere også alternativ som gir netto skattelettelse.

Lavere skatt på alminnelig inntekt for personer og selskaper vil bidra til å gjøre økonomien mer vekstkraftig fordi lettelsene stimulerer både arbeidstilbudet, sparingen og investeringene. Incentivene til å spare og investere styrkes ytterligere ved at formuesskattesatsen reduseres med 0,1 prosentenheter til 1,0 pst. Redusert formuesskattesats legger til rette for at en større del av sparingen kan bli kanalisert til investering i næringsvirksomhet. Avkastningen av den samlede sparingen øker. De langsiktige virkningene av lettelsene i inntektsskatten og formuesskatten innebærer at noe av det umiddelbare provenytapet reverseres over tid, på usikkert grunnlag anslått til 10–30 pst.

Arveavgiften fjernes i tråd med regjeringsplattformen. Det vil lette likviditetsbelastningen ved generasjonsskifte i familiebedrifter, være en stor forenkling for skattyterne, og redusere de administrative kostnadene for Skatteetaten. Arveavgiftsgrunnlagene, som i dag også benyttes i blant annet gevinstbeskatningen, erstattes med nye skattegrunnlag. Disse vil som hovedregel være arvelaters eller givers inngangsverdier. Hvis avdøde kunne solgt sin bolig eller fritidsbolig skattefritt, skal imidlertid også mottaker kunne selge skattefritt i forbindelse med arveoppgjøret. Dersom mottaker beholder boligen og selger den på et senere tidspunkt, betales kun skatt av eventuell gevinst opptjent i egen eiertid.

For å kunne holde lave og konkurransedyktige skattesatser er det avgjørende at ikke skattegrunnlaget uthules. Norge er i dag utsatt for skatteplanlegging fra flernasjonale virksomheter. Vi har en relativt høy skattesats og vide muligheter til å fradragsføre renter. Flere virksomheter bruker rentefradraget til å flytte skattbart overskudd til land med lavt skattenivå. De fleste OECD-land, herunder Sverige, Danmark og Finland, har innført begrensninger på rentefradraget for å mot-

virke slik skatteplanlegging. Regjeringen mener det er nødvendig å innføre slike regler også i Norge, og vil derfor i hovedsak opprettholde den forrige regjeringens forslag om å begrense fradraget for renter mellom nærstående selskaper. Forslaget vil bidra til likere konkurransevilkår for virksomheter som kun driver i Norge, sammenlignet med flernasjonale selskaper som til nå har hatt store muligheter til å utnytte forskjeller i skatteregler mellom Norge og andre land. Regjeringen foreslår en lempning i Stoltenberg II-regjeringens forslag ved å heve terskelen for hvor store netto renter et selskap må ha for å komme inn under regelen om rentebegrensning, fra 3 til 5 mill. kroner. Departementet vil dessuten sende på høring en forskrift om unntak fra bestemmelsen om at lån med garantier fra nærstående selskap skal likestilles med interne lån.

Regjeringen opprettholder Stoltenberg II-regjeringens forslag om å innføre startavskrivning for maskiner og andre driftsmidler i saldogrupper d. Regjeringen vil samtidig vurdere avskrivningsreglene i lys av verdifallet på driftsmidlene.

Regjeringen opprettholder utvidelsene i Skattefunnordningen foreslått av den forrige regjeringen. I tillegg foreslår regjeringen å heve beløpsgrensen for beregningsgrunnlaget for egenutført forskning og utvikling fra 5,5 til 8 mill. kroner. Samlet gir forslagene en bred utvidelse i Skattefunn som kommer alle brukere av ordningen til gode. Dette legger til rette for mer egenutført og innkjøpt forskning og utvikling.

Regjeringen legger vekt på endringer som kan bidra til å gjøre det mer lønnsomt å arbeide. Stoltenberg II-regjeringens forslag om å fjerne skatteklasse 2 for ektepar er en slik endring. Forslaget opprettholdes. Det innebærer at ekteparene som til nå har hatt denne fordelingen, vil få samme skatt som enslige og samboere med tilsvarende inntekt. Regjeringen vil framheve at endringen kan stimulere flere innvandrerkvinner til å ta arbeid utenfor hjemmet og dermed styrke integreringen. To av tre ektepar som ble lignet i klasse 2 i 2011 der eldste ektefelle var under 62 år, bestod av minst én innvandrer. Regjeringen vil også peke på den kraftige økningen i antall eldre ektepar som lignes i klasse 2 etter 2010, til tross for at begge ektefellene har inntekt, og den ene ikke kan sies å forsørge den andre. Denne nye gruppen er kommet inn i klasse 2 som en sidevirkning av omleggingen i pensjonsskattereglene fra 2011, som i seg selv ga store lettelser til dem med lave inntekter.

Regjeringen opprettholder forslaget om å skattlegge overgangsstonaden som lønn for nye

mottakere. Det legges imidlertid opp til en mindre økning i overgangsstonaden for nye mottakere enn den forrige regjeringen foreslo. På den måten bedres arbeidsinsentivene samtidig som en ny enslig forsørger som mottar full overgangsstonad og ikke har andre inntekter, likevel får samme inntekt etter skatt som med dagens regler.

Regjeringen er opptatt av at brede grupper skal ta del i skattelettelsene. Den forrige regjeringen foreslo å øke satsen i minstefradraget i lønn og trygd med 2 prosentenheter. Det kommer lønnstakere og trygdede med lave inntekter til gode. Regjeringen øker minstefradraget i lønn og trygd med ytterligere 1 prosentenheter til 43 pst. Samtidig økes satsen i minstefradraget i pensjon med 1 prosentenheter til 27 pst.

Regjeringen foreslår i tillegg blant annet følgende endringer:

- Regjeringen ønsker å legge bedre til rette for at unge kan komme inn på boligmarkedet. Ordningen med boligsparing for unge (BSU) utvides. Regjeringen foreslår å øke høyeste årlige sparebeløp som gir skattefradrag, fra 20 000 til 25 000 kroner. Taket for samlet sparing i BSU økes fra 150 000 til 200 000 kroner.
- Særfradraget for store sykdomsutgifter videreføres med 2013-regler. Regjeringen vil utrede en ny og administrativt enklere ordning som skal være særlig innrettet mot å få funksjonshemmede inn i arbeidslivet.
- Trygdeavgiftene foreslås økt med 0,4 prosentenheter. Økningen må ses i sammenheng med reduksjonen i skattesatsen på alminnelig inntekt på 1 prosentenheter. Skattefradraget for pensjonister tilpasses de øvrige satsendringene slik at en minstepensjonist fortsatt ikke betaler skatt.
- Regjeringen vil ikke øke avgiften på elektrisitet slik regjeringen Stoltenberg II foreslo. Økt elavgift har uheldige fordelingsvirkninger. Dermed slipper en husholdning med gjennomsnittlig elektrisitetsforbruk en økning i strømregningen på om lag 250 kroner.
- Regjeringen ønsker å forenkle skatte- og avgiftssystemet. Den forrige regjeringens forslag om å legge om beskatningen av elektroniske kommunikasjonstjenester betalt av arbeidsgiver er et godt forenklingstiltak. Forslaget opprettholdes. Det samme gjelder forslaget om å forenkle dagens beskatning av mengdegjeldsbrev med underkurs. Derimot mener regjeringen den forrige regjeringens forslag om å endre reglene om botid i gevinstbeskatningen av bolig vil gi et komplisert regelverk. Regjeringen trekker dette forslaget.

- Regjeringen opprettholder forslaget om å redusere tinglysingsgebyrene til kostnadsriktig nivå. Staten bør ikke ta mer betalt for å levere tjenester til publikum enn det koster å produsere dem.
- Regjeringen vil stimulere til mer miljøvennlig atferd. Regjeringen opprettholder den forrige regjeringens forslag om å øke avgiftene på klimagasser. Den forrige regjeringens forslag om å øke satsene for CO₂-utslipp i engangsavgiften opprettholdes ikke, og satsene for motoreffekt blir redusert noe mindre.
- Dersom Stortinget vedtar rammer for nytt alderspensjonsprodukt i tråd med forslaget i Prop. 199 L (2012–2013), jf. omtale i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) punkt 1.3.4, legger departementet opp til også å øke de forskriftsfastsatte maksimalgrensene for årlige innskudd i innskuddspensjon, slik at disse maksi-

malsatsene blir harmonisert med maksimalsatsene for det nye produktet.

Provenyvirkninger

Tabell 1.1 og 1.2 gir en oversikt over provenyvirkningene av regjeringens forslag til skatte- og avgiftsendringer sammenlignet med henholdsvis referansesystemet for 2014 og Stoltenberg II-regjeringens forslag. Det vises til punkt 1.2 i Prop. 1 LS (2013–2014) Skatter, avgifter og toll 2014 for nærmere omtale av referansesystemet for henholdsvis skatter og avgifter. Departementet har i lys av ny informasjon om utviklingen i konsumpriser oppjustert anslaget for konsumprisvekst fra 2013 til 2014 fra 1,6 til 1,9 pst. Anslagsendringen påvirker i første rekke anslaget på de nominelle avgiftsinntektene, jf. nærmere omtale i punkt 7.1.

Tabell 1.1 Anslatte provenyvirkninger av skatte- og avgiftsopplegget for 2014.

Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til et referansesystem for 2014. Mill. kroner

	Påløpt	Bokført
Inntektsskatt for personer	-3 345	-2 693
Redusere satsen på alminnelig inntekt til 27 pst. ¹	-10 540	-8 430
Øke trygdeavgiftssatsene med 0,4 prosentenheter	6 155	4 925
Øke satsen i minstefradraget i lønn og trygd til 43 pst. og minstefradraget i pensjon til 27 pst.	-679	-543
Redusere maksimalt beløp i skattefradraget for pensjonister til 30 000 kroner .	765	610
Fjerne skatteklasse 2 for ektepar	1 045	836
Skattlegge overgangsstonaden for enslige forsørgere som lønn ²	52	33
Forenkler skattlegging av elektronisk kommunikasjon	0	0
Stramme inn skatteregler for lange pendlerreiser	15	12
Utvide BSU-ordningen	-270	-220
Øke grensene for lønnsoppgaveplikt	-18	-14
Tillate fradrag for kontingent til alle fagforeninger ³	0	-3
Øke påslaget i normrenten med 0,75 prosentenheter til 1,25 prosentenheter	30	15
Lønnsjustere personfradraget ⁴	-62	-50
Lønnsjustere øvre grense i minstefradraget i pensjonsinntekt ⁴	-56	-45
Lønnsjustere særfradraget for enslige forsørgere ⁴	-21	-17
Videreføre andre satser og beløpsgrenser nominelt mv.	239	198
Skatt på formue og arv	-3 570	-1 940
Redusere formuesskattesatsen til 1 pst. Øke ligningsverdiene av sekundær-bolig, næringseiendom og fritidsbolig. Øke bunnfradraget til 1 mill. kroner . . .	-1 595	-1 270
Fjerne arveavgiften ⁵	-1 975	-670

	Påløpt	Bokført
Næringsbeskatningen	-1 211	-300
Redusere selskapsskattesatsen for fastlandsbedrifter	-2 600	0
Øke særskatten for petroleumsselskaper ⁶	-	-
Øke grunnrenteskatten for vannkraftanlegg	150	0
Begrense fradrag for gjeldsrenter mellom nærstående selskap.	2 450	0
Innføre startavskrivninger for driftsmidler i saldogruppe d ⁷	-960	-300
Utvide Skattefunn	-250	0
Utvide betinget skattefritak ved ekspropriasjon i landbruket ved reinvestering	-1	0
Særavgifter	480	420
Øke avgiftene på klimagasser til 330 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter ⁸	700	640
Øke CO ₂ -avgiften for fiske og fangst	30	30
Justere engangsavgiften for biler	0	0
Redusere omregistreringsavgiften	-250	-250
Fjerne omregistreringsavgiften og øke miljødelen i vektårsavgiften for tyngre kjøretøy	0	0
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	-333	-318
Redusere tinglysingsgebyrer til kostnadsriktig nivå	-325	-310
Sektoravgifter og andre gebyrer ⁹	-8	-8
Samlede nye skatte- og avgiftsendringer i 2014	-7 979	-4 831
Forslag med virkning for 2013³	-3	0
Tidligere vedtak	-12	58
Vedtak i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 2013.	0	52
Vedtak i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2013.	-12	6
Samlede skatte- og avgiftsendringer	-7 994	-4 773

¹ 23,5 pst. for personlige skattytere i Finnmark og Nord-Troms.

² Provenyanlaget tar hensyn til at skattlegging av overgangsstonaden innføres for nye mottakere, og at overgangsstonaden økes. I tillegg til provenyøkningen i 2014 anslås en provenyøkning i 2015–2017 på til sammen 237 mill. kroner påløpt.

³ Forslaget om å tillate fradrag for kontingent til alle fagforeninger innføres med virkning fra 2013.

⁴ Lønnsjustering innebærer en overkompensasjon sammenlignet med referansesystemet.

⁵ Fjernning av arveavgiften reduserer isolert sett provenyet med 2 225 mill. kroner påløpt og 670 mill. kroner bokført i 2014. Inntektsskatten anslås å øke med 250 mill. kroner påløpt og 0 mill. kroner bokført i 2014 som følge av at arveavgiften fjernes.

⁶ Inntektene fra petroleumssektoren er ikke inkludert i tabellen fordi de inngår i Statens pensjonsfond utland. Netto provenytap fra petroleumsselskaper av økt særskatt og redusert selskapsskatt anslås til 350 mill. kroner påløpt og 175 mill. kroner bokført i 2014. Overføringen til Statens pensjonsfond utland reduseres tilsvarende.

⁷ Den langsiktige budsjettvirkningen av å innføre startavskrivningen er beregnet til -400 mill. kroner.

⁸ Provenyanlaget omfatter også oppheving av avgiftsfritakene for verneverdige fartøy, museumsjernbaner og tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren. I provenyanlaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på om lag 60 mill. kroner.

⁹ Dette gjelder reduserte gebyrer til Luftfartstilsynet og Statens jernbanetilsyn og økt årsavgift for stiftelser.

Tabell 1.2 Anslåtte provenyvirkninger av skatte- og avgiftsopplegget for 2014. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til Stoltenberg II-regjeringens forslag. Mill. kroner

	Påløpt	Bokført
Inntektsskattegrunnlaget for personer	-3 492	-2 649
Redusere satsen på alminnelig inntekt til 27 pst. ¹	-10 540	-8 430
Øke trygdeavgiftssatsene med 0,4 prosentenheter ²	6 815	5 585
Øke satsen i minstefradraget i lønn og trygd til 43 pst. og minstefradraget i pensjon til 27 pst.	-425	-340
Redusere maksimalt beløp i skattefradraget for pensjonister til 30 000 kroner .	765	610
Skattlegge overgangsstonaden som lønn ³	12	13
Redusere fradraget for fagforeningskontingent til 2013-nivå.	67	54
Tillate fradrag for kontingent til alle fagforeninger ⁴	0	-3
Reversere botidsmodellen i gevinstbeskatning av bolig	-5	0
Utvide BSU-ordningen	-270	-220
Justere påslaget i normrenten med ytterligere 0,25 prosentenheter til 1,25 prosentenheter	10	5
Videreføre jordbruksfradraget nominelt	24	24
Videreføre fiskerfradraget nominelt.	33	33
Videreføre nominelt grenser og satser i personbeskatningen mv.	22	20
Skatt for formue og arv	-2 615	-1 540
Redusere formuesskattesatsen til 1 pst.	-1 365	-1 090
Fjerne arveavgiften ⁵	-1 250	-450
Selskapsbeskatningen	-260	0
Øke terskelbeløpet ved fradrag for gjeldsrenter til nærstående selskaper	-100	0
Utvide Skattefunn	-160	0
Særavgifter	-725	-550
Reversere økt avgift på elektrisk kraft	-725	-550
Samlede nye skatte- og avgiftsendringer i 2014	-7 092	-4 739
Forslag med virkning for 2013⁴	-3	0
Samlet provenyvirkning av Stoltenberg II-regjeringens forslag i forhold til referansesystemet for 2014	-887	-92
Tidligere vedtak	-12	58
Vedtak i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 2013	0	52
Vedtak i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2013	-12	6
Samlede skatte- og avgiftsendringer	-7 994	-4 773

¹ 23,5 pst. for personlige skattytere i Finnmark og Nord-Troms.

² Inkluderer reversering av redusert skatt for selvstendig næringsdrivende.

³ Provenyanlaget tar hensyn til at skattlegging av overgangsstonaden innføres for nye mottakere, og at overgangsstonaden økes.

⁴ Forslaget om å tillate fradrag for kontingent til alle fagforeninger innføres med virkning fra 2013.

⁵ Fjerning av arveavgiften reduserer isolert sett provenyet med 1 500 mill. kroner påløpt og 450 mill. kroner bokført i 2014, sammenlignet med Stoltenberg IIs forslag. Inntektsskatten anslås å øke med 250 mill. kroner påløpt og 0 mill. kroner bokført i 2014 som følge av at arveavgiften fjernes.

Langsiktige virkninger

Regjeringen har prioritert lettelser som bidrar til vekst. Det kan gi betydelige dynamiske virkninger. En del av det umiddelbare provenytapet vil da motvirkes av at skattegrunnlagene vokser over tid.

Vurderingen av de langsiktige virkningene av forslaget bygger på kunnskap om hvordan ulike skatter påvirker skattyternes beslutninger og dermed hvordan ressursbruken endres.

Skatter og avgifter påvirker normalt atferden til dem som skal betale skattene. Ressursene i samfunnet kan da bli utnyttet mindre effektivt enn dersom de ikke var blitt skattlagt. Skatt på arbeid gjør det mindre lønnsomt å jobbe. Tilsvarende blir det mindre lønnsomt å sette penger i banken eller i aksjer dersom en del av avkastningen trekkes inn i form av skatt. Skatt på selskapsoverskudd fører til at færre investeringer i Norge blir lønnsomme.

Mesteparten av skatteinntektene må komme fra skatter som virker negativt på økonomien. For et gitt skattenivå holdes de negative virkningene lavest om man legger relativt størst vekt på skatter som i liten grad påvirker personers og bedrifers beslutninger, og om man har lave skattesatser på brede grunnlag framfor høye skattesatser på smale grunnlag. Høye skattesatser gir sterke motiver til å endre atferd og gjør det lønnsomt å omgå eller unndra skatten. Det hemmer den økonomiske veksten.

Skattereduksjoner kan derfor bidra til en bedre ressursbruk og gi grunnlag for økt vekst. Noen skattereduksjoner vil realisere større positive virkninger enn andre. Om dette har man en del kunnskap fra økonomisk forskning. For eksempel tyder forskningen på at særlig satsreduksjoner på investeringer og sparing, men også arbeid, kan ha relativt store positive virkninger. Derfor anbefaler blant andre OECD å skifte noe av skattebyrden bort fra kapital og arbeid.

Regjeringen foreslår skattereduksjoner som bidrar til en bedre ressursbruk, og som dermed antas å være vekstfremmende ut fra den kunnskapen som finnes på området. Redusert skattesats på alminnelig inntekt både for personer og selskaper vil redusere skattesatsen på investeringer, sparing og arbeid. Endringene i formuesskatten vil både gi lavere skatt på sparing og bidra til å dempe skjevhetene i skattleggingen av ulike formuesobjekter. Det bidrar til at kapitalen i større grad vil plasseres der den gir størst avkastning for samfunnet. Et stort flertall av skattyterne vil stå overfor en lavere marginalskatt på arbeid og kapi-

tal. På bakgrunn av ulike forskningsarbeider basert på norske og internasjonale data antar Finansdepartementet at de positive dynamiske effektene kan være betydelige. Det innebærer at de nevnte skatteendringene har et innslag av selvfinansiering. Det er stor usikkerhet om graden av selvfinansiering, men et nøkternt anslag ligger mellom 10 og 30 pst.

Vekstfremmende skattelettelse og bedre rammebetingelser for næringsvirksomhet vil trygge grunnlaget for arbeid og inntekt, og dermed grunnlaget for skatteinntekter og finansiering av velferden. En bærekraftig finansiering av velferdsytelsene er det viktigste bidraget til utjevning av inntekt i befolkningen over tid.

Bedrede arbeidsinsentiver i skattesystemet vil påvirke de langsiktige fordelingsvirkningene. Økt arbeidstilbud gir gevinster for samfunnet, men også for den enkelte, særlig i den grad det bidrar til at man kommer seg ut av ulike former for lavinntektsfeller. Mange med lave inntekter har svak tilknytning til arbeidslivet. Personer som mottar trygd til erstatning for tapt arbeidsinntekt som følge av for eksempel helseproblemer eller arbeidsledighet, kan oppleve at de får lite igjen for å gå ut i arbeid. Det er derfor viktig å se trygde- og skatteregler og behovsprøvde offentlige ytelser i sammenheng. Flere av regjeringens forslag påvirker arbeidsinsentivene positivt: Generell reduksjon i marginalskatten på arbeid, fjerning av klasse 2 og skattlegging av overgangsstonaden som lønnsinntekt. Samlet bedres både arbeidsinsentivene til personer som allerede jobber, og personer med en løsere tilknytning til arbeidsmarkedet.

Departementet ønsker å øke kunnskapen om hvordan ulike skatteendringer påvirker ressursbruken, og dermed hvilken grad av selvfinansiering over tid som følger av ulike skattelettelse. Det vil styrke beslutningsgrunnlaget for skatte- og avgiftspolitikken. Metodisk er imidlertid dette krevende. Finansdepartementet arbeider løpende med å få utviklet bedre metoder for å tallfeste slike virkninger i Norge. Dette er et prioritert område for regjeringen. I regjeringserklæringen står det at de dynamiske effektene av skattelettelse skal utredes. Finansdepartementet tar derfor sikte på å øke innsatsen på dette området framover.

Profil på skattelettelsene

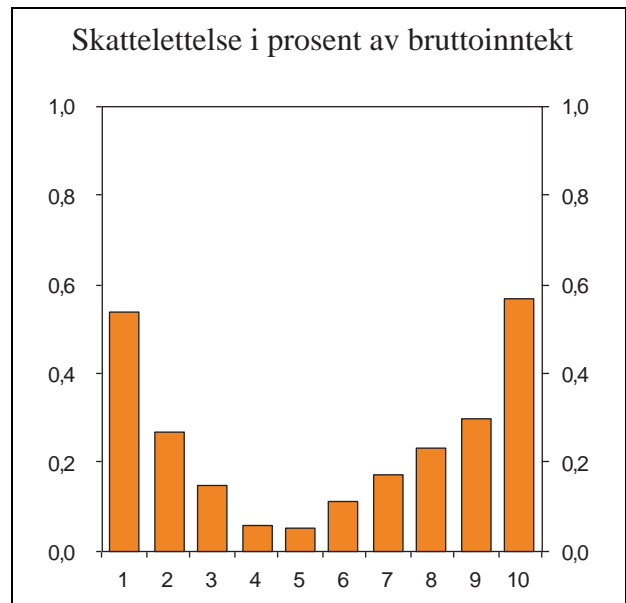
Skatteendringene for ulike grupper med regjeringens forslag er beregnet sammenlignet med 2013-regler framført til 2014 (referansesystemet).

Beregningene inkluderer alle skatteendringer som det er mulig å regne på i skattemodellen LOTTE-Skatt, herunder endringer i satser og grenser i inntektsbeskatningen av personer og endringene i formuesskatten. Fjerning av arveavgiften, utvidelse av BSU, lønnsbeskatning av overgangsstønadene for nye mottakere og økt påslag i normrenten inngår ikke. Heller ikke lettelsene i selskapsbeskatningen eller avgiftsendringene er medregnet.

I disse beregningene får alle inntektsgrupper skattelettelse i gjennomsnitt. Halvparten av befolkningen har inntekter mellom 350 000 kroner og 1 mill. kroner. Disse får halvparten av de samlede lettelsene i personbeskatningen. Her befinner de fleste vanlige lønsmottakere seg. Denne gruppen har i liten grad fått skattelettelse de siste årene. Oppmerksomheten i skattepolitikken har først og fremst blitt viet lavinntekts- og høyinntektsgruppene. Regjeringen Stoltenberg II ga i løpet av sine åtte år hovedsakelig lettelse til den relativt begrensede delen av befolkningen med lave inntekter, og innførte samtidig store skjerpelser for de med høye inntekter. Lettelser for personer med høye inntekter og formuer med regjeringens forslag må ses i sammenheng med de vesentlig større innstramningene denne gruppen har fått under den forrige regjeringen.

Figur 1.1 viser skattelettelsen som andel av bruttoinntekt for ulike inntektsdesiler for personskatter. Desil 1 er de 10 pst. med lavest inntekt, desil 10 de 10 pst. med høyest inntekt. De 20 pst. med lavest inntekt og de 20 pst. med høyest inntekt får den største skattelettelsen målt i prosent av bruttoinntekten. Lettelser for de med lav inntekt skyldes særlig økte satser i minstefradraget for lønn og trygd og for pensjon. Lettelser for de 10 pst. med høyest inntekt kommer hovedsakelig av lettelse i kapitalbeskatningen gjennom lavere skattesats på alminnelig inntekt og i formuesskatten.

Tabell 1.3 viser hvordan endringer i personinntektsbeskatningen og formuesskatten påvirker gjennomsnittsskatten i ulike bruttoinntektsintervaller. I gjennomsnitt gir forslaget en skattelettelse på om lag 1 200 kroner, dvs. om lag 0,3 pst. av bruttoinntekten sammenlignet med referansesystemet. Skattelettelsene i kroner stiger med bruttoinntekten. Det følger med nødvendighet av skattereduksjoner som er proporsjonale med skattegrunnlagene for inntekt og formue. Den relativt lille gruppen med en bruttoinntekt over 2 mill. kroner får i gjennomsnitt en skattelettelse på 39 000 kroner sammenlignet med lønnsjusterte

Figur 1.1 Skattelettelse med regjeringens forslag i prosent av bruttoinntekt fordelt på ulike inntektsgrupper (desiler) etter bruttoinntekt. Sammenlignet med lønnsjusterte 2013-regler (referansesystemet). Prosent

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

2013-regler (referansesystemet). I underkant av 15 000 kroner av lettelsen kommer av lavere formuesskatt. Til sammenligning er det beregnet at personer med over 2 mill. kroner i bruttoinntekt har fått 270 000 kroner i økt skatt i perioden 2005–2013.

Beregningene over viser hvordan skatteendringene slår ut i gjennomsnitt for ulike inntektsgrupper. Beregninger på individnivå viser at 65 pst. av skattyterne får lettelse. Om lag 20 pst. får om lag uendret skatt. Blant disse er gjennomsnittsinntekten svært lav, noe som illustrerer at dette er en gruppe hvor mange betaler lite eller ingenting i skatt. De tar dermed i mindre grad del i reduksjonen av den alminnelige skattesatsen. 15 pst. av skattyterne får en skatteøkning. Under 2 pst. får en skatteøkning over 2 000 kroner. Gjennomsnittsinntekten er høyest for de som får de største lettelsene, men også blant de som får skatteøkninger over 2 000 kroner, er gjennomsnittsinntekten relativt høy. Det er særlig avviklingen av klasse 2 som kan medføre en isolert skjerpelse av en viss størrelse. Den isolerte skjerpelsen må ses i lys av at denne gruppen nå får samme skattebelastning som enslige eller samboere med tilsvarende inntekt. For de fleste som mister klasse 2, vil skjerpelsen dempes gjennom andre lettelse i opplegget.

Tabell 1.3 Gjennomsnittlig endring i skatt for alle personer 17 år og eldre. Forslaget sammenlignet med lønnsjusterte 2013-regler (referansesystemet). Negative tall betyr lettelser. Kroner

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser. Tusen kroner	Antall	Gjennomsnittlig endring i skatt			
		Gjennomsnittlig skatt i 2013	Sammenlignet med 2013-regler	Herav endring i formuesskatt	Samlet skatteendring i pst. av bruttoinntekten
0–150	571 000	4 000	-300	-100	-0,4
150–200	305 300	11 900	-400	-100	-0,2
200–250	377 200	22 300	-300	-200	-0,1
250–300	365 500	39 800	-200	-200	-0,1
300–350	354 600	59 500	-100	-200	0,0
350–400	360 300	78 700	-400	-200	-0,1
400–450	346 400	96 100	-600	-200	-0,1
450–500	313 900	112 700	-900	-200	-0,2
500–600	460 300	138 600	-1 300	-300	-0,2
600–750	337 700	188 200	-2 100	-400	-0,3
750–1 000	216 500	268 900	-3 200	-700	-0,4
1 000–2 000	154 000	461 300	-6 800	-1 700	-0,5
2 000 og over	25 800	1 444 300	-39 000	-14 900	-1,1
I alt	4 188 500	105 200	-1 200	-400	-0,3

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

Gini-koeffisienten er et mye brukt mål på inntektsulikheten i samfunnet. Regjeringens skatteopplegg vil ikke endre Norges posisjon som et av landene i Europa med jevnest inntektsfordeling målt ved Gini-koeffisienten. Omfordelingen gjennom skattesystemet endrer seg lite, både sammenlignet med Stoltenberg II-regjeringens forslag og 2013-regler (referansesystemet), selv om det er en svak dreining i retning av økt ulikhet. Det skal store endringer til for å slå ut i Gini-koeffisienten, særlig ved generelle endringer i skattereglene. Endringer som er mer målrettet mot deler av fordelingen, vil kunne ha større virkning enn mer generelle endringer. Full avvikling av formuesskatten er et eksempel på en endring som ville økt Gini-koeffisienten noe mer.

Enkelte av skatte- og avgiftsforslagene som ikke kan inkluderes i disse beregningene, kan også ha betydning for fordelingen eller den samlede skatte- og avgiftsbelastningen for husholdningene:

- Redusert selskapsskatt gir et større nettooverskudd fra virksomheten. På kort sikt vil det gi opphav til høyere aksjeinntekter for eierne. Empirisk forskning tyder imidlertid på at en del av dette over tid vil veltes over i lønningene og derfor tilfalle lønnstakerne. Det skyldes at

økte investeringer vil øke produktiviteten til arbeidskraften, noe som igjen vil øke reallønnen.

- Fjerning av arveavgiften gir isolert sett de største lettelsene for høyinntektsgruppene. Målt i forhold til inntekten betaler imidlertid lavinntektsgruppene mer arveavgift enn høyinntektsgruppene. Det er også grunn til å anta at personer i høyinntektsgruppene i større grad mottar verdier som reelt sett ikke blir ilagt arveavgift etter full verdi, og som dermed får en lavere effektiv arveavgiftssats. Det gjelder for eksempel aksjer i ikke-børsnoterte selskaper og verdifullt innbo. Fjerning av arveavgiften påvirker også fastsettingen av grunnlagene i inntektsbeskatningen. Det er grunn til å anta at høyinntektsgruppene vil bære en høyere andel av skatteøkningen knyttet til endringene i skattegrunnlagene enn lavinntektsgruppene.
- Utvidet BSU innebærer lettelser for unge skattytere.

Oversikt over skatte- og avgiftssatser og beløpsgrenser

Tabell 1.4 viser skattesatser, fradrag og beløpsgrenser i 2013 og med regjeringens forslag for 2014. Etter justering med anslått vekst i lønn, pen-

sjon eller pris fra 2013 til 2014 blir de generelle fradragene og beløpsgrensene avrundet. Oppjusteringen kan derfor avvike noe fra nivået på de ulike vekstanslagene. Lønnsveksten anslås til 3,5 pst., prisveksten til 1,9 pst. og veksten i ordinær alders-

pensjon til 2,7 pst. For øvrig vises det til forslag til skattevedtak i denne proposisjonen og til oversikt over fradrag og beløpsgrenser på departementets hjemmeside på internett.

Tabell 1.4 Skattesatser, fradrag og beløpsgrenser i 2013 og forslag for 2014.

	2013-regler	Forslag 2014	Endring 2013–2014
<i>Skatt på alminnelig inntekt</i>			
Personer ¹	28 pst.	27 pst.	-1 pst.enhet
Bedrifter ²	28 pst.	27 pst.	-1 pst.enhet
<i>Toppskatt</i>			
Trinn 1			
Innslagspunkt	509 600 kr	527 400 kr	3,5 pst.
Sats ³	9,0 pst.	9,0 pst.	-
Trinn 2			
Innslagspunkt	828 300 kr	857 300 kr	3,5 pst.
Sats	12,0 pst.	12,0 pst.	-
<i>Trygdeavgift</i>			
Nedre grense for å betale trygdeavgift	39 600 kr	39 600 kr	-
Opptrappingssats	25,0 pst.	25,0 pst.	-
Sats			
Lønnsinntekt	7,8 pst.	8,2 pst.	0,4 pst.enhet
Fiske, fangst og barnepass ⁴	7,8 pst.	8,2 pst.	0,4 pst.enhet
Annen næringsinntekt	11,0 pst.	11,4 pst.	0,4 pst.enhet
Pensjonsinntekt mv.	4,7 pst.	5,1 pst.	0,4 pst.enhet
<i>Arbeidsgiveravgift⁵</i>			
Sone I	14,1 pst.	14,1 pst.	-
Sone Ia ⁶	14,1 pst.	14,1 pst.	-
Sone II	10,6 pst.	10,6 pst.	-
Sone III	6,4 pst.	6,4 pst.	-
Sone IV	5,1 pst.	5,1 pst.	-
Sone IVa	7,9 pst.	7,9 pst.	-
Sone V	0,0 pst.	0,0 pst.	-
<i>Høyeste effektive marginale skattesatser</i>			
Lønnsinntekt ekskl. arbeidsgiveravgift	47,8 pst.	47,2 pst.	-0,6 pst.enhet
Lønnsinntekt inkl. arbeidsgiveravgift	54,3 pst.	53,7 pst.	-0,5 pst.enhet
Pensjonsinntekt ⁷	44,7 pst.	44,1 pst.	-0,6 pst.enhet

	2013-regler	Forslag 2014	Endring 2013–2014
Primærnæringsinntekt ⁴	51,0 pst.	50,4 pst.	-0,6 pst.enhet
Annen næringsinntekt.....	51,0 pst.	50,4 pst.	-0,6 pst.enhet
Utbytte og uttak ⁸	48,2 pst.	46,7 pst.	-1,5 pst.enhet
<i>Personfradrag</i>			
Klasse 1	47 150 kr	48 800 kr	3,5 pst.
Klasse 2 ⁹	94 300 kr	Utgår	Utgår
<i>Minstefradrag i lønnsinntekt</i>			
Sats	40,0 pst.	43,0 pst.	3 pst.enheter
Nedre grense	4 000 kr	4 000 kr	-
Øvre grense ¹⁰	81 300 kr	84 150 kr	3,5 pst.
<i>Minstefradrag i pensjonsinntekt</i>			
Sats	26,0 pst.	27,0 pst.	1 pst.enhet
Nedre grense	4 000 kr	4 000 kr	-
Øvre grense	68 050 kr	70 400 kr	3,5 pst.
<i>Særskilt fradrag i arbeidsinntekt</i> ¹¹	31 800 kr	31 800 kr	-
<i>Særfradrag for uførhet mv.</i>	32 000 kr	32 000 kr	-
<i>Særfradrag for enslige forsørgere.</i>	47 160 kr	48 804 kr	3,5 pst.
<i>Særskilt skattefradrag for pensjonister</i>			
Maksimalt beløp	30 300 kr	30 000 kr	-1,0 pst.
Nedtrapping, trinn 1			
Innslagspunkt.....	170 750 kr	175 900 kr	3,0 pst.
Sats	15,3 pst.	15,3 pst.	-
Nedtrapping, trinn 2			
Innslagspunkt.....	259 800 kr	266 900 kr	2,7 pst.
Sats	6,0 pst.	6,0 pst.	-
<i>Skattebegrensningsregelen for uførepensjonister mv.</i> ¹²			
Avtrappingssats	55,0 pst.	55,0 pst.	-
Skattefri nettoinntekt			
Enslig.....	127 000 kr	131 400 kr	3,5 pst.
Gift ¹³	116 700 kr	120 800 kr	3,5 pst.

	2013-regler	Forslag 2014	Endring 2013–2014
Formuestillegget			
Sats.....	1,5 pst.	1,5 pst.	-
Enslig.....	200 000 kr	200 000 kr	-
Gift.....	100 000 kr	100 000 kr	-
<i>Særskilt fradrag i Finnmark og Nord-Troms</i>			
Klasse 1.....	15 000 kr	15 000 kr	-
Klasse 2.....	30 000 kr	Utgår	Utgår
<i>Sjømannsfradraget</i>			
Sats.....	30,0 pst.	30,0 pst.	-
Øvre grense.....	80 000 kr	80 000 kr	-
<i>Fiskerfradraget</i>			
Sats.....	30,0 pst.	30,0 pst.	-
Øvre grense.....	150 000 kr	150 000 kr	-
<i>Særskilt fradrag i næringsinntekt for jordbruk mv.</i>			
Inntektsuavhengig fradrag.....	63 500 kr	63 500 kr	-
Sats utover inntektsuavhengig fradrag.....	38,0 pst.	38,0 pst.	-
Maksimalt samlet fradrag.....	166 400 kr	166 400 kr	-
<i>Særfradrag for store sykdomsutgifter¹⁴</i>			
Nedre grense.....	9 180 kr	9 180 kr	-
<i>Maksimalt årlig fradrag for innbetaling til individuell pensjonsordning.....</i>			
	15 000 kr	15 000 kr	-
<i>Frادrag for reiser mellom hjem og arbeid</i>			
Sats per km.....	1,50/0,70 kr	1,50/0,70 kr	-
Nedre grense for fradraget.....	13 950 kr	13 950 kr	-
<i>Maksimalt fradrag for gaver til frivillige organisasjoner. .</i>			
	12 000 kr	12 000 kr	-
<i>Maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent mv.</i>			
	3 850 kr	3 850 kr	-

	2013-regler	Forslag 2014	Endring 2013–2014
<i>Boligsparing for ungdom under 34 år (BSU)</i>			
Sats for skattefradrag	20,0 pst.	20,0 pst.	-
Maksimalt årlig sparebeløp	20 000 kr	25 000 kr	25 pst.
Maksimalt samlet sparebeløp i ordningen	150 000 kr	200 000 kr	33,3 pst.
<i>Foreldrebetaling for legitimerede utgifter til pass og stell av barn</i>			
Øvre grense			
Ett barn	25 000 kr	25 000 kr	-
Tillegg per barn utover det første	15 000 kr	15 000 kr	-
<i>Skattefri kilometergodtgjørelse ved yrkeskjøring med privatbil</i>			
Sats per kilometer til og med 10 000 km	4,05 kr	4,05 kr	-
Sats per kilometer over 10 000 km	3,40 kr	3,45 kr	1,5 pst.
<i>Formuesskatt¹⁵</i>			
Kommune			
Innslagspunkt	870 000 kr	1 000 000 kr	15 pst.
Sats	0,7 pst.	0,7 pst.	-
Stat			
Innslagspunkt	870 000 kr	1 000 000 kr	15 pst.
Sats	0,4 pst.	0,3 pst.	-0,1 pst.enhet
<i>Arveavgift</i>			
Innslagspunkt			
Trinn 1	470 000 kr	Utgår	Utgår
Trinn 2	800 000 kr	Utgår	Utgår
Satser			
Barn og foreldre			
Trinn 1	6 pst.	Utgår	Utgår
Trinn 2	10 pst.	Utgår	Utgår
Andre mottakere			
Trinn 1	8 pst.	Utgår	Utgår
Trinn 2	15 pst.	Utgår	Utgår
Aksjerabatt	40 pst.	Utgår	Utgår

	2013-regler	Forslag 2014	Endring 2013–2014
<i>Avskrivingssetter</i>			
Saldogruppe a (kontormaskiner o.l.)	30 pst.	30 pst.	-
Saldogruppe b (ervertet forretningsverdi)	20 pst.	20 pst.	-
Saldogruppe c (vogntog, lastebiler, busser, varebiler mv.)	20 pst.	20 pst.	-
Saldogruppe d (personbiler, maskiner og inventar mv.) ¹⁶	20 pst.	20 (30) pst.	-
Saldogruppe e (skip, fartøyer, rigger mv.)	14 pst.	14 pst.	-
Saldogruppe f (fly, helikopter)	12 pst.	12 pst.	-
Saldogruppe g (anlegg for overføring og distribusjon av el. kraft og elektroteknisk utrustning i kraftforetak)	5 pst.	5 pst.	-
Saldogruppe h (bygg og anlegg, hoteller mv.) ^{17,18} . . .	4 (6/10) pst.	4 (6/10) pst.	-
Saldogruppe i (forretningsbygg)	2 pst.	2 pst.	-
Saldogruppe j (tekniske installasjoner i forretningsbygg og andre næringsbygg)	10 pst.	10 pst.	-

¹ For skattytere i Nord-Troms og Finnmark er satsen 24,5 pst. i 2013. Satsen foreslås redusert til 23,5 pst. i 2014.

² Særskatten for petroleumsvirksomhet og grunnrenteskatten for vannkraftanlegg foreslås økt med én prosentenheter fra 2014, til henholdsvis 51 og 31 pst.

³ For skattytere i Nord-Troms og Finnmark er satsen 7 pst. i trinn 1.

⁴ Næringsdrivende innenfor fiske og fangst samt barnepass i eget hjem (barn under 12 år eller med særlig behov for omsorg og pleie) har 7,8 pst. trygdeavgift på næringsinntekten. Lavere trygdeavgiftssats for fiske og fangst har sammenheng med at disse næringene betaler produktavgift som blant annet skal dekke differansen mellom 7,8 pst. og 11 pst. trygdeavgift. Disse satsene foreslås økt til hhv. 8,2 pst. og 11,4 pst. fra 2014.

⁵ Nytt EØS-regelverk for regional statsstøtte trer i kraft 1. juli 2014. I den forbindelse kan systemet med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift bli justert, jf. forslag til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014.

⁶ I sone Ia skal det betales arbeidsgiveravgift med en sats på 10,6 pst. inntil differansen mellom det foretaket faktisk betaler i arbeidsgiveravgift, og det foretaket ville ha betalt i arbeidsgiveravgift med en sats på 14,1 pst., er lik fribeløpet. For 2014 er fribeløpet 450 000 kroner per foretak. For veitransportforetak i sone Ia er fribeløpet 225 000 kroner.

⁷ For uførepensjonister mv. som skatter etter skattebegrensningsregelen, kan den høyeste effektive marginale skattesatsen bli opptil 55 pst.

⁸ Inkludert 28 pst. selskapsskatt i 2013, og 27 pst. som foreslått for 2014.

⁹ Skattekasse 2 foreslås fjernet fra 2014.

¹⁰ Summen av minstefradraget i lønnsinntekt og minstefradraget i pensjonsinntekt begrenses oppad til øvre grense i minstefradraget i lønnsinntekt, dvs. 84 150 kroner med forslaget.

¹¹ Skattyter som kun har lønnsinntekt, får det høyeste av minstefradraget i lønnsinntekt og det særskilte fradraget i arbeidsinntekt.

¹² Skattebegrensningsregelen gjelder også enslige forsørgere, men kun dersom de mottar overgangsstønning. Skattebegrensningsregelen fjernes for nye mottakere av overgangsstønning fra 2014.

¹³ Gifte uføre som mottar ektefelle tillegg, har en skattefri nettoinntekt som tilsvarer det dobbelte av den skattefrie nettoinntekten for øvrige gifte, dvs. 241 600 kroner med forslaget for 2014.

¹⁴ Særfradraget for store sykdomsutgifter videreføres med 2013-regler.

¹⁵ Innslagspunktene er for enslige skattytere. For ektefeller, som lignes under ett for felles formue, er innslagspunktene det dobbelte av hva tabellen viser.

¹⁶ Det innføres 10 pst. startavskrivning for driftsmidler i saldogruppe d fra 2014.

¹⁷ Bygninger med så enkel konstruksjon at brukstiden må antas å ikke overstige 20 år, kan avskrives med 10 pst. Satsen på 10 pst. gjelder også anlegg hvor brukstiden må antas å ikke overstige 20 år.

¹⁸ Husdyrbygg i landbruket kan avskrives med en forhøyet sats på 6 pst.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 1.5 viser gjeldende satser for merverdiavgiften og særavgiftene samt forslag til satser for 2014. Alle særavgiftssatser er i utgangspunktet justert opp med 1,9 pst. fra 2013 til 2014 for å ta

hensyn til forventet prisstigning. Små avvik fra dette skyldes avrundinger. For øvrig vises det til forslag til avgiftsvedtak i denne proposisjonen.

Tabell 1.5 Avgiftssatser i 2013 og foreslåtte satser for 2014

Avgiftskategori	2013-regler	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>Merverdiavgift, pst. av omsetningsverdien¹</i>			
Generell sats	25	25	-
Redusert sats	15	15	-
Lav sats	8	8	-
<i>Avgift på alkoholholdige drikkevarer</i>			
Brennevinsbaserte drikkevarer over 0,7 vol.pst., kr/vol.pst. og liter	6,85	6,98	1,9
Annen alkoholholdig drikk fra 4,7 til og med 22 vol.pst., kr/vol.pst. og liter	4,46	4,54	1,8
Annen alkoholholdig drikk til og med 4,7 vol.pst., kr/liter			
a) 0,0–0,7 vol.pst.	-	-	-
b) 0,7–2,7 vol.pst.	3,06	3,12	2,0
c) 2,7–3,7 vol.pst.	11,52	11,74	1,9
d) 3,7–4,7 vol.pst.	19,96	20,34	1,9
<i>Avgift på tobakkvarer</i>			
Sigarer, kr/100 gram	235	239	1,7
Sigaretter, kr/100 stk.	235	239	1,7
Røyketobakk, kr/100 gram	235	239	1,7
Snus, kr/100 gram	95	97	2,1
Skrå, kr/100 gram	95	97	2,1
Sigarettpapir, kr/100 stk.	3,58	3,65	2,0
<i>Engangsgift på kjøretøy</i>			
Personbiler mv. Avgiftsgruppe a ²			
Egenvekt, kr/kg			
første 1 150 kg	37,59	38,30	1,9
neste 250 kg	81,94	83,50	1,9
neste 100 kg	163,90	167,01	1,9
resten.	190,61	194,23	1,9
Motoreffekt, kr/kW			
første 70 kW (65 kW i 2013)	0	0	-
neste 30 kW (25 kW i 2013)	275,00	240,00	-12,7
neste 40 kW	790,00	695,00	-12,0
resten.	1 960,00	1 720,00	-12,2
NO _x -utslipp, kr per mg/km	35,00	46,14	31,8
CO ₂ -utslipp, kr per g/km			
første 105 g/km (110 g/km i 2013)	0	0	-

Avgiftskategori	2013-regler	Forslag 2014	Endring i pst.
neste 15 g/km	764,00	779,00	2,0
neste 40 g/km	770,00	785,00	1,9
neste 70 g/km	1 796,00	1 830,00	1,9
resten	2 883,00	2 938,00	1,9
fradrag for utslipp under 105 g/km (110 g/km i 2013), gjelder ned til 50 g/km og kun for kjøretøy med utslipp under 105 g/km (110 g/km i 2013)	814,00	829,00	1,8
fradrag for utslipp under 50 g/km, gjelder kun kjøretøy med utslipp under 50 g/km	966,00	984,00	1,9
Varebiler klasse 2. Avgiftsgruppe b, ³			
egenvekt, pst. av personbilavgift	22	22	-
motoreffekt, pst. av personbilavgift	22	22	-
NO _x -utslipp, pst. av personbilavgift	25	30	5
CO ₂ -utslipp, pst. av personbilavgift	25	30	5
Campingbiler. Avgiftsgruppe c, ⁴			
pst. av personbilavgift	22	22	-
Beltebiler. Avgiftsgruppe e,			
pst. av verdiavgiftsgrunnlaget	36	36	-
Motorsykler. Avgiftsgruppe f,			
stykkavgift, kr	10 837	11 043	1,9
Motoreffektavgift, kr/kW			
første 11 kW	0	0	-
resten	482,28	491,44	1,9
Slagvolumavgift, kr/cm ³			
første 125 cm ³	0	0	-
neste 775 cm ³	37,22	37,93	1,9
resten	81,62	83,17	1,9
Snøscootere. Avgiftsgruppe g			
Egenvekt, kr/kg			
første 100 kg	15,27	15,56	1,9
neste 100 kg	30,55	31,13	1,9
resten	61,07	62,23	1,9
Motoreffekt, kr/kW			
første 20 kW	40,74	41,51	1,9
neste 20 kW	81,44	82,99	1,9
resten	162,87	165,96	1,9
Slagvolum, kr/cm ³			
første 200 cm ³	3,19	3,25	1,9
neste 200 cm ³	6,37	6,49	1,9
resten	12,73	12,97	1,9

Avgiftskategori	2013- regler	Forslag 2014	Endring i pst.
Drosje. Avgiftsgruppe h,⁵			
egenvekt, pst. av personbilavgift	40	40	-
motoreffekt, pst. av personbilavgift	40	40	-
NO _x -utslipp, pst. av personbilavgift	100	100	-
CO ₂ -utslipp, pst. av personbilavgift	100	100	-
Veteranbiler. Avgiftsgruppe i,			
stykkavgift, kr	3 569	3 637	1,9
Minibusser. Avgiftsgruppe j,⁶			
pst. av personbilavgift	40	40	-
Årsavgift, kr/år			
Bensinbiler og diesalbiler med fabrikkmontert partikkelfilter..	2 940	2 995	1,9
Diesalbiler uten fabrikkmontert partikkelfilter	3 425	3 490	1,9
Campingtilhengere	1 100	1 120	1,8
Motorsykler	1 800	1 835	1,9
Traktorer, mopeder mv.	415	425	2,4
Vektårsavgift, kr/år	varierer	varierer	12,5
Omregistreringsavgift	varierer	varierer	-10,8
Avgift på båtmotorer, kr/hk	158,50	161,50	1,9
Veibruksavgift på drivstoff, kr/liter			
Bensin ⁷	4,78	4,87	1,9
Autodiesel ⁸	3,75	3,82	1,9
Biodiesel som oppfyller bærekraftskriteriene	1,87	1,91	2,1
Avgift på elektrisk kraft, øre/kWh			
Generell sats	11,61	11,83	1,9
Redusert sats	0,45	0,45	-
Grunnavgift på mineralolje mv.			
Mineralolje, kr/liter	1,018	1,037	1,9
Mineralolje i treforedlingsindustrien, produksjon av fargestoffer og pigmenter, kr/liter	0,126	0,126	-
Avgift på smøreolje, kr/liter	1,90	1,94	2,1

Avgiftskategori	2013-regler	Forslag 2014	Endring i pst.
<i>CO₂-avgift</i>			
Petroleumsvirksomhet, kr/liter eller Sm ³	0,96	0,98	2,1
Mineralolje generell sats, kr/liter	0,61	0,88	44,3
Mineralolje ilagt veibruksavgift, kr/liter	0,61	0,62	1,6
Mineralolje til innenriks kvotepliktig luftfart, kr/liter	0,43	0,56	30,2
Mineralolje til annen innenriks luftfart, kr/liter	0,71	0,84	18,3
Mineralolje til treforedlings-, sildemel- og fiskemelindustrien, kr/liter	0,31	0,31	-
Mineralolje til fiske og fangst i nære farvann, kr/liter	0,13	0,26	100,0
Bensin, kr/liter	0,91	0,93	2,2
Naturgass, kr/Sm ³	0,46	0,66	43,5
LPG, kr/kg	0,68	0,99	45,6
Redusert sats for naturgass, kr/Sm ³	0,05	0,05	-
<i>Svovelaavgift, kr/liter</i>	0,078	0,079	1,3
<i>Avgift på utslipp av NO_x, kr/kg</i>	17,01	17,33	1,9
<i>Avgift på sluttbehandling av avfall, kr/tonn</i>			
Avgift på biologisk nedbrytbart avfall som deponeres etter dispensasjon gitt fra forurensningsmyndighetene	479	488	1,9
Avgift på deponering av annet avfall	289	294	1,7
<i>Avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), kr/kg.</i>	65,41	66,65	1,9
<i>Avgift på HFK og PFK, kr/tonn CO₂-ekvivalenter</i>	229	330	44,1
<i>Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv., kr/kg.</i>	18,56	18,91	1,9
<i>Avgift på alkoholfrie drikkevarer</i>			
Ferdigvare, kr/liter	3,06	3,12	2,0
Konsentrat (sirup), kr/liter	18,68	19,03	1,9
<i>Sukkeravgift, kr/kg</i>	7,18	7,32	1,9
<i>Avgift på drikkevareemballasje, kr/stk.</i>			
Grunnavgift, engangsemballasje	1,08	1,10	1,9

Avgiftskategori	2013- regler	Forslag 2014	Endring i pst.
Miljøavgift			
a) Glass og metall.	5,24	5,34	1,9
b) Plast	3,16	3,22	1,9
c) Kartong og papp	1,30	1,32	1,5
<i>Dokumentavgift, pst. av salgsverdi.</i>	2,5	2,5	-

¹ Endring i merverdiavgift er oppgitt i prosentenheter.

² Gruppe a: Personbiler, varebiler klasse 1 og busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser. For kjøretøy der CO₂-utslipp ikke er oppgitt, brukes slagvolum som avgiftskomponent.

³ Gruppe b: Varebiler klasse 2. Endring oppgitt i prosentenheter. Høyeste trinn i CO₂-komponenten gjelder ikke for gruppe b, og nest høyeste trinn holdes på 25 pst. av avgiften for personbiler også i 2014.

⁴ Gruppe c: Campingbiler. Endring oppgitt i prosentenheter. Ilegges ikke NO_x-komponent.

⁵ Gruppe h: Drosje og transport av funksjonshemmede. Endring oppgitt i prosentenheter. De to høyeste trinnene i CO₂-komponenten gjelder ikke for gruppe h i 2014.

⁶ Gruppe j: Busser under 6 meter med inntil 17 sitteplasser, hvorav minst 10 er montert i fartsretningen. Endring oppgitt i prosentenheter. Høyeste trinn i CO₂-komponenten gjelder ikke for gruppe j. Ilegges ikke NO_x-komponent.

⁷ Bensin som har et svovelinhold på 10 ppm eller lavere.

⁸ Diesel som har et svovelinhold på 10 ppm eller lavere. Satsen gjelder også biodiesel som ikke oppfyller bærekraftskriteriene.

Kilde: Finansdepartementet.

2 Tilbaketrekking og opprettholdelse av forslag i Prop. 1 LS (2013–2014) Skatter, avgifter og toll 2014

2.1 Innledning

I statsråd 4. oktober 2013 fremmet regjeringen Stoltenberg II Prop. 1 LS (2013–2014) Skatter, avgifter og toll 2014. Forslaget gjelder endringer i følgende lover:

- lov om endring i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer
- lov om endring i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter
- lov om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter
- lov om endring i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven)
- lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eieendomsskatt til kommunane
- lov om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven)
- lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)
- lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven)
- lov om endringer i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard
- lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)
- lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)
- lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
- lov om opphevelse av lov 17. desember 1999 nr. 94 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
- lov om endring i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven)
- lov om endring i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.
- lov om endringer i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven)
- lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)
- lov om endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandeloven)

- lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)
- lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)
- lov om endring i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater

I tillegg inneholder proposisjonen omtaler og vurderinger av reglene for skattemessig tidfesting av finansielle instrumenter, skatte- og avgiftsmessige sider ved hestehold, departementets praksis ved skattefritak etter skatteloven §§ 11-21 og 11-22 i 2012, samt omtale og vurderinger av diverse merverdiavgiftssaker, herunder merverdiavgift på finansielle tjenester.

I denne proposisjonen trekkes visse deler av Prop. 1 LS (2013–2014) tilbake, jf. punkt 2.2 nedenfor. Resten av proposisjonens lovforslag og omtaler av skatte- og avgiftssaker blir opprettholdt, jf. punkt 2.3 nedenfor. I tillegg fremmes enkelte nye forslag til lov- og stortingsvedtak som ledd i regjeringens endrede skatte- og avgiftsopplegg for 2014. Videre omtales spørsmål om nøytral merverdiavgift for statlig sektor, fradrag for ENØK-investeringer og vedlikeholdskostnader i hjemmet, samt individuell pensjonssparing.

2.2 Forslag til lovvedtak mv. i Prop. 1 LS (2013–2014) som trekkes tilbake

Regjeringen er uenig i følgende lovforslag i Prop. 1 LS (2013–2014) Skatter, avgifter og toll 2014, med kapittelhenvisning til proposisjonen i parentes:

Arveavgiftsloven – romertall I og II:

- § 11 A (punkt 3.2 i kapittel 3)

Svalbardskatteloven – forslaget i sin helhet (punkt 5.2 i kapittel 5)

Skatteloven – romertall III:

- § 6-20 tredje ledd annet punktum (kapittel 10)

Skatteloven – romertall IV:

- § 6-19 annet ledd fjerde punktum (punkt 3.7 i kapittel 3)
- § 6-20 fjerde ledd annet punktum (punkt 3.7 i kapittel 3)
- § 6-32 første ledd bokstav a første punktum (punkt 3.4 i kapittel 3)
- § 6-60 første ledd (punkt 3.4 i kapittel 3)
- § 8-1 femte, sjette og åttende ledd (punkt 3.4 i kapittel 3)
- § 9-3 annet ledd bokstav b (punkt 3.3 i kapittel 3)
- § 10-41 første ledd annet punktum, samt endring av nåværende andre punktum til nytt tredje punktum (punkt 5.2 i kapittel 5)
- § 10-42 tredje ledd bokstav a (punkt 5.2 i kapittel 5)
- § 10-42 syvende ledd annet punktum (punkt 5.2 i kapittel 5)
- § 10-43 første ledd nytt annet punktum (punkt 5.2 i kapittel 5)
- § 10-43 fjerde ledd (punkt 5.2 i kapittel 5)
- § 10-65 første ledd nytt annet punktum (punkt 5.4 i kapittel 5)

Skatteloven – romertall IX:

- overgangsregel til § 9-3 annet ledd bokstav b (punkt 3.3 i kapittel 3)

Disse deler av Prop. 1 LS (2013–2014) trekkes derfor tilbake.

Uenigheten om forslaget til skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a første punktum gjelder kun størrelsen på satsen av minstefradraget. Forslaget til skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a første punktum trekkes likevel av praktiske grunner tilbake i sin helhet, men fremmes på ny i denne proposisjonen.

2.3 Forslag mv. i Prop. 1 LS (2013–2014) som opprettholdes

De forslag og omtaler i Prop. 1 LS (2013–2014) som etter det ovenstående ikke trekkes tilbake, opprettholdes av regjeringen. Disse deler av proposisjonen kan således behandles under ett med denne proposisjonen.

For å forenkle Stortingets behandling av forslagene til lov-, skatte-, avgifts- og tollvedtak som opprettholdes og regjeringens nye forslag til vedtak, fremmes alle forslagene samlet i denne proposisjon.

3 Skatt på inntekt

3.1 Skatt på alminnelig inntekt

3.1.1 Innledning og sammendrag

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt for upersonlige skattytere (selskaper) fra 28 til 27 pst. med virkning fra inntektsåret 2014. Skattesatsen skulle holdes uendret på 28 pst. for personlige skattytere. Forslaget anslås å redusere skatteinntektene med 2,6 mrd. kroner påløpt sammenlignet med referansesystemet. Endringen bokføres i 2015. For å gi tilsvarende lettelse for personlige næringsdrivende ble det foreslått en reduksjon i trygdeavgiftssatsen for næringsinntekt på 0,72 prosent, samt visse justeringer i skattereglene for personlige deltakere. Forslagene fra Stoltenberg II-regjeringen er nærmere omtalt i kapittel 5 i Prop. 1 LS (2013–2014).

Regjeringen foreslår å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt til 27 pst. for både selskaper og personer. En isolert reduksjon i skattesatsen for selskaper er ingen god løsning slik skattesystemet er utformet i dag. Ulik skattesats på personer og selskaper er et brudd med en nøkkeleenskap i skattesystemet siden skattereformen 1992. Det vil gi insentiv til uheldige skattemessige disposisjoner. Det krever også kompliserende tilpasninger i skattereglene for personlige næringsdrivende for å gi tilsvarende lettelse.

Redusert skattesats på alminnelig inntekt for både selskaper og personer vil stimulere til økte investeringer, økt arbeidstilbud og økt sparing. Dette er derfor en målrettet vekstfremmende skattelettelse.

Redusert skattesats i alminnelig inntekt også for personer anslås å redusere provenyet med om lag 10,5 mrd. kroner påløpt og 8,4 mrd. kroner bokført i 2014 sammenlignet med forslaget til regjeringen Stoltenberg II.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2014 § 3-2, § 3-3, § 3-5 første ledd og § 4-1 siste ledd.

Satsreduksjonen nødvendiggjør også enkelte lovendringer. Det vises til forslag til endring i skatteloven § 10-65 annet ledd og § 10-67 annet ledd

under romertall III. Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

3.1.2 Vurderinger og forslag

I dag skattlegges alminnelig inntekt for personer og selskaper med en flat sats på 28 pst. For selskaper består alminnelig inntekt av selskapsoverskuddet. For personer omfatter alminnelig inntekt alle skattepliktige inntekter (lønn, pensjon, næringsinntekt, aksjeinntekt og andre kapitalinntekter), mens det gis fradrag for utgifter som gjeldsrenter mv. Personfradrag og minstefradrag trekkes også fra. Den flate skattesatsen på et netto skattegrunnlag gir lik skatteverdi av alle fradrag og symmetri i kapitalbeskatningen, dvs. at inntekter (gevinster) og utgifter (tap) skattlegges med samme sats.

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å redusere selskapsskattesatsen fra 28 pst. til 27 pst. Regjeringen er enig i at det er nødvendig å trappe ned selskapsskattesatsen. I dag står bedrifter i Norge overfor en langt høyere skattesats enn det mange sammenlignbare land har. Det er uheldig fordi det blir mindre attraktivt å investere i Norge, og fordi Norge kan bli særlig utsatt for skatteplanlegging. Overskudd som flyttes ut av landet, reduserer skatteinntektene. Dette kan også gjøre at mindre, nasjonalt tilhørende bedrifter i praksis kan stå overfor en høyere skattesats enn konkurrenter som er en del av internasjonale konsern.

Selskapsskattesatsen i Norge bør ikke avvike vesentlig fra satsen i våre naboland. Reduksjonen av selskapsskattesatsen til 27 pst. må ses som et første skritt i en nødvendig tilpasning av selskapskatten til den internasjonale utviklingen. Redusert skattesats på alminnelig inntekt for selskaper vil bidra til at flere investeringer i Norge blir lønnsomme og dermed stimulere til økte investeringer. Forslaget vil også redusere gevinsten av skattemessige tilpasninger over landegrensene.

Det kan bli behov for ytterligere endringer i selskapskatten i form av satsreduksjoner og tiltak for å gjøre det norske skattegrunnlaget mer robust. Scheel-utvalget, som skal vurdere sel-

skapsbeskatningen i lys av den internasjonale utviklingen, skal etter planen legge fram sin rapport innen 15. oktober 2014. I Scheel-utvalgets mandat står det at de skal fremme et provenynøytralt forslag. I tråd med regjeringens løfte om et lavere skattenivå og vekstfremmende lettelser, vil denne forutsetningen i utvalgets mandat bli endret slik at utvalget også kan legge fram forslag som innebærer netto skattelettelser.

En isolert reduksjon i selskapsskattesatsen i 2014, slik Stoltenberg II-regjeringen foreslo, innebærer ulike skattesatser på alminnelig inntekt for personer og selskaper. Forskjellen i skattesatser er liten, men et brudd med en nøkkelegenskap i skattesystemet siden skattereformen i 1992. Den felles skattesatsen på alminnelig inntekt for alle personer og selskaper har bidratt til forutsigbarhet, gjort systemet oversiktlig og motvirket tilpasninger. Også en liten satsforskjell kan gi opphav til tilpasninger. Skatt kan spares ved å overføre kapital til et selskap, mens gjelden plasseres på personens hånd. På den måten skatlegges avkastningen med den laveste skattesatsen, og fradrag for renteutgifter gis mot den høyeste satsen. Slike tilpasninger vil spare enkeltpersoner for skatt, men har ingen nytte for samfunnet. Økte tilpasningsmuligheter vil også øke de administrative kostnadene både for staten og skattyterne og svekke skattesystemets omfordelende egenskaper.

Regjeringen mener at den generelle skattesatsen på alminnelig inntekt fortsatt bør være lik for personer og selskaper. Regjeringen foreslår derfor å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt til 27 pst. for både personer og selskaper. Dette gjør det også mulig å trekke Stoltenberg IIs forslag til kompliserende regler for å gi tilsvarende lettelser for personlige deltakere og enkeltpersonforetak som for selskaper. Det gjelder forslaget om å redusere trygdeavgiften for næringsinntekt, jf. punkt 3.4, og forslaget om å justere inntektsgrunnlaget for personlige deltakere (inkludert justeringene for personlige deltakere i NOKUS-selskap).

Lavere skattesats for selskaper stimulerer til økte investeringer. Regjeringens forslag vil i tillegg stimulere til økt arbeidstilbud og økt sparing ettersom skattesatsen på arbeid og sparing også reduseres. Det vil gi ytterligere positive vekstimpulser som på sikt vil øke skattegrunnlagene.

En lavere skattesats på alminnelig inntekt for både personer og selskaper er en målrettet oppfølging av regjeringens løfte om vekstfremmende skattelettelser. Det antas derfor at noe av det umiddelbare provenytapet knyttet til lavere skattesats på alminnelig inntekt vil reverseres på sikt.

Det er stor usikkerhet om hvor stor denne virkningen er. Et nøkternt anslag er at 10–30 pst. av det initiale provenytapet kan hentes inn igjen på lang sikt.

Lavere skattesats på alminnelig inntekt gir lettelser til både næringslivet og personlige skattytere. Det er særlig dette forslaget som bidrar til at 2/3 av alle personer får lettelser med regjeringens forslag til endringer i persons kattene.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2014 § 3-2, § 3-3, § 3-5 første ledd og § 4-1 siste ledd.

Satsreduksjonen nødvendiggjør også enkelte lovendringer. Det vises til forslag til endring i skatteloven § 10-65 annet ledd og § 10-67 annet ledd under romertall III. Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

3.1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

En reduksjon i skattesatsen på alminnelig inntekt fra 28 til 27 pst. (fra 24,5 pst. til 23,5 pst. i Finnmark og Nord-Troms) også for personer anslås å redusere provenyet med om lag 10,5 mrd. kroner påløpt og 8,4 mrd. kroner bokført i 2014 sammenlignet med regjeringen Stoltenberg IIs forslag.

Innenfor et ansvarlig økonomisk opplegg foreslår regjeringen at en andel av dette finansieres gjennom å øke trygdeavgiften med 0,4 prosentenheter, jf. punkt 3.4. Netto reduksjon i marginalskatten på lønn, næringsinntekt, trygd og pensjon blir da 0,6 prosentenheter.

Endringen vil gjøre skattesystemet enklere sammenlignet med Stoltenberg II-regjeringens forslag ved at man beholder samme skattesats på alminnelig inntekt for personer og selskaper og dermed unngår uheldige skattemessige tilpasninger.

3.1.4 Ikrafttredelse

Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

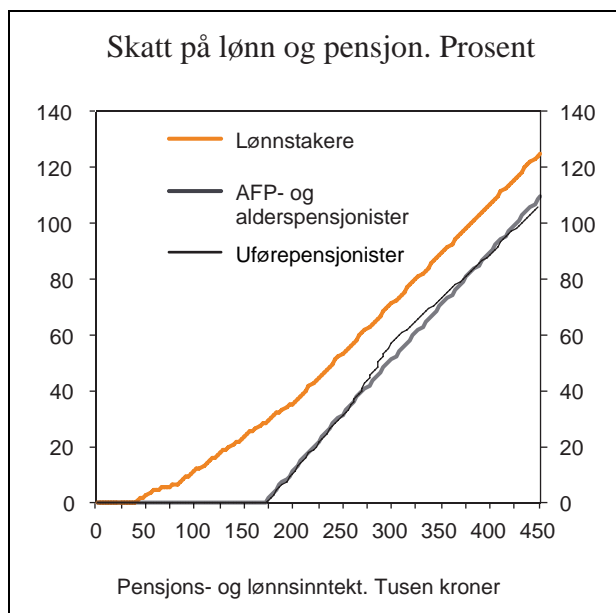
3.2 Minstefradrag for lønn, trygd og pensjon

Minstefradraget for lønn gis i lønnsinntekter og trygdeinntekter som skatlegges som lønn (sykepenger, dagpenger, foreldrepenger, kvalifiseringsstønad og arbeidsavklaringspenger og ny uføretrygd fra 2015). I 2013 utgjør minstefradraget 40

pst. av samlet lønn og trygd med et maksimalt nivå på 81 300 kroner. Minstefradraget for lønn var opprinnelig et sjablongfradrag for å dekke utgifter til inntektens erverv, men har over tid også fått en fordelingsmessig begrunnelse. Personlig næringsdrivende får fradrag for faktiske utgifter de har i næringsvirksomheten.

Fra og med 2005 gis det et eget minstefradrag i pensjonsinntekter. Det utgjør 26 pst. av samlet pensjonsinntekt med et maksimalt nivå på 68 050 kroner. Minstefradraget i pensjonsinntekt er lavere enn minstefradraget i lønnsinntekt blant annet fordi det ikke skal dekke utgifter til inntektens erverv. Den samlede skattebelastningen er likevel vesentlig lavere for pensjonister enn for lønnstakere, jf. figur 3.1. Det skyldes dels at pensjonister betaler lavere trygdeavgift (4,7 pst. i stedet for 7,8 pst.), dels at det gis et særskilt skattefradrag i pensjonsinntekt for alderspensjonister på inntil 30 300 kroner i 2013. Dessuten har uførepensjonister rett på en særlig skattebegrensning/særfradrag.

Regjeringen Stoltenberg II foreslo å øke satsen i minstefradraget for lønn og trygd fra 40 til 42 pst. Øvre grense i minstefradraget for lønn og trygd ble foreslått økt med anslått lønnsvekst til 84 150 kroner. Dette er anslått å gi et provenytap på om lag 254 mill. kroner påløpt og 203 mill. kroner bokført i 2014.

Figur 3.1 Skatt på ulike inntektsnivå for henholdsvis lønnstakere, AFP- og alderspensjonister og uførepensjonister med 2013 regler.¹ Tusen kroner

¹ Det er forutsatt at skattyterne er enslige og lignede i klasse 1, at de kun har henholdsvis lønn og pensjon og ikke har fradrag utover standard fradrag.

Kilde: Finansdepartementet.

Satsen i minstefradraget for pensjon ble foreslått holdt uendret på 26 pst., mens øvre grense i minstefradraget ble foreslått økt med anslått lønnsvekst til 70 400 kroner. Dette er en overregulering av øvre grense som er anslått å gi et provenytap på om lag 56 mill. kroner påløpt og 45 mill. kroner bokført i 2014.

Regjeringen foreslår å øke satsen i minstefradragene med ytterligere 1 prosentenheter til 43 pst. for lønn og trygd, og med 1 prosentenheter til 27 pst. for pensjon. Det vil gi lettelse særlig rettet mot lønnstakere, trygdede og pensjonister med lave inntekter. De øvre grensene i minstefradragene holdes uendret sammenlignet med Stoltenberg II-regjeringens forslag.

Forslaget anslås å gi et provenytap på om lag 425 mill. kroner påløpt og 340 mill. kroner bokført i 2014 sammenlignet med forslaget til regjeringen Stoltenberg II.

Satsøkningen i minstefradraget gir isolert sett lavere skatt for personer med lønns- og trygdeinntekt under 210 400 kroner. Personer med høyere inntekt påvirkes ikke.

Departementet viser til forslag til endringer i skatteloven § 6-32.

Departementet foreslår at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2014.

Regjeringen tar sikte på å vurdere strukturen i bunnfradragene i inntektsbeskatningen av personer med sikte på å forenkle og gjøre det mer lønnsomt å arbeide framfor å være trygdet. Dagens bunnfradragstruktur er komplisert og ligger ikke godt til rette for endringer som stimulerer til arbeid. For det første er dagens minstefradrag for lønn ikke et arbeidsbetinget fradrag siden det også inkluderer trygder som skattlegges som lønn. For det andre er en økning i fradraget ikke særlig målrettet mot å øke arbeidstilbudet blant de som allerede er yrkesaktive. Det skyldes at fradraget kun reduserer marginals-katten på arbeid i et begrenset inntektsintervall (fra 85 600 til 195 700 kroner med regjeringens forslag). En økning i dagens minstefradrag antas derfor å ha minimal effekt på det samlede arbeidstilbudet. Regjeringen vil komme tilbake til dette senere.

3.3 Skattefradrag for pensjonister

Skattefradraget for pensjonister ble innført i forbindelse med pensjonsreformen i 2011. Fradraget sikrer at pensjonister med minste pensjonsnivå for enslige (høy sats) ikke skal betale skatt. Det er lagt inn en margin slik at pensjonister kan ha noen

få tusen kroner i inntekt utover minstenivået uten å betale skatt. I 2013 var maksimalt fradrag 30 300 kroner. Fradraget trappes ned mot pensjonsinntekt som overstiger 170 750 kroner i 2013, og det er helt nedtrappet ved en pensjonsinntekt på om lag 537 600 kroner.

I regjeringen Stoltenberg IIs budsjettforslag for 2014 ble maksimalt fradrag økt til 31 200 kroner i 2014 i takt med veksten i minste pensjonsnivå. Med de andre skatteendringene som regjeringen foreslår for 2014, kan fradraget reduseres noe uten at minstepensjonister må betale skatt. Regjeringen foreslår derfor at maksimalt fradrag settes til 30 000 kroner i 2014.

Med forslaget vil fortsatt ikke pensjonister med minste pensjonsnivå etter høy sats betale skatt. Tilleggsinntekten en pensjonist kan ha før han eller hun må betale skatt, blir redusert noe.

Pensjonister med inntekter over minste pensjonsnivå etter høy sats får isolert sett en skjerpelse med forslaget på opptil 1 200 kroner. Redusert skatt på alminnelig inntekt og økt minstefradrag trekker i motsatt retning. Samlet sett kommer pensjonister som gruppe godt ut med regjeringens forslag.

Forslaget er anslått å øke provenyet i 2014 med 765 mill. kroner påløpt og 610 mill. kroner bokført sammenlignet med regjeringen Stoltenberg IIs budsjettforslag.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2014 § 6-5.

3.4 Trygdeavgift

Regjeringen Stoltenberg II foreslo å redusere trygdeavgiften for næringsinntekter fra henholdsvis 7,8 til 7,08 pst. for næringsinntekt fra fiske og barnepass og fra 11 til 10,28 pst. for annen næringsinntekt. For personer under 17 år og over 69 år ble det foreslått å redusere satsen i trygdeavgift for næringsinntekt med 0,72 prosentenheter, fra 4,7 pst. til 3,98 pst. Hensikten med forslaget var at selvstendig næringsdrivende skulle få tilsvarende lettelse som selskaper.

Regjeringen foreslår å redusere skattesatsen på alminnelig inntekt for både personer og selskaper. Dette vil også gjelde selvstendig næringsdrivende. Det er derfor ikke nødvendig å redusere trygdeavgiften for næringsinntekter. Regjeringen trekker derfor dette forslaget fra regjeringen Stoltenberg II.

Forslaget om redusert skattesats på alminnelig inntekt for både personer og selskaper gir et betydelig provenytopp, jf. punkt 3.1. Innenfor et

ansvarlig økonomisk opplegg foreslår regjeringen derfor å finansiere deler av dette ved å øke trygdeavgiftene med 0,4 prosentenheter til henholdsvis 5,1 pst. etter lav sats (pensjonsinntekt), 8,2 pst. etter mellomomsats (lønninntekt og næringsinntekt fra fiske og barnepass) og 11,4 pst. etter høy sats (annen næringsinntekt). For personer med positiv alminnelig inntekt vil derfor netto reduksjon i skattesatsen på personinntekten bli 0,6 prosentenheter.

Trekkingen av forslaget fra regjeringen Stoltenberg II og forslaget om å øke trygdeavgiftene anslås å øke provenyet med om lag 6,8 mrd. kroner påløpt og 5,6 mrd. kroner bokført i 2014 sammenlignet med forslaget til Stoltenberg II.

Det vises til forslag til Stortingets vedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014 §§ 6 til 8.

3.5 Klasse 2 for ektepar

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å avvikle skatteklasse 2 for ektepar.

Hovedregelen er at hver skattyter skattlegges for seg i klasse 1. Ektefeller kan også lignedes sammen i skatteklasse 2 dersom dette samlet sett gir lavere skatt. I skatteklasse 2 er personfradraget dobbelt så høyt som i klasse 1. Å bli lignet i klasse 2 er skattemessig gunstig hvis den ene ektefellen har for lav inntekt til å få utnyttet sitt eget personfradrag fullt ut. Formålet med skatteklasse 2 har vært å beskatte skattytere som forsørger hjemmeværende ektefelle, noe lempeligere.

Ordningen med klasse 2 medfører at ektefellen som har inntekt, får lavere skatt enn andre skatteyttere *fordi* den andre ektefellen ikke har inntekt. Regjeringen deler vurderingen til Stoltenberg II-regjeringen om at det er lite målrettet med skattefordeler til ektepar der den ene ektefellen av ulike grunner velger å ikke ha arbeidsinntekt. Det er ikke slik at klasse 2 er målrettet mot store barnefamilier som velger at den ene i en periode ikke arbeider utenfor hjemmet; nesten 90 pst. av ekteparene som lignedes i klasse 2 (der eldste ektefelle er under 67 år), har to eller færre barn. Ordningen skiller også mellom ulike samlivsformer. En som forsørger sin samboer, lignedes ikke i klasse 2.

Skatteklasse 2 øker marginalsatten på arbeid og svekker dermed arbeidsinsentivene til hjemmeværende ektefeller. I de aller fleste ekteparene er det kvinnen som er hjemmeværende. Å fjerne klasse 2 kan derfor fremme likestilling. Spesielt er dette viktig for integrering av innvandrerkvinner. Om lag en tredjedel av alle ektepar der begge

ektefellene er innvandrere, ble lignet i klasse 2 i 2011. Ordningen svekker insentivene for innvandrerkvinner til å komme ut i arbeidslivet. Kun 5 pst. av ektepar under 62 år der begge ektefellene er født i Norge, ble lignet i klasse 2.

Av alle ektepar som ble lignet i klasse 2 i 2011 der eldste ektefelle var under 62 år, bestod om lag 67 pst. av minst én innvandrer. Til sammenligning var denne andelen om lag 20 pst. i 1993.

Ektepar som lignedes i klasse 2, tilhører ikke nødvendigvis en lavinntektsgruppe. Gjennomsnittlig bruttoinntekt for ektepar i klasse 2 der eldste ektefelle var under 62 år, var om lag 590 000 kroner i 2011. For ektepar der eldste person var 62 år eller eldre, var gjennomsnittlig samlet inntekt om lag 460 000 kroner.

Om klasse 2 og pensjonister

Også alders- eller AFP-pensjonister kan lignedes i klasse 2. Dette vil gjelde to grupper.

Den ene gruppen består av ektepar der den ene har pensjonsinntekt og forsørger en ektefelle med lav eller ingen inntekt, altså en som selv ikke er pensjonist. Alderspensionister som har fylt 67 år og mottar 100 pst. pensjon, og som forsørger en ektefelle som ikke mottar eller har rett til pensjon fra folketrygden, kan ha rett til ektefelle tillegg (om lag opptil 40 000 kroner i 2013). Om lag 2 200 alderspensjonister mottok ektefelle tillegg 30. juni 2013.

Om den forsørgede ektefellen er over 60 år, kan det ikke ventes at hun eller han skal tre inn i arbeidslivet. Om alderspensjonisten oppfyller kravene til ektefelle tillegg og forsørger en ektefelle over 60 år, har pensjonisten rett til minste pensjonsnivå etter særskilt sats (om lag 250 000 kroner i 2013). Stoltenberg II-regjeringen foreslo å øke minste pensjonsnivå etter særskilt sats med 20 000 kroner. Regjeringen opprettholder dette forslaget.

Den andre gruppen pensjonistektepar som lignedes i klasse 2, kom inn i ordningen etter omleggingen av pensjonsbeskatningen i 2011. Antall ektepar der eldste person er over 67 år som lignedes i klasse 2, økte fra om lag 2 500 til om lag 64 000 fra 2010 til 2011. Dette gjelder ektepar der en av ektefellene har for lav inntekt (under om lag 170 000 kroner i 2013) til å få utnyttet skattefradraget for pensjon fullt ut når han eller hun lignedes for seg, mens den andre ektefellen har høyere pensjon eller annen inntekt. Gjennom felles ligning i klasse 2 kan ekteparet få utnyttet mer av eller hele skattefradraget også for pensjonisten med lavest inntekt. I motsetning til andre ektepar som skatt-

legges i klasse 2, er det i denne gruppen ikke slik at den ene ektefellen forsørger den andre. Ektefellen med lavest inntekt får pensjon fra folketrygden. Klasse 2 lønner seg også på et vesentlig høyere inntektsnivå for den med lavest inntekt enn for andre ektepar, hvor denne grensen er om lag 80 000 kroner. Samtidig er fordelene ved klasse 2 jevnt over lavere for denne pensjonistgruppen enn for andre i klasse 2. Om klasse 2 fjernes, vil pensjonister med minste pensjonsnivå fortsatt ikke betale skatt.

Vurdering

Regjeringen er enig i at klasse 2 har en rekke uheldige sider og mener forslaget om å fjerne klasse 2 er velbegrunnet. Ordningen henger igjen i skattesystemet fra en tid da ektepar i større grad ble ansett og skattlagt som én enhet. I dag er skattesystemet langt mer individbasert. Skattekasse 2 er dessuten ikke tilpasset dagens ulike samlivsformer. En som forsørger sin samboer, lignedes ikke i klasse 2.

Ordningen svekker arbeidsinsentivene til mange hjemmeværende. Likestillingshensyn taler mot å videreføre skattefordeler til ektepar der den ene ektefellen av ulike grunner velger å ikke ha arbeidsinntekt. Å fjerne klasse 2 kan også bedre integreringen av mange innvandrerkvinner. Også den kraftige økningen i antall eldre ektepar som lignedes i klasse 2 til tross for at begge ektefellene har inntekt, er et sterkt argument for å fjerne ordningen. Det har ikke vært meningen at skattekasse 2 skulle bli en generell skattelette til pensjonister.

Selv om en fjerning av klasse 2 umiddelbart kan gi en skjerpelse for enkelte ektepar med relativt lave inntekter, vil den langsiktige virkningen kunne være positiv for disse ektefellene i den grad arbeidsdeltakelsen går opp. For ektepar der den ene ektefellen ikke har inntekt, kan skatteøkningen fullt ut motvirkes om den hjemmeværende arbeider utenfor hjemmet i underkant av to uker i året (basert på en årslønn på 350 000 kroner). Andre endringer regjeringen foreslår vil også styrke økonomien til mange ektepar som nå lignedes i klasse 2, da spesielt redusert skatt på alminnelig inntekt. Redusert sats i formuesskatten vil også særlig komme mange pensjonister til gode.

Regjeringen opprettholder forslaget til Stoltenberg II-regjeringen og foreslår at skattekasse 2 fjernes fra og med inntektsåret 2014. Det vises til forslag til endringer i skatteloven §§ 15-4 og 15-5. Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014. Fjerningen

er også tatt hensyn til i forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2014 §§ 3-1 og 6-3.

3.6 Overgangsstonaden for enslige forsørgere

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å skattlegge overgangsstonaden for enslige forsørgere som lønn og øke bruttostonaden til 2,36 G. Forslagene gjelder kun for nye mottakere av overgangsstonad, jf. punkt 3.5 i Prop. 1 LS (2013–2014).

Overgangsstonad er en midlertidig stonad på opptil 2 G til enslige forsørgere. Formålet med stonaden er å sikre inntekt i en overgangsperiode og bidra til at enslige forsørgere blir i stand til å forsørge seg selv ved arbeid. Stonaden gis normalt i opptil tre år og nedtrappes mot arbeidsinntekt, foreldrepenger, dagpenger mv.

Mottakere av overgangsstonad skattlegges etter skattebegrensingsregelen. Regelen er komplisert, svekker arbeidsinsentivene og har flere andre svakheter. Stoltenberg II-regjeringen foreslo derfor at nye mottakere av overgangsstonad fra 1. april 2014 ikke lenger skal skattlegges etter skattebegrensingsregelen, men at stonaden skattlegges som lønn. Dette øker insentivene til arbeid for enslige forsørgere som mottar overgangsstonad.

Skattebegrensingsregelen i kombinasjon med nedtrappingen av overgangsstonaden mot arbeidsinntekt gir svært høy marginalskatt på arbeid, opptil 73 pst. I tillegg til å fjerne et komplisert regelverk med dårlige arbeidsinsentiver, vil en med forslaget om lønnsbeskatning av overgangsstonaden oppnå lik beskatning av overgangsstonaden med andre ytelser fra folketrygden (dagpenger, arbeidsavklaringspenger, sykepenger og ny uføretrygd fra 2015) og lik beskatning av enslige forsørgere uavhengig av om de mottar overgangsstonad eller ikke. I tillegg vil mottakere av overgangsstonad få samme skatteverdi av rentefradraget som andre skattytere. Dagens regler gir en meget høy verdi av rentefradraget (55 pst. mot 28 pst. for andre) og dermed økte insentiver til å ta opp lån. Skattebegrensingsregelen slår dessuten urimelig ut fordi skattyter får skattefordeler hele året selv om mottakeren bare mottar overgangsstonad deler av året. Denne urimeligheten fjernes med forslaget. Forslaget vil også på sikt innebære en klar administrativ forenkling for Skatteetaten.

Regjeringen opprettholder på denne bakgrunn forslaget om at overgangsstonaden ikke lenger

skal gi rett til skattebegrensning, og at stonaden skal skattlegges som lønn.

Stoltenberg II-regjeringen foreslo også å øke overgangsstonaden fra 2 G til 2,36 G og å trappe ned stonaden raskere mot inntekt. Den sterke økningen i stonadsnivået for nye mottakere som Stoltenberg II-regjeringen foreslår, svekker virkningen på arbeidsinsentivene. Det skyldes for det første at økt stonadsnivå kombineres med økt sats for nedtrapping av overgangsstonaden mot arbeidsinntekt (fra 40 pst. til 47,2 pst.). For det andre øker stonadsnivået etter skatt for personer som har full overgangsstonad og ikke annen inntekt. Dette gjør det isolert sett mer gunstig å stå utenfor arbeidslivet enn i dag. Regjeringen foreslår derfor å begrense økningen i overgangsstonaden til 2,25 G og sette nedtrappingssatsen til 45 pst. Dette bedrer arbeidsinsentivene for nye mottakere av overgangsstonad sammenlignet med forslaget til Stoltenberg II-regjeringen. Et stonadsnivå på 2,25 G innebærer at en enslig forsørger med full overgangsstonad i 12 måneder og ingen annen inntekt og med kun standard fradrag vil ha samme stonadsnivå etter skatt som med dagens regler.

Endringene vil kun gjelde nye mottakere fra 1. april 2014. Enslige forsørgere som har fått innvilget overgangsstonad før 1. april 2014, vil derfor fortsatt få skattebegrensning og dagens stonadsnivå. I likhet med forslaget fra Stoltenberg II-regjeringen foreslås det at de nye reglene skal gjelde alle mottakere fra 2017. Enkelte som har fått forlenget stonaden utover normalperioden på tre år, samt de som begynner å motta stonaden mellom 1. januar og 1. april 2014, vil da kunne få økt skatt og bruttostonad.

Forslaget anslås å gi en netto innsparing på om lag 12 mill. kroner påløpt og 13 mill. kroner bokført i 2014 sammenlignet med budsjettforslaget til Stoltenberg II-regjeringen. Fra 2017, når alle mottakere er over på en ny ordning, vil forslaget gi en innsparing per år på om lag 90 mill. kroner.

Se også omtale i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Det vises til forslag til endringer i folketrygdloven §§ 3-15 og 23-3 og skatteloven §§ 6-32 og 17-1. Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014 for enslig mor og far som får innvilget overgangsstonad etter folketrygdloven § 15-6 tidligst fra 1. april 2014. For enslig forsørger som mottar overgangsstonad 31. mars 2014 eller tidligere, skattlegges overgangsstonaden som pensjonsinntekt og kvalifiserer til skattlegging etter skatteloven § 17-1 om

skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt. Endringene gis virkning for alle mottakere av overgangsstonad etter folketrygdloven § 15-6 fra og med inntektsåret 2017.

3.7 Fradrag for fagforeningskontingent

Grensen for maksimalt fradrag

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å øke beløpsgrensen for fagforeningsfradraget til 4 100 kroner, jf. Prop. 1 LS (2013–2014) punkt 3.7.

Etter skatteloven § 6-20 kan arbeidstakere på nærmere vilkår kreve fradrag for betalt fagforeningskontingent med inntil 3 850 kroner. Aktive yrkesutøvere og næringsdrivende kan få fradrag for kontingent betalt til visse yrkes- og næringsorganisasjoner med inntil samme beløp eller med inntil 2 promille av samlet lønnsutbetaling, jf. skatteloven § 6-19.

Regjeringen ønsker å legge til rette for et organisert arbeidsliv og et velfungerende trepartssamarbeid. Beløpsgrensen for fradrag for fagforeningskontingent og fradrag til yrkes- og næringsorganisasjoner har imidlertid blitt mer enn doblet siden 2005. I tråd med Sundvolden-plattformen foreslår regjeringen å videreføre beløpsgrensen for slike fradrag på 2013-nivå, det vil si 3 850 kroner. Regjeringen trekker derfor forslaget fra Stoltenberg II-regjeringen, jf. punkt 2.2 ovenfor.

Trekkingen av forslaget innebærer en provenyøkning på 67 mill. kroner påløpt og 54 mill. kroner bokført i 2014 sammenlignet med budsjettforslaget til Stoltenberg II-regjeringen.

Fradragsrett for kontingent til alle fagforeninger

Etter skatteloven § 6-20 er det oppstilt flere vilkår knyttet til fagforeningen for at medlemmene skal ha krav på fradrag for betalt kontingent. Det kreves at foreningen har forhandlingsrett etter lov om offentlige tjenestetvister eller har inngått tariffavtale på vegne av medlemmene. Videre kreves det at foreningen er landsomfattende, men Finansdepartementet kan gi dispensasjon fra dette vilkåret. Det kreves at foreninger som er opprettet etter 1. juli 1977, står tilsluttet en hovedsammenslutning. Også dette vilkåret kan Finansdepartementet gi dispensasjon fra.

I Stoltenberg II-regjeringens forslag til statsbudsjett ble det foreslått å oppheve Finansdepartementets hjemmel til å dispensere fra vilkåret om

tilslutning til en hovedsammenslutning, jf. Prop. 1 LS (2013–2014) kapittel 10. Dette ville innebære at det ikke ville være mulig å oppnå fradragsrett for medlemskap i nye fagforeninger med mindre foreningen sluttet seg til en av hovedsammenslutningene. Regjeringen mener at dette vil være et skritt i feil retning, og trekker derfor Stoltenberg II-regjeringens forslag, jf. punkt 2.2 ovenfor.

Regjeringen vil jobbe for et velfungerende trepartssamarbeid i arbeidslivet. En sentral forutsetning for dette er en høy andel av fagorganiserte arbeidstakere, og at fagorganisasjonene i størst mulig grad representerer arbeidstakere i de ulike delene av arbeidslivet. Fagforeningsfradraget er ment å stimulere til slik organisering. Med et arbeidsliv preget av store omstillinger og endringer vil det kunne oppstå grupper av arbeidstakere som har interesser og behov som helt eller delvis ikke ivaretas av de etablerte fagforeningene og hovedsammenslutningene. Dersom dette fører til etablering av nye, frittstående fagforeninger, vil det være best i samsvar med målet om en høy andel fagorganiserte å gi fradrag også til medlemmene av slike foreninger.

I Sundvolden-plattformen understrekes målet om enkeltmenneskets frihet til å styre sitt eget liv uten innblanding fra politikere og byråkrater. Etter regjeringens oppfatning tilsier også dette at støtten til fagforeningsmedlemskap gjennom medlemmenes fradragsrett bør gis til alle fagorganiserte arbeidstakere. Dette gjelder også de som velger å være medlem av en nyere fagforening som ikke er tilsluttet en hovedsammenslutning. Fradragsrett kan oppnås med gjeldende regler, men forutsetter da at det må søkes om og gis dispensasjon fra tilslutningsvilkåret.

Det bemerkes for øvrig at det ikke er oppstilt noe vilkår om tilslutning til hovedsammenslutning for fradragsrett for medlemskontingent til arbeidsgiverforeninger mv., jf. skatteloven § 6-19.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å oppheve vilkåret om at fagforeninger opprettet etter 1. juli 1977 må stå tilsluttet en hovedsammenslutning for at medlemmene skal kunne kreve fradrag etter skatteloven § 6-20. De øvrige vilkår for fradragsrett videreføres uendret.

Forslaget anslås å redusere provenyet med 3 mill. kroner påløpt i 2013. Provenytapet bokføres i 2014.

Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 6-20. Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.

3.8 Særfradraget for store sykdomsutgifter

Skattytere med store utgifter på grunn av sykdom eller annen varig svakhet fikk til og med inntektsåret 2011 fradrag for sykdomsutgiftene i alminnelig inntekt dersom utgiftene utgjorde minst 9 180 kroner og kunne dokumenteres eller sannsynliggjøres. I tråd med forslaget i Prop. 1 LS (2011–2012) Skatter, avgifter og toll 2012 vedtok Stortinget å oppheve særfradraget for store sykdomsutgifter fra og med inntektsåret 2012. Av hensyn til de skattyterne som hadde tilpasset seg fradraget over flere år, ble det gitt overgangsregler som faser ut fradraget gradvis. I 2015 vil ordningen være fullt utfaset. Nærmere regler om utfasingen er gitt i forskrift 30. mars 2012 nr. 270 om utfasing av særfradraget for store sykdomsutgifter.

Utfasingen av særfradraget skjer ved en kombinasjon av flere tiltak. For det første gis fradrag for inntektsårene 2012 til 2014 bare til skattytere som fikk fradraget for både inntektsåret 2010 og inntektsåret 2011. Fradragsordningen ble dermed stengt for nye skattytere fra og med inntektsåret 2012. For det andre er utgifter til tannbehandling, transport og bolig tatt ut av ordningen fra 2012. For det tredje trappes fradragets størrelse gradvis ned ved at det gis fradrag for 67 pst. av fradragsberettiget beløp for 2013 og 33 pst. for 2014.

Reduksjonen i fradraget motsvares av styrking av eksisterende ordninger med tilsvarende formål på budsjettets utgiftsside, i 2012-budsjettet anslått til 363 mill. kroner for hele utfasingsperioden.

For 2012 ble det blant annet gitt midler til å styrke folketrygdens refusjonstakster til tannbehandling, Husbankens tilskuddsordning til etablering og tilpasning av bolig og til bilstønadordningen for barn og unge. For 2013 er det bevilget ytterligere midler til tannbehandling og til tilpasning av bolig. Det er også gitt midler til å gjøre ordningen med arbeids- og utdanningsreiser permanent og landsdekkende. Stoltenberg II-regjeringen har i budsjettet for 2014 foreslått at til sammen 47 mill. kroner fordeles med 30 mill. kroner til en trygdeordning for personer som er tannløse i underkjeven, 10 millioner kroner til økt refusjon av tannbehandling til dem med særskilte medisinske lidelser og 7 millioner kroner til økt tilskudd til tilpasning av bolig. Ved full avvikling av særfradraget vil det for 2015 gjenstå om lag 58 mill. kroner til utvidelser av ordninger på utgiftssiden, og det er varslet å bruke om lag 50 mill. kroner til å forbedre ordningen med legemidler på individuell refusjon.

I regjeringserklæringen slås det fast at særfradraget for store sykdomsutgifter skal videreføres på 2013-nivå. Særfradragsordningen slik den var utformet, er imidlertid et eksempel på at skattesystemet egner seg dårlig for kompliserte fradragsordninger der en ikke kan basere seg på innrapportering av tredjepartsopplysninger. Ordningen har vært svært krevende å forholde seg til for både skattyterne og skattemyndighetene. Skattee-taten har anslått at 100 årsverk har vært brukt på denne ordningen alene.

Regjeringen vil derfor utrede en ny fradragsordning. Ordningen skal ha samme økonomiske omfang som det særfradraget har i 2013, men være innrettet med sikte på at flere funksjonshemmede kan komme inn i arbeidslivet. Det er viktig at en ny ordning er enkel å forholde seg til for skattyterne og enkel å administrere for ligningsmyndighetene.

Inntil en ny ordning er ferdig utredet vil regjeringen videreføre særfradraget for store sykdomsutgifter med de reglene som gjelder i 2013. Dette innebærer i utgangspunktet at Stoltenberg II-regjeringens forslag til økninger på budsjettets utgiftsside i 2014 som er direkte koblet til utfasingen, trekkes. En videreføring av særfradraget for sykdomsutgifter på 2013-nivå får dermed i utgangspunktet ingen provenyvirkning.

Om lag 10 mill. kroner av den bokførte virkningen på skattesiden av utfasingen av særfradragsordningen i 2013 kommer i 2014. I tillegg sikrer omprioriteringer under tannhelsefeltet at de foreslåtte bevilgningene til tannhelsetiltak videreføres. Den foreslåtte utgiftsøkningen til styrking av tilskudd til tilpasning av bolig trekkes. For en nærmere omtale av hvordan endringene påvirker utgiftssiden vises det til omtalen i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) under omtalen av Helse- og omsorgsdepartementet (kap. 2711, post 72) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (kap. 581, post 79).

Videreføring av særfradraget med de reglene som gjelder for inntektsåret 2013 gjennomføres av Finansdepartementet ved endring i forskrift 30. mars 2012 nr. 270 om utfasing av særfradraget for store sykdomsutgifter.

3.9 Skattlegging av rimelige lån i arbeidsforhold

Normrenten er den laveste renten en arbeidsgiver kan tilby på lån til arbeidstaker uten at det må betales skatt. En for lav normrente fører til man-

gelfull beskatning av rentefordelen ved rimelige lån i arbeidsforhold.

Normrenten er basert på renten på statskasseveksler med kort løpetid tillagt et påslag på 0,5 prosentenhet. Normrenten bør i prinsippet tilsvare den beste boliglånsrenten i det ordinære boliglånsmarkedet. En viss margin opp til markedsrenten vil være hensiktsmessig for å unngå at normrenten i perioder med betydelige rentesvingninger kommer vesentlig over markedsrenten.

Renten har imidlertid i lange perioder ligget betydelig under de beste boliglånsrentene i det åpne markedet. Avviket har vært særlig stort etter 2009.

Stoltenberg II-regjeringen ville øke påslaget i normrenten fra 0,5 til 1 prosentenhet, jf. Prop. 1 S (2013–2014) punkt 3.10. Selv med Stoltenberg II-regjeringens økning vil normrenten ligge langt under gode boliglånsrenter i det åpne markedet. Regjeringen vil derfor øke påslaget ytterligere med 0,25 prosentenhet, slik at påslaget i normrenten blir 1,25 prosentenheter. Med dette påslaget ville dagens normrente vært 2,75 pst., dvs. fortsatt lavere enn de beste lånerentene, som er om lag 3,5 til 3,8 pst.

Arbeidstakere med lån i arbeidsforhold som er knyttet til normrenten, vil få økt rentebelastning. Det gjelder blant annet boliglånsrenten i Statens pensjonskasse (SPK).

Økningen i påslaget i normrenten gjennomføres ved å endre skattelovforskriften. Departementet vil endre forskriften med virkning fra 1. januar 2014. Dette innebærer at normrenten vil bli påvirket fra mars 2014. Endringen anslås å øke provenyet med 10 mill. kroner påløpt og 5 mill. kroner bokført.

3.10 Boligsparing for ungdom (BSU)

BSU-ordningen er en populær spareordning. Om lag 325 000 personer gjorde innskudd på BSU-konti i 2011. 45 pst. av de som sparte i 2011, sparte maksimalt årlig beløp. Innstående på BSU-konti i juli 2013 var om lag 28 mrd. kroner. Det gis et fradrag i utlignet skatt på 20 pst. av det årlige innskuddet. Verdien av skattefradraget var om lag 830 mill. kroner i 2011.

I tråd med regjeringserklæringen foreslås det å utvide mulighetene for å spare i BSU. Maksimalt årlig innbetalt sparebeløp foreslås økt fra 20 000 kroner til 25 000 kroner. Taket for samlet innbetalt sparebeløp i BSU foreslås hevet fra 150 000 kroner til 200 000 kroner. Formålet er å hjelpe unge inn på boligmarkedet. Det kan være vanskelig å

komme inn på boligmarkedet på grunn av høye boligpriser og økte egenkapitalkrav. En utvidelse av ordningen vil øke avkastningen av unges boligsparing.

Forslaget anslås å medføre et provenytap på om lag 270 mill. kroner påløpt og 220 mill. kroner bokført i 2014. Provenytapet må påregnes å være noe høyere i påfølgende år ettersom økningen i taket på samlet sparing er høyere enn maksimalt årlig sparebeløp. Forslaget vil ikke medføre administrative konsekvenser av betydning for skattemyndighetene eller berørte skattytere.

Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 16-10 tredje ledd. Endringene foreslås å tre i kraft straks, med virkning fra og med inntektsåret 2014.

3.11 Jordbruksfradrag og fiskerfradrag

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å lønnsjustere grensene i det særskilte fradraget for næringsinntekt i jordbruket mv., jf. Prop. 1 LS (2013–2014) punkt 3.4. Fradraget er allerede høyt, og det er ingen tradisjon for å lønnsjustere dette fradraget. Forslaget trekkes, jf. punkt 2.2 ovenfor. Fradraget videreføres nominelt uendret på 2013-nivå i likhet med de fleste andre fradragene. Dette gir et merproveny på 24 mill. kroner påløpt og bokført.

Stoltenberg II-regjeringen foreslo i samme punkt å øke øvre grense i fiskerfradraget fra 150 000 kroner til 167 000 kroner og å øke satsen fra 30 pst. til 34 pst. Stoltenberg II-regjeringen så dette forslaget i sammenheng med forslaget om økt CO₂-avgift på fiske og fangst. Det er imidlertid vanskelig å se en sammenheng mellom CO₂-avgift og fiskerfradraget. Regjeringen trekker forslaget om økt fiskerfradrag, jf. punkt 2.2 ovenfor, og viderefører fradraget nominelt, i likhet med de fleste andre fradragene. Dette gir et merproveny på 33 mill. kroner påløpt og bokført.

3.12 Produktavgiften i fiskerinæringen

Fiskere og hval- og selfangere betaler en trygdeavgift på 7,8 pst., mens ordinær trygdeavgift for næringsdrivende er 11 pst. Begge satsene er foreslått økt med 0,4 prosentenhet fra 2014. Produktavgiften til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen skal dels dekke differansen mellom de to satsene, dels dekke kollektiv medlemspremie til yrkesskadetrygd, kollektiv forsikring for tilleggssykepengene for manntallsførte fiskere og utgifter i forbindelse med stønad til arbeidsle-

dige i næringen. Det skal svares produktavgift av all fangst fra norskregistrerte fartøy. Satsen var 2,6 pst. i første halvdel av 2013, men ble oppjustert til 3 pst. fra 1. juli 2013.

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å øke produktavgiften til 3,6 pst. fra 2014 basert på anslag for førstehåndsverdien og pensjonsgivende inntekt samt forventede utgifter til arbeidsledighets-trygd og sykepengen i 2014. Fiskeri- og kystdepartementet har i brev av 25. oktober 2013 foreslått å sette produktavgiften for 2014 til 3,3 pst. Bakgrunnen er at anslaget på førstehåndsverdien av omsatt fisk i 2014 er økt med 1,7 mrd. kroner sammenlignet med prognosen som lå til grunn for forslaget fra Stoltenberg II-regjeringen. Dette har igjen sammenheng med økte fiskekvoter etter at resultatet av forhandlinger med Russland er avklart, og at det foreligger kvoteråd for de viktigste pelagiske bestandene.

Produktavgiften bør balanseres med anslåtte utgifter som avgiften skal dekke. Produktavgiften foreslås derfor satt til 3,3 pst. for 2014.

Det vises til forslag til Stortingets vedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2014.

3.13 Skattører og fellesskatt

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å redusere de kommunale skatteørene med 0,2 prosentenhet fra 2013 til 2014, ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Regjeringen opprettholder dette forslaget. Dette innebærer at forslaget om å redusere satsen på alminnelig inntekt med en prosentenhet reduserer fellesskatten til staten tilsvarende. Fellesskatten til staten settes dermed til 12,95 pst. (9,45 pst. i Finnmark og Nord-Troms).

Det vises til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2014 § 3-2.

Regjeringen vil i 2014 starte et omfattende arbeid med en kommunereform. Regjeringen vil komme nærmere tilbake til dette i kommuneproposisjonen for 2015.

4 Skatt på formue

Regjeringen vil gjøre det mer lønnsomt å spare og investere. Derfor har regjeringen vært tydelig på at formuesskatten skal reduseres.

I Stoltenberg II-regjeringens forslag til statsbudsjett ble det foreslått å øke bunnfradraget i formuesskatten til 1 mill. kroner, øke verdsettingen av sekundærbolig og næringseiendom til 60 pst. av anslått markedsverdi og øke verdsettingen av fritidseiendom med 10 pst. Samlet ble dette anslått å gi et provenytap på 230 mill. kroner påløpt og 180 mill. kroner bokført sammenlignet med framførte 2013-regler.

Regjeringen foreslår å opprettholde forslaget fra Stoltenberg II-regjeringen. I tillegg foreslås det å redusere den statlige satsen i formuesskatten for personlige skattytere og dødsbo med 0,1 prosentenheter, til 0,3 pst. Samlet formuesskattesats (inkludert den kommunale satsen) blir dermed 1,0 pst.

For de som betaler formuesskatt, kan insentivene til å spare være svake. Økningene i bunnfra-

draget de siste årene har styrket spareinsentivene fordi flere ikke betaler formuesskatt. Spareinsentivene har imidlertid ikke blitt styrket for de som fremdeles betaler formuesskatt. En reduksjon i formuesskattesatsen vil stimulere til økt sparing også for denne gruppen. Derfor prioriterer regjeringen nå å redusere skattesatsen. Lavere sats reduserer vridningene i formuesskatten. Skattefordelen av å investere i sekundærboliger og næringseiendom framfor i aksjer, banksparing mv. reduseres. Det legger til rette for at en større del av sparingen kan bli kanalisert til investering i næringsvirksomhet, og at avkastningen av den samlede sparingen øker.

Forslaget innebærer et provenytap på om lag 1,4 mrd. kroner påløpt og 1,1 mrd. kroner bokført i 2014 sammenlignet med Stoltenberg II-regjeringens forslag.

Departementet viser til forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2014 § 2-1.

5 Arveavgift

5.1 Innledning og sammendrag

Regjeringen foreslår å avvikle arveavgiften fra 2014. Regjeringen følger med dette opp regjeringserklæringens punkt om å fjerne arveavgiften. Fjerning av arveavgiften vil lette likviditetsbelastningen ved generasjonsskifter i familiebedrifter og overføringen av familieeiendommer. Det vil også innebære en stor forenkling for skattyterne fordi de ikke lenger trenger å forholde seg til et omfattende arveavgiftsregelverk. Samtidig vil de administrative kostnadene i Skatteetaten reduseres.

Det foreslås at det ikke skal svares arveavgift av gave som gis og arv som inntreer etter dødsfall som skjer etter 31. desember 2013. For gaver som gis og for arv som inntreer etter dødsfall som skjer før årsskiftet, skal det svares arveavgift etter reglene i arveavgiftsloven og etter gjeldende satser.

I dag anses som hovedregel den verdi som er lagt til grunn ved arveavgiftsberegningen, som skattemessig inngangsverdi for gjenstander som erverves ved arv og gave. Skattemessig inngangsverdi brukes blant annet ved gevinstberegning ved salg av det objektet som tidligere er mottatt som arv eller gave. Dersom arveavgiften fjernes, og mottaker fortsatt gis anledning til å fastsette en ny inngangsverdi (markedsverdi), vil det ikke bli noen beskatning av verdistigningen i arvelaters eller givers eiertid. Regjeringen foreslår derfor, som en konsekvens av avvikling av arveavgiften, at det innføres skattemessig kontinuitet ved arve- og gaveoverføringer. Skattemessig kontinuitet innebærer at mottaker overtar sin forgjengers skattemessige verdier og posisjoner. Etter kontinuitetsprinsippet vil verdistigning i forgjengers eiertid komme til beskatning, og verdinedgang komme til fradrag, ved senere disposisjoner over objektet.

En overgang til skattemessig kontinuitet som hovedprinsipp ved arv og gave innebærer økt inntektsskatt samlet sett. Dette er en følge av at arving eller gavemottaker ikke lenger kan oppskrive skattemessig inngangsverdi og avskrivningsgrunnlag til markedsverdi, men må overta

forgjengerens skattemessige stilling. Dersom mottakeren selger hele eller deler av virksomheten umiddelbart etter arvefall/gave, medfører dette i mange tilfeller økt skattebelastning. I tilfellene hvor mottakeren viderefører næringsvirksomheten, kan det bli noe økt skattebelastning gjennom lavere avskrivningsfradrag. Hvis næringsvirksomhet videreføres etter arv eller gave, vil imidlertid mottakeren i utgangspunktet komme i samme skattemessige stilling som forgjengeren. Avvikling av arveavgiften vil sammen med kontinuitetsprinsippet bidra til å lette likviditetsbelastningen ved generasjonsskifter.

Regjeringen foreslår et unntak fra kontinuitet for bolig, fritidsbolig og alminnelig gårdsbruk/skogbruk som arvelater eller giver kunne ha solgt skattefritt. Unntak fra kontinuitetsprinsippet innebærer at inngangsverdien for bolig- og fritidsbolig skal settes til markedsverdi på ervervstidspunktet. Alminnelig gårdsbruk og skogbruk kan bare selges skattefritt dersom salgsvederlaget ikke overstiger tre fjerdedeler av eiendommens antatte salgsverdi. Det foreslås derfor at inngangsverdien maksimalt kan settes til denne verdien. Det følger av dette at verdistigning i arvelaters eller givers eiertid blir fritatt for gevinstbeskatning. Eventuelle verdiendringer på eiendommen i mottakerens egen eiertid kan føre til skattepliktig gevinst eller fradragsberettiget tap på dennes hånd. Dette gjelder dersom mottakeren ikke selv oppfylder vilkårene for skattefri realisasjon av bolig og fritidsbolig på salgstidspunktet.

Det foreslås at kontinuitetsprinsippet innføres som hovedregel med virkning fra og med inntektsåret 2014. Erverv av formuesgjenstand ved arv etter dødsfall i 2013 eller tidligere år skal etter forslaget være avgiftspliktig etter arveavgiftsloven også når arvingen først overtar rådigheten over arven ved offentlig skifte i 2014 eller senere. Departementet foreslår at gjeldende regler om fastsettelse av inngangsverdier i skatteloven videreføres i disse tilfellene.

Forslaget om å fjerne arveavgiften fra 2014 og samtidig foreta nødvendige tilpasninger i inntektsskatten anslås samlet sett å redusere provenyet med 1 250 mill. kroner påløpt og 450 mill. kroner

bokført i 2014, sammenlignet med Stoltenberg II-regjeringens forslag. I forhold til videreføring av 2013-regler antas endringene å redusere provenyet med 1 975 mill. kroner påløpt og 670 mill. kroner bokført i 2014.

På denne bakgrunn trekkes Stoltenberg II-regjeringens forslag til endringer i arveavgiften, jf. punkt 2.2 ovenfor og Prop. 1 LS (2013–2014) punkt 3.2.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 5-2, § 9-7 og § 14-48, samt forslag til lov om oppheving av arveavgiftsloven med virkning for gaver som gis og arv etter dødsfall som skjer 1. januar 2014 eller senere.

5.2 Fjerning av arveavgiften

5.2.1 Gjeldende rett

Arveavgift ilegges i utgangspunktet all arv. Gaver til en del typer mottakere, blant annet nærmeste arvinger etter loven eller til noen som er betenkt i testament, er også avgiftspliktige, jf. arveavgiftsloven § 2. Arv og gave til ektefeller og samboere (definert ved arveavgiftsloven § 47A) er ikke avgiftspliktig. Videre er arv og gave til institusjoner med allmennyttig formål unntatt fra avgiftsplikt. Gaver innenfor et årlig fribeløp tilsvarende halvparten av folketrygdens grunnbeløp ved inngangen til kalenderåret er avgiftsfrie.

Arv og gaver inntil 470 000 kroner er fritatt for arveavgift. Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn og foreldre er avgiften 6 pst. av arv/gave mellom 470 000 kroner og 800 000 kroner og 10 pst. på det overskytende. De samme innslagspunktene gjelder for andre arvinger/gavemottakere, men avgiftssatsene er henholdsvis 8 pst. og 15 pst.

Arveavgiftsloven bygger på at avgiftsplikten inntreder ved rådighetsservervet, dvs. når rådigheten over arvemidlene anses for å ha gått over på arvingen/mottakeren, jf. §§ 9 og 10. Avgiftspliktige midler går inn i arveavgiftsgrunnlaget i den form de har ved rådighetsservervet og verdsettes på tidspunktet for rådighetsservervet, jf. § 5, jf. § 9. Videre er det avgiftssatsene og fribeløp som gjelder på tidspunktet for rådighetsservervet som legges til grunn ved avgiftsberegningen, jf. § 18, jf. § 9. Forfall av avgiften er knyttet til tidspunktet for rådighetsservervet, jf. skattebetalingsloven §§ 10-31 og 10-32. Hvilken instans som er avgiftsmyndighet, har også betydning for rådighetsservervet, jf. § 24.

For avgiftspliktige gaver inntreder rådighetsservervet når giveren med endelig virkning gir fra

seg rådigheten, jf. § 9, jf. § 2 tredje ledd. For dødsbo som overtas av arvingene til privat skiftebehandling, inntreder rådighetsservervet ved dødsfallet, jf. arveavgiftsloven § 9 første ledd bokstav a. For dødsbo som tas under offentlig skiftebehandling, inntreder rådighetsservervet ved tingrettens formelle utlodning av arvemidlene, jf. arveavgiftsloven § 9 første ledd bokstav b. Utdales det midler fra tingretten uten formell utlodning, inntreder rådighetsservervet for disse midlene straks, dvs. ved utdelingen. Overtas boet til privat skifte etter at offentlig skifte er innledet, inntreder rådighetsservervet ved tingrettens kjennelse om at boet tilbakeleveres til arvingene.

I hovedregelen skal avgiftspliktige midler verdsettes til den antatte salgsværdien, jf. § 11. Loven inneholder særlige verdsettelsesregler for enkelte formuesobjekter, blant annet for ikke-børsnoterte aksjer og andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap. I bruttoværdien av arveavgiftsgrunnlaget fradras avdødes gjeld og forpliktelser, jf. §§ 15 og 16. Dokumentavgift som er betalt ved overdragelse av eiendoms- eller bruksrett til fast næringsseiendom kommer til fradrag i mottakerens beregnede arveavgift, jf. § 20. Etter bestemmelsen kan dokumentavgift bare fradras i beregnet arveavgift som knytter seg til eiendommen, og ikke til andre eiendeler som overføres samtidig som arv eller gave. Ved arveavgiftsberegningen tas det hensyn til tidligere gaver eller arv fra samme mottaker eller giver, jf. § 19.

Arveavgift på midler som utlegges ved privat skifte av dødsbo, forfaller til betaling tolv måneder etter at rådigheten over midlene er gått over på arvingen. Når midlene skiftes av tingretten, forfaller arveavgiften ved rådighetsservervet, dvs. normalt ved utlodningen. Ved gaver forfaller avgiften tre måneder etter tidspunktet for rådighetsservervet. Er den ordinære forfallstiden utløpt, kan avgiften ikke kreves innbetalt tidligere enn en måned etter vedtak, jf. skattebetalingsloven § 10-31 fjerde ledd. Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i ikke-børsnoterte selskaper kan den avgiftspliktige på visse vilkår kreve at beregnet arveavgift skal betales i avdrag over inntil tolv år rentefritt, jf. skattebetalingsloven § 10-32.

Arv eller gave regnes ikke som skattepliktig inntekt for mottaker, jf. skatteloven § 5-50 tredje ledd. Arveovergang ved dødsfall og gaveoverføring regnes heller ikke som realisasjon, jf. § 9-2 tredje ledd. Etter skatteloven § 9-7 skal inngangsverdi for formuesobjekt ervervet ved arv eller gave settes maksimalt til det beløp som er lagt til grunn ved arveavgiftsberegningen, se nærmere

omtale i punkt 5.3.1. Ved overføring ved arv og gave av næringsvirksomhet som drives i form av aksjeselskap og deltakerlignet selskap, gjelder prinsippet om kontinuitet, jf. skatteloven §§ 10-33 og 10-46.

5.2.2 Vurderinger og forslag

Regjeringen foreslår å avvikle arveavgiften fra 2014. Regjeringen følger med dette opp regjeringserklæringens punkt om å fjerne arveavgiften. Fjerning av arveavgiften vil lette likviditetsbelastningen ved generasjonsskifter i familiebedrifter og overføring av familieeiendommer. Det vil også innebære en stor forenkling for skattyterne fordi de ikke lenger må forholde seg til et omfattende arveavgiftsregelverk.

5.2.3 Ikrafttredelse

Regjeringen foreslår at arveavgiften fjernes fra årsskiftet. Det foreslås at skjæringstidspunktet for opphevingen av loven settes slik at gaver som gis og arv etter dødsfall som inntreffer 1. januar 2014 eller senere, gis fritak fra arveavgiften. Gaver hvor rådigheten er gått over før 1. januar 2014, og arv etter dødsfall som er inntruffet før 1. januar 2014, avgiftslegges i tråd med reglene i arveavgiftsloven.

Arveavgiftsplikten for arv og gaver inntreffer etter dagens regler ved rådighetservervet. Arveavgiftsloven §§ 9 og 10 regulerer nærmere når rådigheten over arve- eller gavemidler anses for å være ervervet av mottaker. For gaver inntreffer arveavgiftsplikten for gavemottakeren når gaver med endelig virkning har gitt fra seg rådigheten over gaven. For arv avhenger tidspunktet for avgiftsplikten av om boet etter avdøde skiftes privat eller offentlig.

Ved privat skifte inntreffer avgiftsplikten ved dødsfallet. Ved offentlig skifte inntreffer avgiftsplikten for arvingene først ved tingrettens formelle utlodning av arvemidlene, ved løpende utdeling fra tingretten eller ved tilbakeleveringskjennelse til privat skifte, jf. punkt 5.2.1. Offentlig skifte av dødsbo benyttes for eksempel dersom arvingene er uenige om verdsettelsen av midlene i boet og/eller om fordelingen av midlene mellom arvingene. Offentlige skifter pågår ofte over noe tid og utlodning kan derfor skje en god stund etter dødsfallstidspunktet. Dersom arveavgiftslovens rådighetsbestemmelser for offentlig skifte av dødsbo skal legges til grunn ved avviklingen av loven, blir ikke nødvendigvis arv etter dødsfall som er skjedd for 1. januar 2014, arveavgiftspliktig for arvingene.

Utlodninger fra offentlig skifte i 2013 ville medført avgiftsplikt, mens utlodninger i 2014 eller senere ville ført til fritak fra avgiftsplikt. Ved valg av privat skifteform vil slik arv bli avgiftspliktig fordi dødsfallstidspunktet er avgjørende for avgiftsplikten inntreden.

For avgiftspliktig gave inntreffer arveavgiftsplikt når gaven med endelig virkning har gått over til gavemottaker. Arveavgiftslovens bestemmelser om rådighetservervet for gaver kan derfor legges til grunn ved opphevingen av loven. Ved dødsfall har imidlertid arvingene i stor grad mulighet til selv å bestemme når rådigheten går over til dem, ved å velge enten privat eller offentlig skifteform. Bruk av rådighetsbestemmelsene i arveavgiftsloven ved avviklingen for arv kan derfor medføre tilfældige utslag med hensyn til avgiftsplikten.

Departementet mener at valg av skifteform for dødsfall som har inntruffet før 1. januar 2014, ikke bør få betydning for om arvingene faller innenfor gjeldende regelverk eller fritaket. Hensynet til likebehandling tilsier at arv etter alle dødsfall som har skjedd før arveavgiften fjernes ved årsskiftet, medfører avgiftsplikt.

For å sikre at all arv etter dødsfall inntruffet før 1. januar 2014 medfører avgiftsplikt, uavhengig av arvingenes valg av skifteform, må loven fortsatt få anvendelse på offentlige skifter som pågår utover, eller eventuelt åpnes etter årsskiftet. Departementet foreslår derfor at loven oppheves med virkning for arv etter dødsfall som har inntruffet 1. januar 2014 eller senere. Konsekvensen av dette er at arv etter dødsfall som er inntruffet før 1. januar 2014, medfører plikt til å svare arveavgift etter arveavgiftsloven. Plikten til å svare arveavgift etter loven gjelder da også når arvingene ved offentlig skifte får rådigheten over midlene, jf. § 9 første ledd bokstav b, i 2014 eller senere år.

Ved tingrettens utlodning, utdeling eller tilbakelevering fra et offentlig skifte 1. januar 2014 eller senere, er arvingene pliktig til å svare arveavgift etter gjeldende regler. Når begivenhetene nevnt over skjer i 2014, må det foreligge satser som kan benyttes ved beregningen av arveavgiften. Det foreslås derfor at det gis et arveavgiftsvedtak for budsjetterminen 2014 med de samme satser og fribeløp som gjelder for 2013-terminen. Avgiftsplikten for arv ved utlodninger i 2014 vil skrive seg fra et dødsfall som har skjedd i 2013 eller eventuelt i tidligere år. Departementet foreslår derfor at fribeløp og satser som følger av arveavgiftsvedtaket for budsjettåret 2013, videreføres for de arveavgiftsberegninger som skal gjennomføres i 2014. Det vises til forslag til Stortings-

vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjettåret 2014 og forslag til lov om oppheving av arveavgiftsloven med virkning for gaver som ytes og arv etter dødsfall som skjer 1. januar 2014 eller senere.

Opprettholdelse av arveavgiftsplikten for arvinger som mottar arv fra dødsfall før 1. januar 2014, men hvor rådigheten ved offentlig skifte først inntreer i 2014 eller senere, krever at Stortinget må treffe arveavgiftsvedtak også for senere budsjettår. Dette skyldes tidsbegrensningen for skattepålegg i Grunnloven § 75 a, som bestemmer at skatter til staten bare kan pålegges for den kommende budsjetterminen.

Departementet foreslår som nevnt over at arvinger som mottar arv etter dødsfall som har inntruffet før 1. januar 2014, er avgiftspliktig etter arveavgiftsloven uten hensyn til om arvingene velger privat eller offentlig skifte. Arveavgiftsloven har enkelte særskilte bestemmelser om når rådigheten over enkelte typer midler skal anses ervervet av gave- og arvemottaker, jf. § 10, samt særskilte rådighetsbestemmelser for skifte/oppgjør av uskiftebo og for arvemidler etter forsvunne personer, jf. § 9.

Etter arveavgiftsloven § 9 annet ledd går ikke rådigheten over på mottaker så lenge gjenlevende ektefelle eller samboer beholder midlene etter avdøde i uskiftet bo. Avgiftsplikten for arv etter førstavdøde inntreer etter gjeldende regler ikke før uskifteboet opphører, eventuelt delvis ved utdelinger, senest ved lengstlevendes død. Ved uskifte er ikke arven ubetinget, men avhengig av lengstlevendes disposisjoner i tiden fram til oppløsningen av uskiftet. Et uskiftebo er dessuten ingen metode for å gjøre opp dødsbo etter avdøde, slik som et offentlig skifte. Det er først ved lengstlevendes utdelinger fra uskifteboet, ved skifte eller ved lengstlevendes død at arvingene får rett på arven etter førstavdøde. Departementet foreslår derfor at arv etter førstavdøde som døde før 2014, blir fritatt fra arveavgiften når begivenhetene nevnt over inntreffer 1. januar 2014 eller senere. Det vises til forslag til lov om oppheving av arveavgiftsloven I annet ledd.

Skiftes boet etter en forsvunnet person privat, følger det av arveavgiftsloven § 9 første ledd bokstav c at rådigheten anses å være ervervet når dødsformodningsdagen er endelig fastsatt i henhold til lov 23. mars 1961 om forsvunne personer m.v. Skiftes boet offentlig, kommer § 9 første ledd bokstav b til anvendelse. Departementet foreslår at arveavgiftsloven oppheves med virkning for arv etter forsvunne personer i de tilfeller dødsformodningsdagen i henhold til lov 23. mars 1961 om for-

svunne personer m.v. blir endelig fastsatt 1. januar 2014 eller senere. Det vises til forslag til lov om oppheving av arveavgiftsloven I annet ledd.

For enkelte midler, slik som for eksempel inntektsnytelser og livsforsikringer mv., gjelder det særlige bestemmelser i arveavgiftsloven § 10 om når rådighetservervet inntreer. For slike midler inntreer rådighetservervet (avgiftsplikten) på et gitt tidspunkt etter bestemmelsene i § 10. Dette tidspunktet er uavhengig av gavetidspunktet eller når arven falt, herunder om arvemidlene skiftes privat eller offentlig. Midler som består av inntektsnyttelse, for eksempel livrente, løpende kapitalavkastning, bruksrett, grunnavgift mv., skal som hovedregel i sin helhet anses å være ervervet ved første termins forfall eller ved bruksrettens inntreden, jf. § 10 første ledd. For livsforsikringer som ikke kan gjenkjøpes og visse andre midler, hvis de vesentlig avhenger av en betingelse, inntreer ikke rådighetservervet før betingelsen er inntrådt, jf. § 10 annet ledd.

På grunn av at arveavgiftsloven har et særskilt rådighetssystem om senere eller særskilt tidspunkt for inntreden av avgiftsplikt for midlene som reguleres av § 10, mener departementet at det er hensiktsmessig at arveavgiften for disse midlene fjernes fra 2014. Det vil si at arveavgiftsloven oppheves med virkning for slike midler når rådigheten over disse etter § 10 har gått over på mottakeren 1. januar 2014 eller senere. Også praktiske grunner taler for en slik løsning for disse særskilte midlene. Det vises til forslag til lov om oppheving av arveavgiftsloven I annet ledd.

5.2.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

En fjerning av arveavgiften anslås isolert sett å redusere provenyet med om lag 1,5 mrd. kroner påløpt og 450 mill. kroner bokført i 2014 sammenlignet med Stoltenberg II-regjeringens forslag. I forhold til videreføring av 2013-regler antas en fjerning av arveavgiften isolert sett å redusere provenyet med 2 225 mill. kroner påløpt og 670 mill. kroner bokført i 2014.

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å øke fribeløpet i arveavgiften fra 470 000 kroner til 1 mill. kroner fra 2014. Arveavgiftssatsen over fribeløpet ble foreslått satt til 10 pst. for avgiftspliktige gaver og arv til arvelaters/givers barn og foreldre og 15 pst. for andre mottakere. Stoltenberg II-regjeringen foreslo videre å redusere den valgfrie rabatten for ikke-børsnoterte aksjer og andeler i deltagerlignede selskaper fra 40 pst. til 30 pst. Rabatten skulle fortsatt være begrenset til et arveavgifts-

grunnlag for slike aksjer og andeler på 10 mill. kroner for den enkelte mottaker. Forslaget ble anslått å redusere provenyet med om lag 725 mill. kroner påløpt og 220 mill. kroner bokført i 2014.

Arveavgiften blir belastet en lang rekke ulike typer formuesobjekter. Det er imidlertid boliger og bankinnskudd/kontanter som utgjør de største andelene av arveavgiftsgrunnlaget. I 2011 utgjorde boliger 53 pst. og bankinnskudd/kontanter 30 pst. av arveavgiftsgrunnlaget. Det er m.a.o. rimelig å anta at det særlig er mottakere av denne typen formuesobjekter som samlet sett i særlig grad vil få lavere skattebyrde gjennom bortfall av arveavgiften.

Fjerning av arveavgiften gir isolert sett de største lettelsene for høyinntektsgruppene. Målt i forhold til inntekten betaler imidlertid lavinntektsgruppene mer arveavgift enn høyinntektsgruppene. Det er også grunn til å anta at personer i høyinntektsgruppene i større grad enn personer i lavinntektsgrupper mottar verdier som reelt sett ikke blir ilagt arveavgift etter full verdi, og som dermed får en lavere effektiv arveavgiftssats. Det gjelder for eksempel aksjer i ikke-børsnoterte selskaper og verdifullt innbo. Fjerning av arveavgiften påvirker også fastsettingen av grunnlagene i inntektsbeskatningen. Det er grunn til å anta at høyinntektsgruppene vil bære en høyere andel av skatteøkningen knyttet til endringene i skattegrunnlagene enn lavinntektsgruppene.

Fjerningen av arveavgiften gir grunnlag for å effektivisere driften i Skatteetaten og redusere driftsutgiftene. På grunn av frister for arvemeldinger, saksetterslep fra tidligere år, kostnader til informasjon, kontroll ifm. innføring av kontinuitetsprinsippet (jf. punkt 5.3.4) og personalpolitiske forhold (blant annet for å unngå oppsigelser), kan foreløpig bare en del av effektiviseringsgevinsten tas ut. For 2014 vurderes det som realistisk å realisere en innsparing med 13 mill. kroner.

Ikrafttreddelsen for oppheving av arveavgiftsloven innebærer at arv etter dødsfall som skjer før 1. januar 2014, er avgiftspliktig når rådighetservervet, jf. § 9 første ledd b, inntreffer i 2014 eller senere år. Det innebærer altså at arveavgift skal fastsettes når rådighetsovergang ved offentlig skifte skjer i 2014 og senere år. Det er tingrettene som er avgiftsmyndighet når avdødes bo behandles og midlene utloddes av tingretten. Dersom arvingene krever dødsbo tilbakelevert til privat skifte i 2014 eller senere år, er det skattekontoret som er avgiftsmyndighet. I tillegg til det som er nevnt i avsnittet over vil Skatteetatens oppgaver i 2014 og senere år knytte seg til behandling av eventuelle klager over arveavgiftsvedtak fra ting-

rettene. For eventuelle dødsbo som kreves tilbakelevert til privat skifte i 2014 eller senere, må skattekontoret gjennomføre avgiftsberegningen og fastsette arveavgiftsvedtak.

5.3 Innføring av kontinuitetsprinsippet som hovedregel ved arv og gave

5.3.1 Gjeldende rett

Gjeldende rett bygger som hovedregel på skattemessig diskontinuitet ved arv og gaveoverføring av formuesgjenstander. Diskontinuitet betyr at det skjer et brudd i beskatningen i forbindelse med arvefallet eller gaveoverføringen. Arv eller gave utløser ikke skatteplikt, jf. skatteloven § 5-50 tredje ledd. Den som arver en bedrift, vil kunne oppføre driftsmidler, varebeholdning mv. til markedsverdi, men ikke høyere enn det beløpet som er lagt til grunn ved fastsettelsen av arveavgiften, jf. skatteloven § 9-7. Dette gjelder selv om den skattemessige verdien på arvelaterens hånd var langt lavere. For bolig og fritidsbolig og andre eiendeler kan mottaker også oppregulere skattemessig inngangsverdi til markedsverdi, men med avgiftsgrunnlaget som et øvre tak. Resultatet blir langt på vei det samme hvis eiendeler overføres ved gave, bortsett fra i de tilfeller uttaksreglene kommer til anvendelse.

Dersom et driftsmiddel som er knyttet til næring, tas ut av næringen og gis bort, utløser det i utgangspunktet uttaksbeskatning på givers hånd. Giveren skattlegges her for verdien på samme måte som ved uttak til eget bruk, jf. skatteloven § 5-2. Skattegrunnlaget er gjenstandenes markedsverdi fratrukket skattemessig inngangsverdi. Kostprisen for gavemottakeren settes lik den verdien som er lagt til grunn ved beskatning av giveren. Det er unntak fra uttaksbeskatning for gaver i næring når mottakeren plikter å svare arveavgift av gaven og vedkommende overtar hele eller deler av virksomheten.

Hovedregelen om diskontinuitet gjelder for gjenlevende ektefelle som overtar næring, enten det skjer ved uskifte eller etter skifte, når det gjelder den boslodden som er gått i arv. Ektefellen kan skrive opp verdiene på halvparten av eiendelene til markedsverdi, det vil si den delen som anses å falle på den arvede boslodd. Den andre halvparten anses som ektefellens egen boslodd ved felleseie, og for disse legges den opprinnelige inngangsverdien fortsatt til grunn. Gjenlevende ektefelle kan så avskrive på det nye avskrivningsgrunnlaget inntil ny oppregulering av inngangs-

verdien til markedsverdi skjer for arvingene etter begge ektefeller ved lengstlevendes død. Dette kan for de objekter som anses å falle på den arvede boslodd, innebære tredobbel avskrivning av samme objekts verdi uten mellomliggende gevinstbeskatning. Gjenlevende ektefelle er ikke arveavgiftspliktig for disse eiendelene.

For gjenstander som overføres fra den ene ektefellen til den andre på skifte i live, er det skattemessig kontinuitet. Det samme gjelder gaver mellom ektefeller. Den ektefellen som erverver gjenstanden, må overta den andre ektefellens skattemessige verdier uansett vederlag. Dette baserer seg på at ektefeller lignes felles for all formue og altså er ett skattesubjekt for denne i noen sammenhenger. Overdragelse av eiendeler fra den ene ektefellen til den andre regnes således ikke som skattemessig overdragelse til et nytt skattesubjekt.

Ved overføring ved arv og gave av næringsvirksomhet som drives i form av aksjeselskap eller deltakerlignet selskap, gjelder prinsippet om kontinuitet, jf. skatteloven § 10-33 og § 10-46. Det innebærer at arving og gavemottaker trer inn i arvelaters eller givers inngangsverdi, skjermingsgrunnlag, ubenyttet skjermingsfradrag og øvrige skattemessige posisjoner knyttet til aksjer og andeler. Overføring av aksjer og andeler ved arv og gave får ikke betydning for selskapets skattemessige verdier. Kontinuitet for aksjer og andeler ble innført i forbindelse med innføring av aksjonærmodellen og deltakermodellen. I Ot.prp. nr. 1 (2004–2005) punkt 5.6.3.3 uttalte departementet:

«Viktige økonomiske hensyn taler mot at skjermingsgrunnlaget skal endres ved arve- og gaveovergang. Hensikten med skjermingsgrunnlaget er å oppnå investeringsnøytralitet, og det er følgelig risikofri avkastning av den opprinnelige investeringen (med tillegg av eventuelt ubenyttet skjermingsfradrag) som skal skjermes. Etter at investeringen er foretatt, tilsier ikke hensynet til nøytralitet endring i skjermingsfradraget. Dersom skjermingsgrunnlaget i utgangspunktet er riktig, vil heller ikke rimelighetshensyn eller andre hensyn tilsi at skjermingsgrunnlaget skal endres ved arve- og gaveovergang. Innføring av aksjonærmodellen styrker derfor begrunnelsen for å gå over til et kontinuitetsprinsipp på aksjonærmodellens område.»

Ved arv av fordringer kan latent skatt i dag falle bort dersom skattyteren følger kontantprinsippet.

Det gjelder blant annet for lønn og pensjon. Skatteplikten er i disse tilfeller knyttet til personen som har tjent opp fordringen ved arbeid. Skatteplikten faller bort dersom vedkommende person dør før fordelen er oppebåret, dvs. før fordringen er forfalt. I næring hvor realisasjonsprinsippet følges, vil imidlertid opptjente fordringer være skattepliktige på avdødes hånd, selv om de først forfaller etter hans død. Ved gaveoverdragelser vil gaver som følger kontantprinsippet, ikke bli fritatt for latent skatt på fordringer i det gaven kun innebærer en inntektsanvendelse.

5.3.2 Vurderinger og forslag

Generelt

Skattemessig inngangsverdi for formuesgjenstander som erverves ved arv og gave, fastsettes i dag til markedsverdi eller maksimalt arveavgiftsgrunnlaget. En opphevelse av arveavgiften uten endringer i prinsippene for fastsettelse av skattemessig inngangsverdi vil medføre at det ikke skjer noen beskatning av verdistigning i arvelaters eiertid. Samtidig vil mottaker kunne skrive opp skattemessig inngangsverdi til markedsverdi. Ved fjerning av arveavgiften skal skattemyndighetene heller ikke foreta noen fastsettelse av markedsverdien. Det må derfor tas stilling til hvilket prinsipp som skal gjelde for fastsettelse av skattemessige inngangsverdier for formuesgjenstander overført ved arv og gave etter avvikling av arveavgift.

Departementet foreslår at det som hovedregel skal gjelde et kontinuitetsprinsipp ved arv og gave. Kontinuitetsprinsippet innebærer at mottaker overtar arvelater eller givers skattemessige stilling knyttet til de overførte formuesgodene, herunder inngangsverdi, avskrivningsgrunnlag og andre skatteposisjoner.

Kontinuitet medfører at det ikke skal foretas en ny verdsettelse av eiendeler i forbindelse med arv eller gave. Kontinuitetsprinsippet gjelder allerede i dag for overføring av aksjer og andeler i deltakerlignede selskaper, jf. skatteloven § 10-33 og § 10-46. Når kontinuitetsprinsippet også får anvendelse ved overføring av personlig drevet virksomhet ved arv og gave, vil det være like skatteregler for generasjonsskifte i virksomhet drevet som enkeltpersonforetak, med visse særregler for landbrukssektoren, se nedenfor, aksjeselskap og deltakerlignede selskap. Det vil også gi større grad av investeringsnøytralitet i foretaksmodellen. Departementet viser videre til at kontinuitet virker nøytralt ved at realisasjon før og etter arvefall

eller gave behandles likt. Dette reduserer behovet for og mulighetene til å drive skatteplanlegging i forbindelse med generasjonsskifte.

Skattemessig kontinuitet som hovedprinsipp ved arv og gave innebærer økt inntektsskatt samlet sett. Dette skyldes at arving eller gavemottaker ikke lenger kan oppskrive skattemessig inngangsverdi og avskrivningsgrunnlag til markedsverdi, men må overta forgjengerens skattemessige stilling. Dersom hele eller deler av virksomheten selges umiddelbart etter arvefall/gave, vil dette i mange tilfeller gi økt skattebelastning. I tilfellene hvor næringsvirksomheten blir videreført, vil det bli noe større skattebelastning gjennom lavere avskrivningsfradrag og skjermingsfradrag. Hvis næringsvirksomhet videreføres etter arv eller gave, vil imidlertid mottakeren i utgangspunktet komme i samme skattemessige stilling som forgjengeren. Avvikling av arveavgiften vil sammen med kontinuitetsprinsippet bidra til å lette likviditetsbelastningen ved generasjonsskifter.

Departementet foreslår unntak fra kontinuitetsprinsippet for boliger, fritidsboliger og alminnelig gårdsbruk eller skogbruk som kunne vært solgt skattefritt på arvelater/givers hånd, jf. nærmere nedenfor.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 9-7.

Anvendelsesområdet for kontinuitet

Med unntak for bolig, fritidsbolig og alminnelig gårdsbruk og skogbruk som nevnt, foreslår departementet at kontinuitetsprinsippet skal gjelde for alle arve- og gaveoverføringer, både i og utenfor næring. Forslaget innebærer at det som hovedregel skal være både rett og plikt til kontinuitet. En adgang for skattyterne til å velge vil føre til at kontinuitet velges hvor det er gunstig, men ikke hvor det er ugunstig. Det vil derfor ikke bidra til en ønskelig konsistens i inntektsbeskatningen. Et system med valgmulighet vil videre bidra til mer skatteplanlegging i forbindelse med skifte.

Det er ved arve- eller gaveoverføring av næringsvirksomhet og for eiendommer som er gjenstand for gevinstbeskatning ved realisasjon at kontinuitetsprinsippet vil få størst betydning. Det er særlig i næring at fastsettelse av skattemessig inngangsverdi på eiendeler og overtakelse av skatteposisjoner har betydning for løpende inntektsbeskatning. For eiendommer som er gjenstand for gevinstbeskatning, herunder utleieboliger og tomter, vil kontinuitetsprinsippet påvirke størrelsen av skattepliktig gevinst. Departementet mener at kontinuitetsprinsippet bør ha generell

anvendelse, slik at prinsippet også skal legges til grunn utenfor næring.

Det er noen tilfeller i dag hvor gaver ikke er arveavgiftspliktig, og heller ikke utløser uttaksbeskatning. Dette gjelder gaver utenfor næring til andre enn legalarvinger og testamentsarvinger mv. I slike tilfeller er verdistigning på givers hånd verken gjenstand for arveavgift eller inntektsskatt, og mottakers inngangsverdi fastsettes til markedsverdi på gavetidspunktet. Ved avvikling av arveavgiften ser departementet imidlertid ingen grunn til at slike gaver skal komme i en annen stilling enn gaver som tidligere var belagt med arveavgift. Kontinuitetsprinsippet vil etter forslaget også omfatte disse.

Kontinuitetsprinsippet innebærer som nevnt at man må finne fram til forgjengerens skattemessige inngangsverdi, det vil si historisk kostpris og påkostning, eventuelt tidligere arveavgiftsgrunnlag, på det overførte. Når det er flere arvinger, er det nødvendig å finne inngangsverdien allerede på skiftet. Dette for å beregne den latente skatteforpliktelsen som skal komme til fradrag i verdien hos arvingen som overtar en formuesgjenstand hvor kontinuitetsprinsippet skal anvendes. For eiendeler i næring skal inngangsverdien danne grunnlag for avskrivninger eller inngå i gevinstberegning ved realisasjon av eiendelene. Utenfor næring vil mottaker også behøve skattemessig inngangsverdi senest ved eventuell skattepliktig realisasjon av eiendommen.

Det kan være vanskelig å framskaffe dokumentasjon for inngangsverdien i visse tilfeller. Opplysninger om kjøpesum og påkostning kan gjelde forhold som går langt bakover i tid, og som arvelaters etterlatte papirer ikke nødvendigvis gir informasjon om. Dersom mottaker ikke kan dokumentere skattemessig inngangsverdi, må markedsverdien på ervervstidspunktet sannsynliggjøres og eventuelt fastsettes ved skjønn.

For næringseiendeler som inngår i regnskapspliktig virksomhet og for avskrivbare eiendeler utenfor næring, legger departementet til grunn at det er forholdsvis enkelt å fastsette inngangsverdier. Disse opplysningene kan normalt finnes i regnskap og ligningsdokumenter.

Når det gjelder eiendeler utenfor regnskapspliktig virksomhet, kan det være vanskeligere å frambringe dokumentasjon for kostpris mv. som ligger langt tilbake i tid. Særlig kan dette gjelde for bolig- og fritidsbolig, der arvelater eller giver ikke tidligere har hatt direkte oppfordring til å ta vare på opplysninger om inngangsverdi på grunn av skattefritaket ved realisasjon. Departementet foreslår imidlertid et unntak fra kontinui-

tetsprinsippet for boliger, fritidsboliger og gårdsbruk/skogbruk som kunne vært realisert skattefritt på arvelater eller givers hånd, jf. nærmere nedenfor. Skattemessig inngangsverdi for slike eiendommer skal fastsettes til markedsverdi på ervervstidspunktet, med særregel for gårdsbruk/skogbruk. Fast eiendom utenfor næring som ikke er avskrivbar, herunder tomter og utleieboliger, er gjenstand for gevinstskatt. Det er i dag en klar oppfordring for eieren til å ta vare på opplysninger om inngangsverdien for slike eiendommer. I mange tilfeller antar departementet at inngangsverdien også kan sannsynliggjøres med opplysninger fra blant annet grunnboken og fra tidligere arveavgiftsfastsettelser. Departementet foreslår derfor ingen særskilt løsning for å regulere inngangsverdier i disse tilfellene.

For gaveoverføring i næring er også reglene om uttak aktuelle, jf. nærmere nedenfor.

Departementet foreslår også at kontinuitet innføres hvor gjenlevende ektefelle overtar et felleseie til uskifte. Den gjenlevende ektefellen vil da for den avdødes boslott komme i samme stilling som en arving. Kontinuiteten vil her ikke omfatte de eiendommer som er unntatt fra kontinuitetsprinsippet, jf. nedenfor.

Ved arv mener departementet i utgangspunktet at alle skatteposisjoner, både i og utenfor næring, bør være omfattet av kontinuitet. Dette omfatter blant annet skjermingsgrunnlag, negativ beregnet personinntekt, framførbart underskudd, gevinst- og tapskonto, negativ saldo, tom positiv saldo og betinget skattefritak. En adgang til å overføre skatteposisjoner uten direkte tilknytning til gavegjenstand eller virksomhet ved gave kan skape fare for misbruk. Det vil for eksempel åpne for å overføre underskudd og andre skatteposisjoner til fradragsføring til personer som på grunn av sin inntektssituasjon kan utnytte dette bedre enn giveren. Departementet foreslår derfor at kontinuitet med hensyn til skatteposisjoner ved gave begrenses til skatteposisjoner som overføres sammen med virksomheten eller formuesobjektet som de knytter seg til. Etter forslaget vil det ikke være mulig å overføre en rett til å framføre et underskudd utenfor næring ved gave, selv om giveren ellers gir bort det meste han eier.

Etter departementets oppfatning bør kontinuitet som utgangspunkt gjelde uansett om arvingene overtar avdødes gjeld eller ikke. Generelt anser departementet at det er betenkelig å knytte skattemessige konsekvenser til et slikt valg. Når skatteposisjoner ikke er knyttet til virksomhet eller formuesgjenstand som overtas av arving, vil det likevel være uheldig om arvingene skulle tvin-

ges til å arve en framtidig skatteforpliktelse. Det kan for eksempel være et dødsbo hvor det er en positiv gevinst- og tapskonto til inntektsføring, men ikke andre aktiva. I denne situasjonen ville en plikt til å overta skatteposisjoner innebære at arvingene arver en framtidig skatteforpliktelse uten at de etterlatte midler kan dekke forpliktelser. Latent skatteforpliktelse som er knyttet til virksomhet eller bestemte formuesgjenstander, kan arvingene unngå ved ikke å overta de aktuelle formuesobjektene. Men dette gjelder ikke for skatteposisjoner som ikke har slik tilknytning til virksomhet eller formuesgjenstander. Etter departementets oppfatning bør derfor overtakelse av skatteposisjoner utenfor virksomhet og uten tilknytning til overtatte formuesgjenstander være betinget av at arvingene overtar ansvaret for avdødes gjeld. For at det skal være symmetri mellom skatteposisjoner til henholdsvis inntekts- og fradragsføring, foreslår departementet at dette skal gjelde for alle skatteposisjoner som ikke har tilknytning til virksomhet eller formuesgjenstander som overtas av arvingene.

Når det gjelder retten til å framføre underskudd i virksomhet, mener departementet også at det er grunn til å ha et unntak. Bestemmelsene i skatteloven § 14-6 om framføring av underskudd er basert på at rett til framføring ikke foreligger i den grad skattyteren ikke (lenger) hefter for gjeld. Retten til framføring av underskudd bortfaller således ved ettergivelse av gjeld og ved konkurs. Departementet mener at konsekvensen av dette bør være at retten til å framføre avdødes underskudd gjøres betinget av at arvingen har overtatt avdødes gjeld i sin helhet knyttet til den overtatte virksomhet. Ved gave, der kontinuitet i retten til å framføre underskudd bare er aktuelt for underskudd i næring, foreslår departementet at retten skal være betinget av at gavemottakeren har overtatt gjeld med tilknytning til næring.

Departementet foreslår at kontinuitetsprinsippet skal gjennomføres på skifte mellom flere arvinger. Utgangspunktet i disse tilfeller er at hver arving ved arvefallet arver en ideell andel av dødsboet og de enkelte gjenstander. Kontinuitet innebærer her at skattemessige verdier og skatteposisjoner knyttet til en gjenstand følger arvingen som overtar gjenstanden. Dersom en av arvingene overtar arvelaters næring, vil den latente skatteplikten følge næringen og overtas alene av den arvingen som overtar denne. Som en følge av dette må det tas hensyn til den latente skatteplikten som et reduserende element når en fastsetter den verdien medarvingene skal løses ut etter. Det vises til punkt 5.3.3 nedenfor.

For skatteposisjoner utenfor næring bør det etter departementets oppfatning ikke åpnes for at arvingene fritt kan fordele skatteposisjonene mellom seg. En slik mulighet vil åpne for uønsket skatteplanlegging i forbindelse med skifteoppgjøret, ved at skatteposisjoner kan bli fordelt mellom arvingene kun med sikte på å minimere skatten. Departementet foreslår derfor at skatteposisjoner som ikke er knyttet til spesielle formuesgjenstander eller næring, må deles etter delingsforholdet på skifte. Som nevnt ovenfor foreslår departementet at det er en betingelse for overtakelse av slike skatteposisjoner at arvingene overtar ansvaret for avdødes gjeld. Hvor arvelater hadde underskudd utenfor næring til framføring og det er tre arvinger i boet som overtar avdødes gjeld, får de dermed rett til framføring av en tredjedel av underskuddet hver.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 9-7.

Dersom arvingene ikke overtar ansvaret for avdødes gjeld, må skatteposisjoner som ikke er overtatt av arvingene gjøres opp før dødsbo under offentlig skifte sluttes. Det vises til endring av skatteloven § 14-48 første ledd.

Unntak fra kontinuitetsprinsippet

Departementet foreslår unntak fra kontinuitetsprinsippet for bolig og fritidsbolig som kunne vært solgt skattefritt på arvelater eller givers hånd på gave- eller dødsfallstidspunktet.

Etter skatteloven § 9-3 annet, tredje og fjerde ledd er gevinst ved realisasjon av henholdsvis bolig og fritidsbolig fritatt for gevinstbeskatning på nærmere vilkår. For bolig er det et krav om at eier har eid eiendommen i mer enn ett år og har brukt hele eiendommen som egen bolig i minst ett av de to siste årene før realisasjonen. Fritak for gevinstbeskatning av fritidsbolig er betinget av at eieren har eid fritidsboligen i fem år og brukt eiendommen som egen fritidsbolig i minst fem av de siste åtte årene før realisasjon.

I disse tilfellene kunne arvelater eller giver solgt eiendommen skattefritt til arving eller tredjemann som kan legge salgsvederlaget til grunn som sin inngangsverdi dersom dette er korrekt markedsverdi. Vederlaget som selger får, kan gå i arv eller gis bort til arving uten arveavgift. Da kan man oppnå den samme verdioverføringen uten skattebelastning, med oppskrivning av skattemessig inngangsverdi. For boliger og fritidsboliger vil det dessuten kunne by på større vanskeligheter å finne arvelaters inngangsverdi, herunder eventuelle påkostninger, enn det vil være for nærings-

virksomhet/næringseiendeler mv., jf. foran. Arvelater eller giver har ikke hatt noen direkte oppfordring til å ta vare på opplysninger om inngangsverdien som følge av gevinstskattefritaket.

Departementet foreslår derfor et unntak fra kontinuitetsprinsippet for bolig og fritidsbolig der arvelater eller giver oppfylte vilkårene for skattefri realisasjon etter skatteloven § 9-3 på gavetidspunktet og på dødsfallstidspunktet for arv. Dersom gevinstfritak bare gjelder for en del av eiendommen, er det denne delen som unntas fra kontinuitet.

Unntak fra kontinuitetsprinsippet innebærer at inngangsverdien for slike eiendommer skal settes til markedsverdi på ervervstidspunktet. Dette fører til at verdistigning i arvelater eller givers eiertid blir fritatt for gevinstbeskatning. Eventuelle verdiendringer på boligen eller fritidsboligen i mottakerens egen eiertid kan derimot føre til skattepliktig gevinst eller fradragsberettiget tap på dennes hånd. Dette vil være tilfelle dersom mottakeren ikke selv oppfylder vilkårene for skattefri realisasjon av bolig og fritidsbolig på salgstidspunktet.

Departementet foreslår også unntak fra kontinuitet for alminnelig gårdsbruk eller skogbruk som kunne vært realisert skattefritt på arvelaters eller givers hånd etter skatteloven § 9-13 på gave- eller dødsfallstidspunktet. Dette gjelder overdragelse av alminnelig gårdsbruk eller skogbruk til kjøper som er arveberettiget etter loven, og der eiendommen har vært eid i minst 10 år. Det er et vilkår for slikt skattefritak at vederlaget ikke overstiger tre fjerdedeler av eiendommens antatte salgsverdi. Departementet foreslår derfor at inngangsverdien på mottakers hånd maksimalt kan settes til denne verdien. I tilfeller hvor alminnelig gårdsbruk eller skogbruk ikke kunne vært solgt skattefritt på forgjengerens hånd, vil våningshus følge reglene for bolig. Det vil si at det i slike tilfeller skal være diskontinuitet for våningshuset kun når forgjengeren oppfylder vilkårene for skattefritt salg av våningshuset.

Departementet har vurdert om det også burde gjelde unntak fra kontinuitetsprinsippet for innbo mv. som overføres ved arv og gave. Innbo eller annet løsøre som har vært brukt i eierens eller familiens bopel eller husholdning, er fritatt for gevinstbeskatning etter skatteloven § 9-3 første ledd bokstav a. Foruten vanlig innbo omfatter dette blant annet også privatbiler, motorsykler, snøscootere, campingvogner og fritidsbåter når det ikke er gitt skattemessige avskrivninger på slike eiendeler. Kontinuitet innebærer at mottaker overtar arvelater eller givers skattefritak knyttet

til innbo. Det vil derfor ikke bli noe skattemessig oppgjør dersom slike formuesgjenstander selges kort tid etter overføringen. Dersom mottaker tar innboeiendelene i bruk i sin egen bopel eller husholdning, vil det heller ikke bli gevinstbeskatning ved senere salg fordi mottakeren da oppfylder vilkårene for gevinstfritak selv. Departementet ser derfor ingen grunn til å foreslå unntak fra kontinuitetsprinsippet for innbo og annet løsøre som brukes i bopel eller husholdning.

Når kontinuitetsprinsippet ikke får anvendelse, skal skattemessig inngangsverdi for bolig og fritidsbolig settes til markedsverdi ved ervervet (tre fjerdedelen av antatt salgsverdi for gårdsbruk mv.). Diskontinuitet er også regelen i dag, men arveavgiftsgrunnlaget er et øvre tak for den skattemessige inngangsverdien. Det skal fastsettes en markedsverdi i forbindelse med beregning av arveavgift. Ved avvikling av arveavgiften mister man dette elementet i verdsettelsen.

Uten arveavgiftsfastsettelse er det i utgangspunktet skattyter som må dokumentere eller sannsynliggjøre en inngangsverdi som vedkommende vil påberope seg ved ligningen.

Inngangsverdi basert på markedsverdi for gårdsbruk er aktuelt allerede ved beregning av avskrivninger mv. i ervervsåret. For disse må det ved erverv ved arv og gave etableres nye avskrivningsgrunnlag mv. på mottakers hånd på samme måte som ved andre erverv av gårdsbruk. Skattemyndighetene kan vurdere mottakers påstand om inngangsverdier alt ved ligningen for dette inntektsåret. I forbindelse med ligningen må det også vurderes om vilkårene for skattefri realisasjon etter skatteloven § 9-13 var oppfylt på arvelater eller givers hånd ved overføringen.

For bolig og fritidsbolig avhenger det av de nærmere omstendigheter når den nye inngangsverdien blir aktuell. Dersom mottaker foretar en rask realisasjon, skal den nye inngangsverdien (markedsverdien) inngå i gevinstoppgjøret i salgsåret. Ved særlig kort tid mellom gave- eller arveoverføring og et salg kan salgsvederlaget (utgangsverdien) og inngangsverdien i praksis bli like, slik at det ikke blir noen gevinst. Skattemyndighetene må i denne sammenheng ta stilling til om vilkårene for oppskrivning av inngangsverdien er oppfylt, og til gevinstberegningen, inklusive den påståtte markedsverdien. Ved senere realisasjon kan det være grunnlag for et selvstendig gevinstfritak fordi mottaker selv har brukt eiendommen i et tilstrekkelig antall år. I så fall er den nye inngangsverdien ikke relevant. I de tilfeller der det ikke er grunnlag for selvstendig gevinstfritak, kan den nye inngangsverdien først bli aktuell etter

lang tid. Senest ved ligningen for realisasjonsåret må skattemyndighetene ta stilling til om arvelater eller giver oppfylte vilkårene for skattefritak, samt hvilken markedsverdi eiendommen hadde.

I de fleste tilfeller hvor bolig eller fritidsbolig skifter eier ved arv eller gave, antar departementet at ny inngangsverdi enten vil bli aktuell nokså tidlig på grunn av at mottaker foretar en rask realisasjon, eller også helt uaktuell fordi mottakeren selv tar eiendommen i bruk og dermed kommer under gevinstfritaksreglene på selvstendig basis. Departementet antar at de gjenstående tilfellene ikke kommer opp i et antall som gir grunnlag for å etablere en særskilt ordning med obligatorisk fastsettelse og kontroll av inngangsverdier for bolig og fritidsbolig i ervervsåret. Departementet foreslår imidlertid at det gis hjemmel til å kreve at mottaker gir opplysninger om erverv av bolig og fritidsbolig ved arv og gave. Dette omfatter også opplysninger om arvelater eller giver oppfylte vilkårene for skattefritak på gave- eller dødsfallstidspunktet, samt eiendommens markedsverdi på ervervstidspunktet. Sammen med den informasjon ligningsmyndighetene selv besitter, vil dette gi ligningsmyndighetene grunnlag for å foreta nødvendige kontroller av inngangsverdien, senest ved en eventuell realisasjon. Departementet foreslår at det gis hjemmel til å gi nærmere regler om en slik opplysningsplikt i forskrift.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 9-7.

Særlig om uttak til gaveoverføring fra næring

Etter gjeldende regler er det uttaksbeskatning ved uttak av formuesgjenstand fra næringsvirksomhet til egen bruk og gaveoverføring, jf. skatteloven § 5-2. Ved uttak fra enkeltpersonforetak er det et vilkår at kostprisen helt eller delvis er kommet til fradrag ved ligningen. Det er unntak fra uttaksbeskatningen i tilfeller der mottakeren plikter å svare arveavgift av gaven og vedkommende overtar hele eller deler av giverens virksomhet.

Avvikling av arveavgiften gjør at det må trekkes en grense for kontinuitet ved gaveoverføring i næring.

Departementet foreslår at det skal være et unntak fra uttaksbeskatning på giverens hånd når gavemottakeren er arveberettiget etter loven, og at vedkommende overtar hele eller deler av næringsvirksomheten med kontinuitet.

Av hensyn til sammenheng i skattesystemet bør uttak fra næring til gaveoverføring i utgangspunktet behandles på samme måte som uttak av næring til annen bruk. Når gavemottaker ikke

fortsetter givers næring, mener departementet det bør foretas et skattemessig oppgjør på givers hånd i forbindelse med overføringen. Departementet mener dessuten det bør være et vilkår for kontinuitet at mottaker er arveberettiget etter loven. Det er først og fremst i disse tilfellene det er behov for, og kan anses rimelig, at mottaker kan overta givers næring uten skattemessig oppgjør på givers hånd. Behov for å kunne overføre næringseiendom som gave eller til underpris, uten at dette medfører en likviditetsbelastning i form av uttaksbeskatning av giveren, er særlig til stede ved generasjonsskifte. De sosiale og familiemessige hensyn som vektlegges her, gjør seg ikke gjeldende på samme måte ved overføring til fremmede. Ved overføringer utenfor familiekreten er de alminnelige hensyn bak uttaksbeskatningen dominerende. Det tilsier at det bør skje et gevinstoppgjør ved gaveoverføring i disse tilfellene. Uttaksbeskatningen medfører at verdistigning og avskrivninger utover verdifall blir skattlagt. Det vil ikke bli noe igjen av uttaksbeskatningen for gaver dersom gaveoverføring kan skje til hvem som helst uten uttaksbeskatning. Departementet mener at avgrensningen til arvinger etter loven gir en rimelig og praktisk ramme for unntaket.

Etter departementets oppfatning er det ikke grunn til at gaveoverføringer til rene testamentsarvinger omfattes av unntaket. Ved en slik regel vil det være enkelt for giveren å opprette testament vedrørende næringsformuen til fordel for den aktuelle fremmede overtaker. Etter at næringen er overført, kan testamentet omgjøres eller trekkes tilbake. Dette ville føre til en uthuling av uttaksbeskatningen. En legalarving som også er innsatt som testamentsarving, må i denne sammenheng behandles som legalarving.

Arveberettiget etter loven vil være de personer som i henhold til arvelovens bestemmelser anses som arvinger når testament ikke er opprettet. Dette er giverens egne barn, barnebarn, barnebarns barn osv. (første arvegangsklasse). Videre vil giverens foreldre, søsken og søskens barn osv. (annen arvegangsklasse), samt giverens besteforeldre, onkler og tanter, og søskenbarn (tredje arvegangsklasse) være arveberettiget etter loven. Etter forslaget er det ikke et vilkår for kontinuitet at gaveoverdragelsen skjer til den nærmeste arveberettigete etter arvelovens bestemmelser.

I likhet med dagens unntak fra uttaksbeskatning for overføring som er arveavgiftspliktig, foreslår departementet at arveforskudd skal behandles på samme måte som gave.

Departementet har vurdert om det er behov for å utvide uttaksbeskatningen til også å gjelde gaver utenfor næring. Med kontinuitet som hovedregel for gaveoverføringer vil det imidlertid ikke være mulig å bruke gaver for å oppnå skattemessig oppskrivning av inngangsverdien. I de tilfeller der det foreslås unntak fra kontinuitetsprinsippet for bolig, fritidsbolig og alminnelig gårdsbruk, kunne giver allerede ha realisert eiendommen uten gevinstbeskatning. Departementet foreslår derfor ingen utvidelse av anvendelsesområdet for uttaksbeskatning.

Det vises til forslag til endring av skatteloven § 5-2 og § 9-7 fjerde ledd.

Overdragelse mot delvis vederlag

Det er ikke uvanlig at næring overdras mot delvis vederlag ved generasjonsskifte i live. Dette vil typisk være der erververen overtar gjeld som hefter på overdratte gjenstander. Etter de alminnelige regler vil selger i slike tilfeller bli skattlagt for eventuell gevinst.

Departementet mener det kan være uheldig å ha regler som kan være vesentlig strengere når overdragelse av næringsvirksomhet til arveberettiget skjer mot delvis vederlag enn når vederlag ikke ytes. Det kan dessuten føre til at overføring uten vederlag fra overtakeren blir foretrukket av skattemessige grunner. Resultatet kan lett bli et mindre smidig generasjonsskifte, og det kan føre til forfordeling i forhold til andre arveberettigede, problemer med gjeldsovertakelse mv.

Departementet foreslår derfor at overføring av næringsvirksomhet mot delvis vederlag (gavesalg) kan gjennomføres med de samme skattemessige konsekvenser som overføring i forbindelse med gave (kontinuitet). Dette innebærer at gevinsten ikke skatlegges hos giveren, men at overtakeren heller ikke kan oppskrive sine inngangsverdier som følge av vederlaget. Det normale ved et salg er at kjøperen kan sette inngangsverdien til salgsvederlaget, men her foreslås det at kjøperen skal overta selgerens inngangsverdi fordi selgeren ikke beskattes for gevinst. Den delen av vederlaget som kan henføres til slik eiendom, kan ikke benyttes som grunnlag for skattemessig oppskrivning av inngangsverdien. Vilkårene for å foreta denne typen overføring med skattemessig kontinuitet bør ellers være de samme som for unntak fra uttaksbeskatning for gaveoverføring. Det vil si at mottaker er arveberettiget etter loven og vedkommende skal fortsette overdragets virksomhet.

Etter departementets forslag kan det velges en slik skattemessig behandling framfor et ordinært skattemessig oppgjør. Ordningen begrenses til eiendeler i næring som overtas av arveberettiget etter loven.

Dette vil gi et smidig grunnlag for generasjonsskifte. Partene kan avtale det vederlag som hensynet til påhvilende gjeld, hensynet til søsken og hensynet til partenes fortsatte økonomi tilsier. Vederlaget innebærer som nevnt ikke obligatorisk gevinstbeskatning, idet det kan velges ikke-beskatning og ikke-oppskrivning. Vederlaget vil også som regel kunne settes lavere når selgeren ikke gevinstbeskattes.

Vederlaget ved sammenhengende overdragelse må henføres forholdsmessig til alle overdratte aktiva. Det kan således ikke avtales en høy pris for enkelte aktiva og en lav pris for andre aktiva med skattemessig virkning. Det kan heller ikke avtales at kontinuitetsprinsippet skal gjelde for enkelte gjenstander og gevinstbeskatning for andre gjenstander ved sammenhengende overdragelse.

Valgadgangen må legges til selgeren. I en familiesituasjon vil selgeren kunne legge vekt på begge generasjoners interesser. Det foreslås at departementet gis fullmakt til å gi nærmere regler om valgadgang i forskrift.

Det vises til endring av skatteloven § 9-7 sjette ledd.

5.3.3 Skiftetekniske spørsmål – fastsettelse av latent skatt på skifte

En innføring av kontinuitetsprinsippet vil innebære at latent skatt må beregnes på skifte mellom flere arvinger. Hvor en av arvingene skal overta avdødes næringsvirksomhet, må det skje en utløsning av medarvinger på skiftet. Den latente skatten, som overtas alene av den overtakende arving, må hensyntas som et reduserende element når en fastsetter den verdien medarvingene skal løses ut etter.

Dette reiser blant annet spørsmål om latent skatt skal beregnes med nominelle verdier eller neddiskonterte verdier. Dersom man tar utgangspunkt i at latente gevinster og tap skal realiseres umiddelbart etter overtakelsen, kan man multiplisere beregnet skattepliktig inntekt med skattesatsen for det aktuelle året. Når overtakende arving skal drive næringsvirksomheten videre, vil imidlertid bruk av nominelle verdier i mange tilfeller innebære en overvurdering av den latente skatteforpliktelsen. Det vil dermed medføre en ulempe for de arvingene som utløses.

Etter departementets oppfatning bør utgangspunktet være at det i prinsippet overlates til arvingenes skjønn å fastsette utløsningsbeløpet under hensyntagen til skatteansvaret. Det vil ikke nødvendigvis være vanskeligere å ta stilling til en skjønnsmessig fastsettelse av den latente skatten enn øvrige skjønsmessige spørsmål som oppstår ved verdsettelsen av aktiva. Når arvingene ikke blir enige, har de imidlertid adgang til å overlate til skifteretten å bestemme en neddiskontering når de mener det er av betydning. En slik avgjørelse vil ikke påvirke overtakerens skattemessige inngangsverdi, men vil få betydning for fastsettelse av utløsningssum fra denne til medarvingene.

5.3.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Avviklingen av arveavgiftsgrunnlaget og innføring av en hovedregel om kontinuitet vil påvirke inntektsskatteprovenyet. Det er vanskelig å gi gode anslag på denne virkningen, blant annet på grunn av usikkerhet om hvor store andeler av arvede objekter som beholdes eller realiseres, og i tilfelle salg, hvor mange boliger som oppfyller kriteriene for skattefrihet på arvelaters hånd på dødstidspunktet. Det er også usikkerhet knyttet til hvor store endringene i avskrivningene blir som følge av overgang fra et system med fastsettelse av arveavgiftsgrunnlag og diskontinuitet til kontinuitet, men dette har større betydning for anslag på provenyendringer på sikt. På usikkert grunnlag anslås endringene i grunnlaget for inntektsskatten å øke skatteinntektene med 250 mill. kroner påløpt og 0 kroner bokført i 2014. Økningen antas særlig å være knyttet til arvingers salg av utleieboliger og næring (enkeltpersonforetak) utenfor landbruket i forbindelse med skiftet.

En overgang til skattemessig kontinuitet som hovedprinsipp vil innebære økt skatt i og med at arving/gavemottaker ikke lenger vil kunne skrive opp skattemessig inngangsverdi og avskrivningsgrunnlag. Mulighet til fortsatt skattemessig avskrivning, og tapsfradrag på driftsmidler, som har falt i verdi samt framføring av underskudd vil ha motsatt effekt, men vil ikke ha tilsvarende omfang. Reduserte avskrivninger antas samlet sett å gi beskjedne skatteøkning på kort sikt. Den samlede skatteøkningen vil øke over tid når en får virkningen av overføringer over flere år. Nåverdien av reduserte avskrivninger over tid vil ha et større omfang. I den grad mottaker selger hele eller deler av virksomheten umiddelbart, vil dette samlet sett gi økt skatt på kort sikt. Virkningen av

kontinuitet på salgsgevinster og -tap, og dermed på skatt, i tilfellene hvor næringsvirksomheten blir videreført, vil først inntreffe på sikt.

Mottaker kan også overta andre typer skatteposisjoner fra arvelater eller giver, som gevinst- og tapskonto, negativ saldo, tom positiv saldo og framførbart underskudd i næring. Slikt framførbart underskudd vil gi mottaker lavere inntektskatt. At øvrige typer skatteposisjoner ikke blir oppgjort på arvelaters hånd, men videreført hos mottaker, vil i det vesentlige samlet sett være en positiv skattekreditt som følge av at mottaker mottar større ubeskattede verdier, men får større beskatning på egen hånd.

Arvelaters inngangsverdi (inklusive påkostninger) vil inngå i beregning av mottakers salgsgevinster og tapsfradrag knyttet til salg av hele eller deler av næring (enkelpersonforetak), forretningsbygg og leiegårder utenfor næring samt tomter. Hvis arving mottar en utleiebolig og selger den, vil gevinst eller tap likeledes beregnes med utgangspunkt i arvelaters inngangsverdi. Som nevnt er det særlig salg av utleieboliger og virksomhet i forbindelse med skiftet som antas å gi økt skatt på kort sikt.

Tilsvarende vil arvelaters inngangsverdi gjelde som mottakers inngangsverdi for de få boligene hvor arvelater har eid og bebodd selv, og de relativt få fritidsboligene hvor arvelater har eid og brukt selv, men ikke nok til å ha opparbeidet rett til skattefrihet. Skattefrihet gjelder bare når eieren har eid boligen i minst ett år og bodd i den i minst ett av de to siste årene. En fritidsbolig må ha vært eid i 5 år og brukt som fritidsbolig i minst 5 av de siste 8 årene. Dersom dette ikke er oppfylt, vil eventuell salgsgevinst bli beskattet og eventuelt tap komme til fradrag.

Venter mottaker med salget av en bolig eller fritidsbolig som ikke kunne ha vært solgt skattefritt på arvelaters hånd, vil arvelaters bo- og eiertid for bolig og bruks- og eiertid for fritidsbolig ses i sammenheng med mottakers eventuelle bo- eller bruks- og eiertid med tanke på rett til skattefri gevinst og til fradrag for tap. Hvis for eksempel arvelater har brukt og eid boligen de siste 8 månedene før overføringen, vil mottaker oppfylle kriteriet for skattefrihet ved å bo i boligen 4 måneder før et salg.

Denne typen tilfeller av bolig- og fritidsboligsalg antas imidlertid ikke å ha stor betydning for skatteprovenyet.

Venter mottaker med å selge en bolig eller fritidsbolig som kunne ha vært solgt skattefritt på arvelaters hånd, vil mottaker måtte opparbeide bo- og brukstid på egen hånd for at verdistigning i

egen eiertid skal være skattefri. Dette er ingen endring fra dagens regler og har følgelig heller ingen skattekonsekvenser sammenlignet med dagens situasjon.

For boliger og fritidsboliger som kunne vært solgt skattefritt av arvelater/giver, vil det ikke bli skatt på verdistigning i arvelaters eiertid i tilfellene hvor bolig overtas og bebos eller fritidsbolig overtas og benyttes av neste generasjon. Det vil heller ikke bli skatt i tilfellene der overtager selger i forbindelse med skiftet.

Det antas at skattepliktige boliger og fritidsboliger som overføres som gave, ikke vil gi særlig mye mer skatt på kort sikt. I mange tilfeller vil det neppe være aktuelt å gi slike eiendommer videre når det er aktuelt med umiddelbart salg, men i noen tilfeller vil det kunne være aktuelt når giver ønsker å gi verdier, men at mottaker skal ta den praktiske byrden med selve salget.

Det er grunn til å anta at høyinntektsgruppene vil bære en høyere andel av skatteøkningen knyttet til endringene i skattegrunnlagene enn lavinntektsgruppene.

De administrative konsekvensene ved å innføre et kontinuitetsprinsipp og å gi unntak fra dette for bolig, fritidsbolig og gårdsbruk, må ses i sammenheng med forslaget om avvikling av arveavgiften, jf. punkt 5.2.4.

Dersom en isolerer virkningene for inntektsfastsettelsen, vil innføring av kontinuitetsprinsippet medføre en del merarbeid i overgangsfasen knyttet til etablering av nye rutiner, systemtilpassninger, rettleidninger og annet informasjonsmaterieell. På lengre sikt vil det også bli et merarbeid knyttet til fastsettelse og kontroll av skattemessig inngangsverdi for bolig og fritidsboliger som er unntatt fra kontinuitetsprinsippet, samt kontroll av eldre inngangsverdier i de tilfeller der kontinuitetsprinsippet får anvendelse.

5.3.5 Ikrafttredelse

Det er foreslått en ikrafttredelse for avvikling av arveavgiften som innebærer at dødsfall som skjer før 1. januar 2014 skal være arveavgiftspliktig uavhengig av de gjeldende regler om rådighetsovergang ved offentlig skifter i arveavgiftsloven, jf. punkt 5.2.3. Dette innebærer at arveavgift inntreffer for arv etter alle dødsfall før årsskiftet 2013/2014, uavhengig av om dødsboet skiftes privat eller offentlig. Arv på grunnlag av dødsfall som skjer etter dette tidspunkt skal ikke være arveavgiftspliktig. Det samme gjelder gaver som ytes etter 31. desember 2013.

Sammenhengen mellom arveavgift og inntektsbeskatning tilsier at ikrafttredelse for innføring av kontinuitetsprinsippet som hovedregel knyttes til avviklingen av arveavgiften. Dette betyr at erverv av eiendeler som er arveavgiftspliktig på grunnlag av arv etter dødsfall i 2013, skal følge de gjeldende reglene om diskontinuitet. Det vil si at skattemessig inngangsverdi ikke kan settes høyere enn arveavgiftsgrunnlaget, jf. skatteloven § 9-7, og at skatteposisjoner som hovedregel ikke kan overføres til arvinger eller gavemottaker. For eiendeler som erverves ved gave som ytes og arv som faller etter dødsfall i 2014, skal kontinuitetsprinsippet gjelde som hovedregel.

Departementet foreslår dermed at endringene trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret

2014. For erverv av formuesgjenstand ved arv etter dødsfall i 2013 eller tidligere som er avgiftspliktig etter arveavgiftsloven også når arvingen først overtar rådigheten over arven ved offentlig skifte i 2014 eller senere, foreslår departementet at gjeldende regler om fastsettelse av inngangsverdier i skatteloven videreføres. Dette innebærer at inngangsverdi og skjermingsgrunnlaget for slike formuesobjekt ved senere inntektsoppgjør, herunder ved beregning av avskrivning eller ved realisasjon, ikke kan settes høyere enn til det beløpet som er lagt til grunn ved arveavgiftsberegningen.

Det vises til forslag til ikrafttredelsesregel.

6 Næringsbeskatning

6.1 Begrensning av fradrag for rentekostnader i interessefelleskap

6.1.1 Innledning

Stoltenberg II-regjeringen foreslo i Prop. 1 LS (2013–2014) å begrense selskapers adgang til å føre fradrag for interne renter, jf. proposisjonens kapittel 4. Med interne renter menes rentekostnader betalt til nærstående person, selskap eller innretning. For å anses som nærstående part kreves direkte eller indirekte eierskap eller kontroll med minst 50 pst.

Forslaget innebærer at fradrag for rentekostnader som overstiger 30 pst. av en særskilt fastsatt resultatstørrelse, avskjæres. Det er bare fradrag for renter betalt til nærstående part (interne renter) som eventuelt skal begrenses. Renter betalt til uavhengig tredjepart (eksterne renter) er ikke selv gjenstand for avskjæring, men kan fortrenge fradrag for interne renter.

Formålet med forslaget er i hovedsak å hindre tilpasninger ved at det føres fradrag for rentekostnader i Norge, mens renteinntektene beskattes lavt hos nærstående mottaker i land med lavere skatt. Slike tilpasninger uthuler skattegrunnlaget, og er en konkurranseulempe for virksomheter som kun opererer i Norge og dermed ikke har de samme mulighetene til å redusere selskapskatten.

Forslaget har vært på høring, jf. departementets høringsnotat av 11. april 2013. Forslaget i Prop. 1 LS (2013–2014) skilte seg fra høringsforslaget på flere punkter. Blant annet ble fradragssammenheng økt fra 25 pst. til 30 pst. av beregningsgrunnlaget, terskelbeløpet for at regelen skal få anvendelse ble økt fra netto rentekostnader på 1 mill. kroner til netto rentekostnader på 3 mill. kroner, og framføringsadgangen for avskåret rentefradrag ble forlenget fra fem år til ti år.

Det ble også foreslått at renter på gjeld til ikke-nærstående part (ekstern gjeld) som en nærstående part har stilt sikkerhet for, skal regnes som interne renter, jf. Prop. 1 LS (2013–2014) punkt 4.12 og punkt 6.1.2 nedenfor.

De fleste OECD-land, herunder Sverige, Danmark og Finland, har allerede regler som begrenser muligheter til rentefradrag. Dette, kombinert med Norges relativt sett høye skattesats, gjør Norge utsatt for skatteplanlegging. Regjeringen mener at en ikke bør vente med å innføre begrensninger i rentefradraget. Regjeringen opprettholder derfor forslaget, men foreslår at terskelbeløpet for når regelen får virkning økes fra netto rentekostnader på 3 mill. kroner til netto rentekostnader på 5 mill. kroner. Endringen reduserer provenyet med om lag 100 mill. kroner sammenlignet med Stoltenberg II-regjeringens forslag.

Det vises til forslag til § 6-41 og § 8-15 fjerde ledd nytt tredje punktum i skatteloven. Nåværende § 6-41 blir ny § 6-52. Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

6.1.2 Ekstern gjeld med sikkerhetsstillelse fra nærstående part

I henhold til forslaget i Prop. 1 LS (2013–2014) skal renter på gjeld til ikke-nærstående part som en nærstående part har stilt sikkerhet for, regnes som interne renter. Begrunnelsen er at en slik sikkerhetsstillelse kan gjøre det mulig å ta opp et høyere lån hos en uavhengig långiver, og dermed få større rentefradrag enn et uavhengig selskap kunne få. Dette høyere lånet kunne ha vært tatt opp som et internt lån direkte fra det nærstående selskapet, men ikke fra ekstern långiver uten at det nærstående selskapet stilte sikkerhet. Den økonomiske realiteten bak et lån med slik sikkerhet er derfor i utgangspunktet den samme som om selskapet hadde tatt opp et internt lån.

Samtidig ble det i Prop. 1 LS (2013–2014) foreslått en hjemmel til å gi unntak i forskrift, slik at visse former for sikkerhetsstillelse fra nærstående for ekstern gjeld likevel ikke skal innebære at rentene på gjelden anses som interne renter.

Etter framleggelsen av Prop. 1 LS (2013–2014) er det reist innvendinger fra næringsorganisasjoner mv. til forslaget om at renter på ekstern gjeld med sikkerhetsstillelse fra nærstående skal anses

som interne renter. Det er pekt på at sikkerhetsstillelse fra nærstående er vanlig i forbindelse med eksterne låneopptak, også ved rent norske låneforhold, og at enkelte konsern, også innenlandske, må legge om sin finansieringsstruktur dersom forslaget blir vedtatt på dette punktet.

Etter departementets syn bør renter på ekstern gjeld som nærstående har stilt sikkerhet for, i hovedregelen anses som interne renter. I motsatt fall ville det være store muligheter for å omgå begrensingsregelen. Det kan for eksempel skje ved at et morselskap i stedet for selv å ta opp ekstern gjeld, som så lånes videre til datterselskaper, garanterer for datterselskapenes eksterne gjeld. En regel om at ekstern gjeld med nærstående garanti regnes som intern gjeld, vil innebære likebehandling av de to typetilfellene. For at omklassifiseringen til interne renter skal få effekt må selskapet videre ha så høye netto rentekostnader at de interne rentekostnadene rammes av begrensningen. Departementet viser her til at fradragssrammen ble økt fra 25 pst. av beregningsgrunnlaget i høringsnotatet til 30 pst. av beregningsgrunnlaget i Prop. 1 LS (2013–2014).

Departementet opprettholder derfor forslaget i Prop. 1 LS (2013–2014) med hensyn til eksterne lån med sikkerhetsstillelse fra nærstående part. Departementet vil imidlertid sende på høring en forskrift om unntak for visse typer lån med sikkerhetsstillelse fra nærstående part. Dette kan særlig gjelde lån med sikkerhetsstillelse fra selskap som låntakeren har en viss eierandel i, men også lån der aksjer mv. i låntakerselskapet er stilt som sikkerhet. Ved vurderingen av om sikkerhetsstillelse bør innebære at renter blir betraktet som interne, må det ses hen til om sikkerhetsstillelsen gir lånemuligheter ut over det låntakeren kunne ha oppnådd uten sikkerhetsstillelsen.

Som ledd i likviditetsforvaltningen kan konsernselskap ha et felles kontosystem kalt konsernkonto eller konsernkontoordning i en ekstern bank. Likviditetsoverskudd i et selskap kan gjennom en slik ordning brukes av et annet selskap i konsernet som trenger likviditet. Det oppstår da et låneforhold mellom selskapene. De vurderingene som ellers skal ligge til grunn for vurderingen av om garanti fra nærstående skal innebære at renter anses som interne, vil også gjelde for eksterne konsernkontoordninger. I tilfeller hvor banken bare er en administrator for selskapenes likviditetsordning vil rentekostnadene anses som interne. På konsernkontoordninger med kredittramme, med sikkerhetsstillelse fra morselskapet/konsernspissen eller selskapene i fellesskap, vil klassifiseringen av renter som

eksterne eller interne renter etter rentebegrensingsregelen bero på utformingen av forskriften som vil bli sendt på høring, jf. ovenfor.

6.1.3 Behandlingen av underskudd mv.

Forslaget i Prop. 1 LS (2013–2014) er også møtt med innvendinger fra næringsorganisasjoner mv. blant annet når det gjelder muligheten til framføring av underskudd og samordning av underskudd gjennom konsernbidrag.

Begrensingsregelen innebærer at rentefradrag begrenses til 30 pst. av en særskilt fastsatt resultatstørrelse (skattemessig resultat før skatt, renter og avskrivninger), jf. Prop. 1 LS (2013–2014) punkt 4.7. Ved beregning av grunnlaget skal det tas utgangspunkt i alminnelig inntekt før fradragbegrensning (eventuelt årets underskudd før fradragbegrensning).

I tilfeller der det skattemessige resultatet før underskuddsframføring er positivt, kan framførbart underskudd brukes slik at skattemessig resultat kommer ned i null før gjennomføring av fradragbegrensningen. Tillegg i inntekt som følge av fradragbegrensningen kan imidlertid gjøre at alminnelig inntekt etter fradragbegrensningen blir positiv, slik at skattyteren må betale skatt for inntektsåret.

Det er ikke adgang til å tilleggsframføre underskudd etter at fradragbegrensningen er gjennomført. Skatten som pålegges på tross av framførbart underskudd, vil motsvares av rentekostnader til framføring. Fradrag for de framførte rentekostnadene i senere inntektsår beror på om rentefradragssrammen for senere inntektsår er tilstrekkelig.

Departementet har vurdert en løsning der det etter gjennomføringen av fradragbegrensningen kan foretas tilleggsframføring av underskudd og/eller avgis ytterligere konsernbidrag, og kommet til at det ikke bør åpnes for dette. Slike løsninger vil innebære svært kompliserte ordninger for skattyterne og Skatteetaten, og vil på kort sikt kreve betydelig mer omfattende systemomlegginger. En ny runde med konsernbidrag etter fradragbegrensningen reiser flere spørsmål med hensyn til utforming av regelen, blant annet når det gjelder behandlingen ved beregning av rentefradragssrammen i det mottakende selskapet.

6.1.4 Terskelbeløp

Etter Stoltenberg II-regjeringens forslag omfattes bare selskap med netto rentekostnader over 3 mill. kroner av fradragbegrensningen. Terskel-

beløp er i utgangspunktet ikke ønskelig fordi det skaper forskjeller mellom skattytere og kan gi opphav til uheldige tilpasninger. Departementet foreslår likevel å øke terskelbeløpet til 5 mill. kroner. Dette betyr at færre selskap vil måtte forholde seg til regelverket.

Det vises til forslag til § 6-41 tredje ledd første punktum i skatteloven.

6.1.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Begrensningene i rentefradraget vil gjøre det mindre attraktivt for flernasjonale konsern å plassere gjeld i Norge. At lån med sikkerhetsstillelse fra nærstående i utgangspunktet sidestilles med interne lån, vil redusere mulighetene for omgåelse. Dette er i samsvar med formålet med begrensingsregelen. Videre vil selskap ikke rammes av regelen med mindre de har netto rentekostnader som overstiger rammen på 30 pst. av beregningsgrunnlaget.

Departementet vil sende på høring en forskrift om unntak fra bestemmelsen, slik at færre tilfeller av sikkerhetsstillelse vil medføre at rentekostnader anses som interne. Dette innebærer at færre selskaper vil måtte legge om sin finansiering.

Departementet vil løpende vurdere virkningen av regelen, og behovet for justeringer. Dette gjelder både med hensyn til eventuelle negative effekter for næringslivet og omgåelsesmuligheter.

Å øke terskelbeløpet fra 3 mill. kroner til 5 mill. kroner reduserer provenyet med om lag 100 mill. kroner sammenlignet med forslaget i Prop. 1 LS (2013–2014). Endringen gjør at færre selskaper må forholde seg til fradragsbegrensningen og vil dermed innebære en administrativ lettelse for disse selskapene. Med denne endringen anslås forslaget om å begrense rentefradraget å øke provenyet med 2,45 mrd. kroner påløpt i 2014.

6.2 Skattefunn

Gjennom Skattefunn får næringslivet et ekstra skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling (FoU). Ordningen er rettighetsbasert. Dette innebærer at alle prosjekter som tilfredsstillende kravene i lov og forskrift, har rett til skattefradrag. Formålet med Skattefunn er å stimulere næringslivets egen FoU-innsats, jf. Innst. S. nr. 325 (2000–2001) og Ot.prp. nr. 1 (2001–2002) Skatte- og avgiftsopplegget 2002 – lovendringer.

Skattefunn er regulert i skatteloven § 16-40 og tilhørende forskrift. Fradragsgrunnlaget (beløps-

grensen) per foretak er maksimalt 5,5 mill. kroner for egenutført FoU, og maksimalt 11 mill. kroner for summen av egenutført FoU og innkjøp fra godkjente FoU-institusjoner. Det beregnede skattefradraget er begrenset til 20 pst. av de berettigede kostnadene for små og mellomstore foretak og 18 pst. for øvrige foretak. Ved beregningen av kostnader er antall timer for egne ansatte begrenset til maksimalt 1 850 timer per år, og timesatsen begrenset til maksimum 530 kroner per time.

Bare prosjekter godkjent av Norges forskningsråd gir grunnlag for skattefradrag. Det er foretakene selv som velger ut prosjekter og søker om godkjenning. Kostnader pådratt før godkjenning av prosjektet kommer til fradrag når de er pådratt i det inntektsår godkjenningen ble gitt. Ligningsmyndighetene kontrollerer oppgitte kostnader og samlet offentlig støtte til foretaket etter statsstøtteregelverket. Dersom skattefradraget er høyere enn utlignet skatt for skattyteren, blir det overskytende beløpet utbetalt fra staten i forbindelse med skatteoppgjøret.

Regjeringen opprettholder Stoltenberg II-regjeringens forslag til utvidelser i Skattefunn i Prop. 1 LS (2013–2014), se punkt 5.6. Forslaget til regjeringen Stoltenberg II innebærer at beløpsgrensen for innkjøpt FoU heves fra 11 til 22 mill. kroner og den maksimale timelønnsatsen for egne ansatte økes fra 530 til 600 kroner per time. Dette gir et samlet provenytap på om lag 90 mill. kroner regnet i forhold til referansesystemet for 2014. Regjeringen foreslår i tillegg å heve beløpsgrensen i Skattefunn for kostnader knyttet til egenutført forskning og utvikling, fra 5,5 til 8 mill. kroner. Summen av kostnader til egenutført og innkjøpt FoU kan etter forslaget ikke overstige 22 mill. kroner. Regjeringen gjennomfører med dette en betydelig satsning på FoU i næringslivet med lettelse til bedrifter som benytter Skattefunn, uavhengig av om de gjennomfører FoU internt eller i samarbeid med FoU-institusjoner. Samlet vil de foreslåtte endringene bidra til økt FoU-aktivitet i næringslivet, noe som kan utløse mer innovasjon foretakene kan dra nytte av.

Forslaget anslås å gi et provenytap på om lag 160 mill. kroner påløpt i 2014 sammenlignet regjeringen Stoltenberg IIs forslag i Prop. 1 LS (2013–2014). Ettersom de fleste som benytter seg av Skattefunn er etterskuddspliktige, bokføres hele beløpet i 2015. Det vises til forslag til endringer i skatteloven § 16-40 annet ledd. Det foreslås at endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

6.3 Avskrivningssatser

Regjeringen opprettholder Stoltenberg II-regjeringens forslag om å innføre 10 pst. startavskrivning i saldogruppe d (maskiner mv.) i Prop. 1 LS (2013–2014). Forslaget innebærer at den skattemessige avskrivningen blir 30 pst. av kostprisen i det inntektsåret driftsmidlet erverves. I etterfølgende år skal den ordinære avskrivningssatsen på 20 pst. benyttes.

Avskrivningssatsene bør ha en prinsipiell forankring. Skattemessige avskrivninger bør i størst mulig grad reflektere faktisk verdifall på driftsmidlene. Er avskrivningssatsene på enkelte driftsmidler for høye, vil investeringer i slike driftsmidler skattlegges mer lempelig enn andre investeringer. Da vil skattereglene påvirke hvilke investeringer som gjennomføres. Forslaget om startavskrivning gjelder kun for bestemte driftsmidler. Dersom satsen settes for høyt, vil næringer som bruker relativt sett mye maskiner, favoriseres sammenlignet med for eksempel kunnskapsintensive næringer.

Departementet har ikke informasjon som tyder på at avskrivningssatsen i saldogruppe d er for lav. Regjeringen vil likevel ikke trekke forslaget, men avvente en bredere gjennomgang av avskrivningssystemet.

Regjeringen skriver i sin tiltredelseserklæring at den skal gjennomgå og forbedre de skattemessige avskrivningene for å gjøre norsk næringsliv mer konkurransedyktig. Selv om avskrivningssatsene har en prinsipiell forankring, må det gjøres en del skjønnsmessige vurderinger i utformingen av regelverket, for eksempel om hvordan driftsmidlene skal fordeles i saldogrupper. Ulike driftsmidler innenfor en saldogruppe vil kunne ha forskjellig økonomisk levetid. Prinsipielt taler dette for mange saldogrupper, slik at det enkelte driftsmiddelet kan bli avskrevet i tråd med verdifallet. Det er imidlertid nødvendig å avveie treffsikkerhet med behovet for enkle og operasjonelle regler for skattyterne og ligningsmyndighetene. En er neppe tjent med et for detaljert system. I tillegg kan det være mangelfull informasjon om det økonomiske verdifallet for enkelte av driftsmidlene.

Regjeringen vil be utvalget som er satt til å vurdere selskapsbeskatningen, Scheel-utvalget, om å gjennomgå de skattemessige avskrivningene. Dette gjøres ved en presisering i mandatet. Slik kan avskrivningssystemet ses i sammenheng med den øvrige beskatningen av selskaper. Målet er å sikre godt samsvar mellom avskrivningsreglene for ulike driftsmidler og faktisk verdifall.

7 Særavgifter

7.1 Endret anslag for prisvekst

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å øke de fleste avgiftssatser med anslått vekst i konsumpriser på 1,6 pst. fra 2013 til 2014. Avgiftssatsene øker dermed like mye som prisene på varer og tjenester generelt. På den måten opprettholdes den reelle verdien av avgiftene. Det er en godt innarbeidet praksis at mengdeavgifter i et referansesystem årlig justeres med forventet prisvekst.

Etter at Nasjonalbudsjettet 2014 ble lagt fram er anslått konsumprisvekst fra 2013 til 2014 oppjustert med 0,3 prosentenheter, til 1,9 pst. For å opprettholde det samme reelle avgiftsnivået som regjeringen Stoltenberg II, foreslås det at avgiftssatsene blir justert opp tilsvarende. Denne prisjusteringen berører vedtakene for tilnærmet alle særavgifter.

Endringen av avgiftssatsene er anslått å øke de nominelle avgiftsinntektene med om lag 200 mill. kroner bokført i 2014. Fordelingen av inntektene framgår av tabell 7.1. Inntektsanslagene for avgifter som gir relativt lave inntekter, er ikke endret. Det samme gjelder avgifter der avgiftssatsene holdes uendret på grunn av avrundinger. Som nevnt er det reelle avgiftsnivået uendret, og endringene regnes derfor ikke som avgiftsskjerpelser. Der som avgiftssatsene ikke hadde blitt justert slik

regjeringen foreslår, ville det oppstått et inntektstap sammenlignet med et referansesystem med reelt uendrede satser.

7.2 Engangsavgift (kap. 5536 post 71)

Stoltenberg II-regjeringen foreslo flere endringer i engangsavgiften for 2014. Det ble foreslått å nedjustere innslagspunktene i CO₂-komponenten, øke satsene for biler med høye CO₂-utslipp, øke satsen for NO_x-utslipp og øke vektlegging av CO₂- og NO_x-utslipp i avgiften for varebiler. Dette gir rom for en betydelig reduksjon av effektkomponenten. Det er positivt at det blir mindre lønnsomt å unndra effektavgiften ved å øke motoreffekten på ulovlig vis etter at bilen er anskaffet. Samtidig økes motivasjonen til valg av biler med lave utslipp. Stoltenberg II-regjeringen foreslo også endringer i engangsavgiften for drosjer som gir redusert avgift blant annet for biler som er egnet til å frakte bevegelsehemmede og store grupper av personer.

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å øke avgiftssatsen for personbiler med CO₂-utslipp over 160 g/km og 230 g/km med henholdsvis 5 pst. og 20 pst. reelt. Regjeringen mener satsene for CO₂-utslipp allerede er svært høye i disse utslippintervallene,

Tabell 7.1 Endringer i anslåtte avgiftsinntekter for 2014 som følge av endret anslått prisvekst. Mill. kroner

Kap	Post	Betegnelse	Forslag 2014	Endring
5526	70	Avgift på alkohol	12 540	40
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift	21 160	60
	72	Årsavgift	10 090	30
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	6 100	20
	71	Veibruksavgift på autodiesel	11 130	30
5541	70	Avgift på elektrisk kraft ¹	7 670	20

¹ Stoltenberg II-regjeringen foreslo å øke avgiften på elektrisk kraft med 550 mill. kroner bokført. Regjeringen foreslår å reversere økningen, se punkt 7.3. Samlet sett reduseres dermed inntektene fra avgiften på elektrisk kraft med 530 mill. kroner bokført sammenlignet med forslaget fra Stoltenberg II-regjeringen.

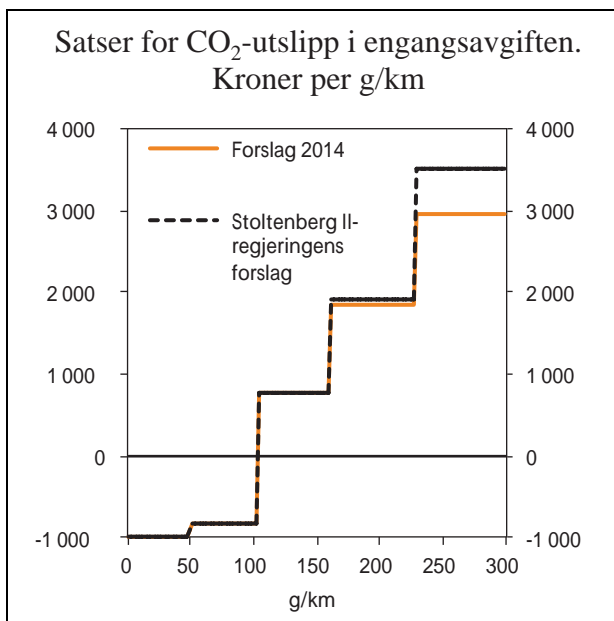
se figur 7.1. Satsene for biler med CO₂-utslipp over 160 g/km og 230 g/km tilsvarer i dag en CO₂-avgift på henholdsvis om lag 7 000 og 11 000 kroner per tonn CO₂. Det er da tatt hensyn til bilens forventede totale utslipp over levetiden.

Den sterke vektleggingen av CO₂-utslipp i engangsavgiften har bidratt vesentlig til nedgangen i gjennomsnittlig CO₂-utslipp fra nye personbiler i årene etter 2007. Det er grunn til å forvente at de allerede høye satsene vil bidra sterkt til å redusere CO₂-utslippene fra nybilparken også i årene framover. Samtidig mener regjeringen at det er viktig å unngå at avgiften fører til at det blir for dyrt å kjøpe biler som passer den enkeltes behov, som for eksempel store familiebil. På denne bakgrunn trekker regjeringen forslaget fra

regjeringen Stoltenberg II om å øke satsene for CO₂-utslipp.

For å beholde inntektene fra engangsavgiften på om lag uendret nivå, foreslår regjeringen en mindre lettelse i effektkomponenten enn det Stoltenberg II-regjeringen foreslo. Alle satsene for motoreffekt foreslås redusert med om lag 14 pst. reelt, i stedet for 17 pst. slik Stoltenberg II-regjeringen foreslo. De øvrige endringene i engangsavgiften foreslått av Stoltenberg II-regjeringen beholdes. Forslag til avgiftssatser følger av avgiftsvedtaket § 2.

7.3 Avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

Figur 7.1 Satser for CO₂-utslipp i engangsavgiften for 2014 med regjeringens forslag og forslag fra Stoltenberg II-regjeringen. Kroner per g/km

Kilde: Finansdepartementet.

Stoltenberg II-regjeringen foreslo å øke avgiften på elektrisk kraft med 1,12 øre per kWh utover prisjustering. Det ville ha medført at strømrregningen økte med om lag 250 kroner for en husholdning med gjennomsnittlig elektrisitetsforbruk.

Avgiften på elektrisk kraft har ikke vært økt reelt siden 2001. Avgiftsøkningen fra 1. januar 2001 ble i hovedsak reversert av regjeringen Bondevik II i to trinn fram til 1. juli 2002. Siden har avgiftsnivået ligget reelt uendret. Det er ingen hensyn som taler for at avgiftsnivået blir økt for første gang på over tolv år. Ordningen med elsertifikater, som ble innført 1. januar 2012, innebærer at strømkundene betaler for ny fornybar kraft ved at kraftleverandørene legger kostnaden ved å kjøpe elsertifikater inn i elektrisitetsprisen.

Regjeringen trekker derfor forslaget fra Stoltenberg II-regjeringen om å øke avgiften på elektrisk kraft. Dette reduserer provenyet med om lag 725 mill. kroner påløpt og 550 mill. kroner bokført i 2014 sammenlignet med budsjettforslaget til Stoltenberg II-regjeringen. Forslag til avgiftssatser følger av avgiftsvedtaket § 1.

8 Omtalesaker

8.1 Nøytral merverdiavgift for statlig sektor

Store deler av offentlig sektor er i dag utenfor merverdiavgiftsloven, og har derfor ikke fradragsrett for merverdiavgift på anskaffelser til bruk i virksomheten. Når statlige virksomheter kjøper tjenester fra private må det betales merverdiavgift, men hvis virksomheten ansetter egne til å utføre samme tjeneste, betales det ikke merverdiavgift.

Dagens ordning motiverer til egenproduksjon av enkelte tjenester, og kan være til hinder for effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser. En ordning som nøytraliserer merverdiavgiften i statlig sektor, kan bidra til en mer effektiv ressursbruk ved at merverdiavgiften ikke lenger er til hinder for at billigste alternativ velges. Regjeringen setter i gang et arbeid for å innføre en ordning med nøytral merverdiavgift i statlig sektor.

I perioden 1995 til 2003 hadde kommunesektoren en begrenset ordning for merverdiavgiftskompensasjon. Fra 1. januar 2004 ble ordningen erstattet av en generell kompensasjonsordning. Sykehusene var en del av den begrensede ordningen fram til de ble overført til staten i 2002. Et forslag om å inkludere helseforetakene samt enkelte private aktører innen spesialisthelsetjenesten i kompensasjonsordningen for kommunesektoren var på høring i 2005. I høringsforslaget var investeringer holdt utenom.

Etter høringsrunden ble det konkludert med at kompensasjonsordningen også burde omfatte investeringer. Bondevik II-regjeringen besluttet at kompensasjonsordningen for helseforetak skulle utsettes pga. høyt investeringsnivå i sektoren. Investeringene er de siste årene redusert fra det høye nivået de lå på, men det er fortsatt store variasjoner i investeringsaktiviteten mellom ulike regioner.

For å nøytraliserer merverdiavgiften for statsforvaltningen foreslo regjeringen Bondevik II i budsjettet for 2006 en ordning med nettoføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer (i hovedsak departementer og underliggende etater). Etter regjeringsskiftet og ved fram-

leggelsen av St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005–2006) ble imidlertid forslaget trukket.

I arbeidet med å utrede nøytral merverdiavgift for statlig sektor er det flere forhold som må vurderes nøye. Det er særlig to viktige egenskaper som er krevende å ivareta i en slik ordning. For det første er det viktig at ordningen ikke skaper nye konkurransevidninger mot private tilbydere av tjenester. Det er derfor viktig å finne en hensiktsmessig avgrensning av hvilke tjenester som bør være kompensasjonsberettiget. I denne forbindelse må også forholdet til statsstøtteregulverket i EØS-avtalen vurderes. For det andre bør ordningen være budsjettneutryl, dvs. at bevilningene til de statlige virksomhetene blir redusert tilsvarende forventet merverdiavgiftskompensasjon. Dette vil kreve en kartlegging merverdiavgiftskostnadene for ulike statlige virksomheter. Arbeidet med å få på plass en ordning som gir nøytral merverdiavgift for statlig sektor, vil bli gitt høy prioritet.

8.2 Fradrag for ENØK-investeringer og vedlikeholdskostnader i hjemmet (ROT-fradrag)

I tråd med regjeringserklæringen vil regjeringen utrede et fradrag for vedlikeholdskostnader i hjemmet. En slik ordning blir ofte kalt ROT-fradrag etter den svenske ordningen på området (fradrag for Rehabilitering, Ombygging og Tilbygg). Av regjeringserklæringen framgår det at regjeringen også ønsker å innføre et skattefradrag for ENØK-investeringer i hjemmet.

Fradragsordninger for ROT og ENØK-investeringer knytter seg begge til tiltak i eid bolig. Ordningene er delvis overlappende og reiser mange av de samme problemstillingene. Det er derfor naturlig å vurdere dem i sammenheng. En må også se på forholdet til ordninger der støtte gis over budsjettets utgiftsside til energieffektivisering av boliger, blant annet i regi av Enova, Husbanken og ulike kommunale tiltak.

Det legges opp til å gå grundig gjennom erfaringene med det svenske ROT-fradraget som ble

innført i 2009. Etter denne ordningen kan man få skattefradrag for arbeidskostnader knyttet til arbeid i eid bolig og fritidsbolig. Maksimumsbeløpet på 50 000 SEK per person innbefatter også eventuelt skattefradrag under RUT-fradraget (husrengjøring, klesarbeid, hagearbeid, barnepass og annet tilsyn). Skattefradraget utgjør 50 pst. av arbeidskostnadene. Ordningen ble innført for å redusere svart arbeid og som et konjunkturtiltak i en periode med høy arbeidsledighet som følge av finanskrisen. Skattefradragene knyttet til ROT-fradraget er anslått til 13,7 mrd. SEK i 2013.

Et fradrag for investeringer i ENØK skal stimulere til ytterligere tiltak for energieffektivisering i hjemmet, mens et ROT-fradrag i Norge kan være et tiltak for å begrense bruken av svart arbeid i byggebransjen. Hvor effektive slike ordninger antas å være for å nå disse målene vil stå sentralt i vurderingene. Ordninger på skattesiden må også vurderes opp mot andre alternativer.

I vurderingen vil det bli lagt vekt på de administrative og økonomiske konsekvensene for skattyterne, næringslivet og skattemyndighetene. Regjeringen er opptatt av at offentlige ressurser

skal brukes mest mulig effektivt. En ny ordning bør være enkel å administrere for ligningsmyndighetene og enkel å forholde seg til for skattyterne. Fortrinnsvis bør nye fradragsordninger tilpasses dagens ligningssystem, som i stor grad baserer seg på innrapportering av tredjepartsopplysninger. Unødig byråkrati, for eksempel ved etablering av samme kompetanse i flere ulike statlige etater og virksomheter, bør unngås.

8.3 Individuell pensjonssparing (IPS)

Regjeringen varslet i Sundvolden-plattformen at den vil stimulere til privat pensjonssparing gjennom å øke de årlige sparebeløpene og vurdere innføring av lik sats i beskatning ved sparing og uttak. En eventuell endring i IPS-ordningen reiser mange problemstillinger som må utredes nærmere. Fradragsbeløpet og den skattemessige behandlingen av innskudd og uttak må ses i sammenheng. Regjeringen vil foreta en nærmere vurdering og komme tilbake til saken.

Finansdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om

- lov om endring i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer
 - lov om endring i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter
 - lov om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter
 - lov om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven)
 - lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eieendomsskatt til kommunane
 - lov om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven)
 - lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)
 - lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven)
 - lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)
 - lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)
 - lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
 - lov om opphevelse av lov 17. desember 1999 nr. 94 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
 - lov om endring i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven)
 - lov om endring i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.
 - lov om endringer i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven)
 - lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)
 - lov om endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven)
 - lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)
 - lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)
 - lov om endring i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater
- og
- stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2014 (Stortingets skattevedtak)
 - stortingsvedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterterminen 2014
 - stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014
 - stortingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterterminen 2014
 - stortingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2014
 - stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjetterterminen 2014
 - stortingsvedtak om særavgifter til statskassen for budsjetterterminen 2014
 - stortingsvedtak om toll for budsjetterterminen 2014

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til

- lov om endring i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer
- lov om endring i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter
- lov om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter
- lov om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven)
- lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane
- lov om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven)
- lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)
- lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven)
- lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)
- lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)
- lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
- lov om opphevelse av lov 17. desember 1999 nr. 94 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
- lov om endring i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven)
- lov om endring i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.
- lov om endringer i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven)
- lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)
- lov om endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelsoven)
- lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)
- lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)
- lov om endring i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater

og

- stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2014 (Stortingets skattevedtak)
- stortingsvedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterterminen 2014
- stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014
- stortingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterterminen 2014
- stortingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2014
- stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjetterterminen 2014
- stortingsvedtak om særavgifter til statskassen for budsjetterterminen 2014
- stortingsvedtak om toll for budsjetterterminen 2014

i samsvar med et vedlagt forslag.

A – Forslag til lovvedtak

Forslag til lov om endring i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer

I

I lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer gjøres følgende endring:
§ 25 annet ledd siste punktum oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

Forslag

til lov om endring i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter

I

I lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter gjøres følgende endring:

Ny § 5a skal lyde:

Reglene i tolloven §§ 13-5, 13-6 og 16-16 om pålegg om bokføring og vedtak om tvangsmulkt gjelder til-

svarende når tollmyndighetene utøver kontroll i medhold av forskrift gitt med hjemmel i denne lov § 1.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

Forslag

til lov om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter

I

I lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter gjøres følgende endring:

Ny § 5a skal lyde:

Reglene i tolloven §§ 13-5, 13-6 og 16-16 om pålegg om bokføring og vedtak om tvangsmulkt gjelder til-

svarende når tollmyndighetene utøver kontroll i medhold av forskrift gitt med hjemmel i denne lov § 1.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

Forslag

til lov om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven)

I

Lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) oppheves. Opphevelsen gis virkning for gaver som ytes 1. januar 2014 eller senere og arv etter dødsfall som skjer 1. januar 2014 eller senere.

Opphevelsen gis likevel virkning for:

- a) Arv etter forsvunne personer når dødsformodningsdagen i henhold til lov om forsvunne personer m.v. av 23. mars 1961 er endelig fastsatt, 1. januar 2014 eller senere.
- b) Arv etter førstavede når utdeling av midler fra uskifte, skifte av uskiftebo eller lengstlevendes død skjer 1. januar 2014 eller senere.
- c) Midler som består i inntektsnytelse, for eksempel livrente, løpende kapitalavkastning, bruksrett, grunnavgift mv. når første termins forfall eller bruksrettens inntreden skjer 1. januar 2014 eller senere.

- d) Midler som er nevnt i § 10 første ledd annet punktum slik den lød per 31. desember 2013, når det etterskuddsvise rådighetservervet av inntektsnyttelsen skjer 1. januar 2014 eller senere.
- e) Livsforsikringspoliser som ikke kan kreves gjenkjøpt og av andre midler hvis vesentlige verdi er avhengig av en betingelse, jf. arveavgiftsloven § 10 annet ledd første punktum slik den lød per 31. desember 2013, når betingelsen inntreffer 1. januar 2014 eller senere.
- f) Livsforsikringspoliser som ikke kan kreves gjenkjøpt, så lenge det er uvisst hvilken form eller størrelse selskapets ytelser vil få, 1. januar 2014 eller senere.

II

Loven trer i kraft straks.

Forslag

til lov om endring i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eidegdomsskatt til kommunane

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eidegdomsskatt til kommunane gjøres følgende endring:

§ 8 C-1 tredje ledd skal lyde:

- 3) Er verdet (taksten) for bustader sett ned ved likninga etter skatteloven § 4-10 første ledd

andre eller tredje punktum, utgjør skattegrunnlaget det justerte verdet multiplisert med 2,67 for primærbustad og 1,11 for sekundærbustad.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med skatteåret 2016.

Forslag

til lov om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven)

I

I lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift (dokumentavgiftsloven) gjøres følgende endring:

§ 6 annet ledd første punktum skal lyde:
Erververen av grunnbokshjemmel og *meglerforetak* som bistår med oppgaver som nevnt i lov 29.

juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling § 6-9 første ledd nr. 1, 2 eller 4, er i forhold til avgiftsmyndigheten ansvarlig for at riktig avgift, tilleggsavgift og renter blir betalt.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

Forslag

til lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-13 nr. 7 oppheves.

Nåværende § 3-13 nr. 8 blir § 3-13 nr. 7.

§ 5-11 nr. 1 og nr. 2 skal lyde:

1. Oppgaver som nevnt i dette kapittel skal for personlige skattytere inneholde fødselsnummer (elleve siffer). For selskaper, samvirkeforetak, foreninger, sammenslutninger mv. skal oppgaven inneholde organisasjonsnummer, eller når slikt ikke finnes, annen identifikasjon etter regler gitt av Skattedirektoratet. *Skattedirektoratet kan bestemme at oppgaven skal inneholde utenlandsk identifikasjonsnummer.*

2. Den opplysningspliktige kan kreve at skattyter oppgir sitt fødsels- eller organisasjonsnummer. *Den opplysningspliktige kan også kreve at skattyter som har utenlandsk identifikasjonsnummer, oppgir dette.* Den opplysningspliktige kan

registrere slik identifikasjon også på grunnlag av opplysninger fra andre enn skattyter.

§ 5-12 ny nr. 4 skal lyde:

4. Departementet kan i forskrift gi bestemmelser for å gjennomføre forpliktelser om automatisk utveksling av opplysninger som følger av overenskomst med fremmed stat, jf. lov 28. juli 1949 nr. 15. Adgangen til å gi forskrift etter første punktum omfatter også andre forpliktelser som følger av samme overenskomst.

§ 10-4 nr. 1 annet punktum skal lyde:

Satsen skal være 10 prosent når de uriktige eller ufullstendige opplysningene gjelder poster som er oppgitt ukrevet av arbeidsgiver eller andre etter kapittel 5 eller 6.

§ 10-6 nr. 2 siste punktum oppheves.

§ 10-8 nr. 1 første punktum skal lyde:

Den som ikke gir opplysninger etter kapittel 5 eller § 6-3 nr. 3 eller 4 innen de fastsatte frister, kan ilegges et gebyr.

II

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-4 skal lyde:

§ 5-4. Om finansielle instrumenter mv.

1. Plikt til å gi opplysninger om finansielle instrumenter og andre finansielle produkter har:

- a. verdipapirregistre,
- b. verdipapirforetak,
- c. andre som tar del i forvaltningen eller omsetningen av finansielle instrumenter eller andre finansielle produkter for andres regning som ledd i sin forretningsvirksomhet.

2. Opplysningene skal vise investors samlede beholdning av finansielle instrumenter og andre finansielle produkter. Det skal blant annet gis opplysninger om forhold som kan få betydning for skattleggingen,

slik som erverv, realisasjon og annet eierskifte, samt avkastning i løpet av inntektsåret. Departementet kan i forskrift bestemme at det skal gis opplysninger om forhold som nevnt for tidligere år og opplysninger som viser registrerte transaksjoner på en eller flere av investors konti i en bestemt periode.

§ 5-9 bokstav c skal lyde:

c. forvaltningsselskaper, verdipapirfond og andre investeringsenheter om innskudd som er gjort i investeringsenheten, herunder opplysninger om avkastning og realisasjon,

III

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Forslag

til lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven)

I

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) gjøres følgende endring:
§ 11 åttende ledd oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

Forslag

til lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 3-15 annet ledd bokstav c skal lyde:

c) barns inntekt som inngår ved beregning av personinntekt hos barnets foreldre, jf. skatteloven § 2-14

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-15 annet ledd bokstav b skal lyde:

b) overgangsstønad etter *folketrygdloven § 16-7 og § 17-6*.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav b skal lyde:

b) overgangsstønad *etter folketrygdloven § 16-7 og § 17-6*,

§ 23-3 annet ledd nr. 2 ny bokstav g skal lyde:

g) *overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-6*.

III

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014 for enslig mor og far som får innvilget overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-6 tidligst fra 1. april 2014. For enslig forsørger som mottar overgangsstønad 31. mars 2014 eller tidligere, skattlegges overgangsstønaden som pensjonsinntekt og kvalifiserer til skattlegging etter skatteloven § 17-1 om skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt. Endringene under II gis virkning for alle mottakere av overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-6 fra og med inntektsåret 2017.

Forslag

til lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)

I

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 3-3d skal lyde:

§ 3-3d. *Rapportering om betalinger til myndigheter m.v.*

Regnskapspliktige som driver virksomhet innen utvinningsindustrien, skal utarbeide og offentliggjøre en årlig rapport med opplysninger om sine betalinger til myndigheter på land- og prosjektnivå. Det samme gjelder regnskapspliktige som driver skogsdrift innen ikke-beplantet skog. Det skal i årsberetningen opplyses om hvor rapporten er offentliggjort.

Plikten til å utarbeide en årlig rapport etter første ledd første og annet punktum gjelder ikke for regnskapspliktige som utarbeider en årlig rapport etter tilsvarende utenlandsk regelverk. Det samme unntaket gjelder dersom opplysninger etter første ledd første punktum er tatt inn i morforetakets årlige rapport om konsernets betalinger til myndigheter utarbeidet som konsernrapportering etter reglene i denne paragraf med tilhørende forskrift eller etter tilsvarende utenlandsk regelverk.

Departementet kan i forskrift fastsette at rapporteringsplikten etter første ledd bare skal gjelde for regnskapspliktige over en gitt størrelse og betalinger over gitte terskelverdier, samt fastsette andre unntak fra første ledd. Departementet kan i forskrift også fastsette at rapporten skal inneholde andre opplysninger enn betalinger til myndigheter, hva som anses som tilsvarende utenlandsk regelverk, samt gi nærmere regler om definisjoner, offentliggjøring og konsernrapportering.

§ 3-5 tredje ledd skal lyde:

Underskrift på årsberetningen etter bestemmelsens første ledd og påtegnet forbehold etter bestemmelsens annet ledd skal anses å omfatte redegjørelsen for foretaksstyring, opplysninger i redegjørelsen for samfunnsansvar og rapport om betaling til myndigheter m.v., jf. § 3-3b, § 3-3c første ledd og § 3-3d, når det er henvist til slike redegjørelser eller slik rapport i årsberetningen.

§ 8-2 første ledd første punktum skal lyde:

Senest én måned etter fastsetting av årsregnskapet skal regnskapspliktige sende et eksemplar av årsregnskapet, årsberetningen, revisjonsberetningen og eventuelt rapport om betalinger til

myndigheter m.v. etter § 3-3d til Regnskapsregisteret, vedlagt et oversendelsesbrev.

II

Endringene under I trer i kraft fra 1. januar 2014, med virkning for regnskapsår påbegynt 1. januar 2014 og senere.

Forslag

til lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 9-14 niende ledd fjerde punktum skal lyde:
Det må stilles betryggende sikkerhet for skatteforpliktelsen og påløpte renter dersom det ved uttaket eller på et senere tidspunkt foreligger en reell risiko for at skatte- og rentekravet ikke kan inndrives.

§ 9-14 niende ledd femte punktum skal lyde:
Avgjørelsen av om det foreligger reell risiko som nevnt i fjerde punktum, treffes med endelig virkning av Skattedirektoratet. Dersom det ikke lenger foreligger reell risiko som nevnt i fjerde punktum, skal Skattedirektoratet etter krav fra skattyteren treffe avgjørelse om at sikkerhetsstillelse ikke er påkrevet.

Femte og sjette punktum blir nye sjette og syvende punktum.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-31 første ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:
For personlig skattyter som har alminnelig skatteplikt til Norge etter § 2-1, skal fradrag for gjeld ikke reduseres som følge av at skattyter eier bolig eller fritidsbolig i annen EØS-stat der skatteavtalen mellom Norge og den annen stat bygger på unntaksmetoden for unngåelse av dobbeltbeskatning. Når skattyter har krav på og helt eller delvis krever fradrag for

gjelden i den annen EØS-stat, avkortes gjeldsfradraget i Norge tilsvarende, likevel begrenset oppad til en andel som svarer til forholdet mellom samlet verdi av skattyters faste eiendom og eiendeler som nevnt i første punktum, og verdien av skattyters samlede eiendeler.

§ 4-31 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:
Ved fordeling av gjeld etter forrige punktum, skal eiendom som nevnt i første ledd annet punktum bare tas med i verdien av skattyters samlede eiendeler.

§ 4-31 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:
Ved fordeling av gjeld etter forrige punktum, skal eiendom som nevnt i første ledd annet punktum bare tas med i verdien av skattyters samlede eiendeler.

§ 6-3 fjerde ledd siste punktum skal lyde:
Foreldrefradrag etter § 6-48 og særfradrag etter §§ 6-80 til 6-85 tas ikke i betraktning ved fastsettelse av underskudd til framføring.

§ 6-20 tredje ledd oppheves.

Nåværende fjerde til sjette ledd blir tredje til femte ledd.

§ 6-20 fjerde ledd skal lyde:

(4) Innbefatter kontingent som nevnt i første ledd forsikringspremie, kommer også denne delen av kontingenten til fradrag innenfor beløpsgrensen i tredje ledd i den utstrekning premien ikke overstiger grenser som fastsettes av departementet.

§ 6-90 første ledd bokstav c skal lyde:

c. *særfradrag* etter §§ 6-80 til 6-83,

§ 6-91 første ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

For personlig skattyter som har alminnelig skatteplikt til Norge etter § 2-1, skal fradrag for gjeldsrenter ikke reduseres som følge av at skattyter eier bolig eller fritidsbolig i annen EØS-stat der skatteavtalen mellom Norge og den annen stat bygger på unntaksmetoden for unngåelse av dobbeltbeskatning. Når skattyter har krav på og krever helt eller delvis fradrag for gjeldsrentene i den annen EØS-stat, avkortes fradraget i Norge tilsvarende, likevel begrenset oppad til en andel som svarer til forholdet mellom samlet verdi av skattyters faste eiendom og eiendeler som nevnt i første punktum, og verdien av skattyters samlede eiendeler.

§ 6-91 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Ved fordeling av gjeldsrenter etter forrige punktum, skal eiendom som nevnt i første ledd annet punktum bare tas med i verdien av skattyters samlede eiendeler.

§ 6-91 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:
Ved fordeling av gjeldsrenter etter forrige punktum, skal eiendom som nevnt i første ledd annet punktum bare tas med i verdien av skattyters samlede eiendeler.

§ 10-41 annet ledd skal lyde:

(2) Inntekter og tap som nevnt i § 2-38 annet ledd, inngår ikke i inntekten som fastsettes etter denne paragraf. *Bestemmelsene* i § 2-38 tredje, fjerde og syvende ledd gjelder tilsvarende. *Det skal likevel inntektsføres 3 pst. av utbytte som nevnt i § 2-38 annet ledd a.*

§ 10-65 annet ledd skal lyde:

(2) *Inntekter og tap som nevnt i § 2-38 annet ledd, inngår ikke i inntekten som fastsettes etter denne paragraf. Bestemmelsene i § 2-38 tredje, fjerde og syvende ledd gjelder tilsvarende. For deltaker som omfattes av § 10-67 annet ledd, skal likevel 28 pst. inntektsføres. Det skal også inntektsføres 3 pst. av utbytte som nevnt i § 2-38 annet ledd a. Bestemmelsen i § 2-38 sjettede ledd c gjelder tilsvarende.*

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 10-67 første ledd skal lyde:

(1) For deltaker som ikke omfattes av § 10-12 første og tredje ledd, er mottatt utbytte ikke skattepliktig i den utstrekning det samlede utbyttet ligger innenfor den samlede inntekten som er skattlagt i medhold av § 10-65 eller er unntatt beskatning etter § 10-65 annet ledd.

§ 10-68 første ledd annet punktum skal lyde:
Aksjens inngangsverdi skal også oppreguleres med inntekt som er unntatt beskatning etter § 10-65 annet ledd.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-5 annet ledd ny bokstav c skal lyde:

c. *inntekt knyttet til avfallshåndtering, herunder innsamling, transport, mottak, oppbevaring, behandling, etterkontroll av avfall mv., samt inntekt fra omsetning og levering av produkter av avfall, herunder elektrisk energi og fjernvarme mv. Dette gjelder likevel ikke håndtering av husholdningsavfall fra kommunens egne innbyggere, som utgjør kommunens lovpålagte plikt etter forurensningsloven §§ 29, 30 og 31, jf. § 34. Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i første og annet punktum, herunder gi regler om definisjon av avfallshåndtering og om den nærmere fordeling av inntekter og kostnader mellom den skattefrie og den skattepliktige delen av avfallshåndteringen, samt om begrensning av fradragsrett for renter etter skatteloven § 6-40 fjerde ledd.*

§ 4-10 første ledd tredje punktum skal lyde:

Verdien av annen bolig (sekundærbolig) og næringseiendom skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 72 pst. av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

§ 4-10 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Prosentandelen er 25 for primærbolig og 60 for sekundærbolig.

§ 6-13 tredje ledd skal lyde:

(3) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, her-

under gi regler om fradrag for merutgifter for personer med hjem i utlandet.

§ 6-32 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 43 pst. av summen av slik inntekt.

§ 6-32 første ledd bokstav b skal lyde:

Minstefradrag i pensjonsinntekt, jf. § 6-31 første ledd bokstav b, gis med 27 pst, av summen av slik inntekt.

§ 6-41 skal lyde:

§ 6-41 Begrensning av rentefradrag mellom nærstående

(1) Reglene i denne paragraf om begrensning av fradrag for netto rentekostnader på gjeld til nærstående person, selskap eller innretning gjelder for

- a. selskap og innretning som nevnt i § 2-2 første ledd,
- b. selskap som nevnt i § 10-40 ved fastsettelse av overskudd og underskudd etter § 10-41,
- c. selskap og innretning som nevnt i § 10-60 ved fastsettelse av overskudd og underskudd etter § 10-65 og
- d. selskap og innretning som ikke er hjemmehørende i riket, men er skattepliktig etter § 2-3 eller petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2.

(2) I netto rentekostnader etter denne paragraf inngår rentekostnader som nevnt i § 6-40, fratrukket renteinntekter. Gevinst og tap på sammensatte obligasjoner som ikke skal dekomponeres i en obligasjonsdel og en derivatdel for skattemessige formål, regnes i sin helhet som renteinntekt eller rentekostnad. Det samme gjelder for gevinst og tap på fordring som er utstedt til høyere eller lavere kurs enn innløsningskursen. Gevinst og tap som nevnt i foregående punktum regnes ikke som renteinntekt eller rentekostnad for innehaver som har ervervet fordringen i annenhåndsmarkedet.

(3) Dersom netto rentekostnader overstiger 5 millioner kroner, kan de ikke fradras for den delen som overstiger 30 pst. av alminnelig inntekt eller årets udekkede underskudd før begrensning av fradrag etter denne paragraf, tillagt rentekostnader og skattemessige avskrivninger, og redusert med renteinntekter. Avskjæring av rentefradrag etter foregående punktum foretas bare for et beløp inntil størrelsen på netto rentekostnader på gjeld til nærstående person, selskap eller innretning. Det gis ikke fradrag for ytterligere framført underskudd, jf. § 14-6, eller konsernbidrag, jf. § 10-4, etter at det er fore-

tatt avskjæring av rentefradrag etter dette ledd. Dersom årets netto rentekostnader ikke overstiger 5 millioner kroner, men summen av årets netto rentekostnader og netto rentekostnader til framføring fra tidligere inntektsår etter syvende ledd overstiger 5 millioner kroner, kan skattyter kreve fradrag for framførte netto rentekostnader og årets netto rentekostnader innenfor grensen etter dette ledd. (4) Med nærstående etter denne paragraf menes

- a. selskap eller innretning som låntakeren, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer med minst 50 prosent,
- b. person, selskap eller innretning som, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer låntaker med minst 50 prosent,
- c. selskap eller innretning som nærstående etter b, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer med minst 50 prosent, og
- d. nærstående person etter b sine foreldre, søsken, barn, barnebarn, ektefelle, samboer, ektefelles foreldre og samboers foreldre, samt selskap eller innretning som disse, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer med minst 50 prosent.

Person, selskap eller innretning regnes som nærstående etter tredje ledd dersom kravet til eierskap eller kontroll etter dette ledd har vært oppfylt på noe tidspunkt i inntektsåret.

(5) For selskap eller innretning som er skattepliktig etter skatteloven § 2-3 eller petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2, skal ved anvendelsen av denne paragraf de samlede faktiske gjeldsrentene i den norske virksomheten regnes som renter på gjeld til nærstående og renter på gjeld til ikke-nærstående i samme forhold som forholdet mellom selskapets eller innretningens gjeld til nærstående og gjeld til ikke-nærstående vurdert etter fjerde og sjette ledd på selskapets eller innretningens hånd. Gjeld til nærstående etter foregående punktum settes til gjennomsnittet av slik gjeld per 1. januar og 31. desember i inntektsåret. Tilsvarende settes gjeld til ikke-nærstående til gjennomsnittet av slik gjeld per 1. januar og 31. desember i inntektsåret.

(6) Om den gjelden som ligger til grunn for rentekostnaden er opptatt hos en part som ikke er nærstående, anses gjelden likevel som opptatt hos en nærstående part så langt

- a. en nærstående part har stilt sikkerhet for gjelden, eller
- b. den part som er nærstående har en fordring på en ikke-nærstående part, og fordringen har sammenheng med gjelden.

(7) Netto rentekostnader som etter tredje ledd ikke er fradragberettiget, kan fradras i alminnelig inntekt i påfølgende ti år. Fradrag etter foregående punktum gis bare så langt netto rentekostnader lig-

ger innenfor grensen for fradrag etter tredje ledd. For selskap som nevnt i § 10-40 og selskap og innretning som nevnt i § 10-60 framføres netto rentekostnader etter første punktum til fradrag i påfølgende ti år ved fastsettelse av overskudd og underskudd etter §§ 10-41 eller 10-65. For selskaper mv. som nevnt i foregående punktum skal netto rentekostnad til framføring reduseres med 30 pst. av årets underskudd i selskapet eller innretningen, etter begrensning av fradrag etter denne paragraf. Netto rentekostnader til framføring etter dette ledd anses å komme til fradrag før årets netto rentekostnader.

(8) Denne paragraf gjelder ikke for finansinstitusjoner etter finansieringsvirksomhetsloven § 1-3 og § 2-1. Videre gjelder denne paragraf ikke gjeld til finansinstitusjon som midlertidig er nærstående til låntaker, jf. forretningsbankloven § 19 annet ledd, sparebankloven § 24 fjerde ledd, finansieringsvirksomhetsloven § 3-16 tredje ledd og forsikringsvirksomhetsloven § 6-1 annet ledd og § 7-10 første ledd. Forrige punktum omfatter bare låneavtaler inngått før finansinstitusjonen og låntaker ble nærstående.

(9) Denne paragraf gjelder ikke for selskap som er omfattet av petroleumsskatteloven § 3 d.

(10) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, og gi nærmere regler om hvilke poster som skal inngå som renteinntekter og rentekostnader samt hvilke nærstående parter som skal omfattes av sjette ledd a.

Nåværende § 6-41 blir ny § 6-52.

§ 6-44 skal lyde:

§ 6-44 Reise mellom hjem og arbeidssted mv.

(1) For reiser til hjem innenfor EØS-området gis fradrag for reise mellom hjem og arbeidssted og besøksreiser etter § 6-13 etter forskrift fastsatt av departementet med utgangspunkt i reiseavstand og reisehyppighet. Fradrag er begrenset til den del av beløpet som overstiger 13 950 kroner, og gis ikke for den del av reiselengden som overstiger 75 000 km i året.

(2) For reiser til hjem utenfor EØS-området gis fradrag for dokumenterte utgifter til transport med andre transportmidler enn privatbil. Når skattyter kan dokumentere bruk av privatbil til hjemreisen, gis fradrag for utgiftene ved dette etter satser fastsatt av departementet i forskrift. Fradrag gis ikke for den del av samlede reiseutgifter som overstiger 92 500 kroner i året, og er begrenset til den del av beløpet som overstiger 13 950 kroner.

(3) Departementet kan i forskrift gi regler om hva som skal anses som reise mellom hjem og

arbeidssted, og hva som skal anses som yrkesreise.

§ 8-15 fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde: Bestemmelsen i § 6-41 om begrensning av rentefradrag for nærstående gjelder tilsvarende for fradragsberettiget del av faktisk rentekostnad.

§ 10-65 annet ledd skal lyde:

(2) Inntekter og tap som nevnt i § 2-38 annet ledd, inngår ikke i inntekten som fastsettes etter denne paragraf. Bestemmelsene i § 2-38 tredje, fjerde og syvende ledd gjelder tilsvarende. For deltaker som omfattes av § 10-67 annet ledd, skal likevel 27 pst. inntektsføres. Det skal også inntektsføres 3 pst. av utbytte som nevnt i § 2-38 annet ledd a. Bestemmelsen i § 2-38 sjette ledd c gjelder tilsvarende.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 10-67 annet ledd skal lyde:

For deltaker som nevnt i § 10-12 første og tredje ledd, skal 73 pst. av mottatt utbytte, etter at utbyttet er økt med den andel av aksjonærens fradrag etter § 16-20 annet ledd som vedrører utbyttet, legges til grunn som utbytte ved beskatningen.

§ 14-43 nytt fjerde ledd skal lyde:

Driftsmiddel som nevnt i saldogruppe d, kan i ervervsåret, i tillegg til avskrivning etter første ledd, avskrives med inntil 10 pst. av kostpris. Tilsvarende gjelder påkostning på driftsmiddel i saldogruppe d, jf. § 14-40 tredje ledd.

Ny § 14-73 skal lyde:

§ 14-73. Betinget skattefritak ved ekspropriasjon av landbrukseiendom

(1) Gevinst ved ekspropriasjon av landbrukseiendom eller del av slik eiendom kan kreves fritatt for beskatning så langt skattyter bruker vederlaget til erverv av eller påkostning på areal, bygg eller anlegg som brukes i skattyterens næringsvirksomhet eller annen inntektsgivende aktivitet. Det kan etter denne bestemmelsen ikke reinvesteres i bolig- eller fritidseiendom. Bestemmelsen gjelder tilsvarende for salg og makeskifte i tilfeller der erververen kunne krevd objektet avstått ved ekspropriasjon og ved odelsløsning. Departementet kan i forskrift gi regler til presisering og avgrensning av reinvesteringssområdet etter første og annet punktum.

(2) § 14-70 tredje, fjerde og åttende ledd gjelder tilsvarende.

§ 15-4 første ledd skal lyde:

(1) Personlig skattyter skal ha personfradrag i alminnelig inntekt. Stortinget fastsetter personfradrag i klasse 1 for det enkelte inntektsår.

§ 15-4 annet til fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir annet ledd og skal lyde:

(2) Er en av ektefellene avgått ved døden i *inntektsåret*, og *ektefellens inntekt lignes særskilt* etter § 2-11 første og annet ledd, gis personfradrag i avdødes inntekt. Det samme gjelder når arving som har overtatt boet uskiftet, krever sin og avdødes inntekt skattlagt særskilt. Dødsboet skal for det inntektsåret dødsfallet fant sted, ha samme personfradrag som avdøde ville ha hatt i live. Hvis gjenlevende ektefelle er eller sannsynligvis vil bli lignet særskilt, skal boet ha *personfradrag*. *Boet* skal ikke ha personfradrag for de etterfølgende inntektsårene. Reglene om ektefeller i dette ledd gjelder tilsvarende for gjenlevende samboer som overtar boet uskiftet i medhold av arveloven § 28c.

§ 15-4 nåværende sjetten til niende ledd blir tredje til sjetten ledd.

§ 15-5 annet ledd skal lyde:

Fradraget gis ved skatteberegningen med 15 000 kroner, men får ikke virkning ved beregning av trygdeavgift og toppskatt.

§ 16-10 tredje ledd skal lyde:

(3) Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 25 000 kroner per inntektsår. Samlet innbetalt sparebeløp på kontoen kan ikke overstige 200 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begges samlede formue og inntekt gjelder beløpsgrensene i dette ledd for hver av dem. Sparebeløp fra barn som lignes under ett med foreldrene, jf. § 2-14, kommer bare til fradrag i skatt på inntekt som lignes særskilt.

§ 16-40 annet ledd skal lyde:

- (2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:
- Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 8 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.
 - Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 22 millioner kroner i inn-

tektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 22 millioner kroner i inntektsåret.

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-32 første ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger og *minstefradrag i overgangsstonad etter folketrygdloven § 15-6*.

§ 17-1 første ledd bokstav c skal lyde:

c) mottar overgangsstonad etter §§ 16-7 eller 17-6 i folketrygdloven, eller

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 14-23 skal lyde:

§ 14-23 Renteelement ved mengdegjeldsbrev

(1) Innehaver av mengdegjeldsbrev inntekts- eller fradragsfører rentelement som ligger i at mengdegjeldsbrevet skal innfris til en høyere eller lavere kurs enn kursen på ervervstidspunktet i det året mengdegjeldsbrevet er realisert.

(2) Utsteder av mengdegjeldsbrev inntekts- eller fradragsfører rentelement som nevnt i første ledd i det året mengdegjeldsbrevet er innfridd.

VI

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-2 første ledd tredje punktum skal lyde:

Skatteplikten gjelder ikke *slik gave som er nevnt i § 9-7 fjerde ledd*.

§ 9-7 skal lyde:

§ 9-7 Inngangsverdi mv. for formuesobjekt ervervet ved arv eller gave

(1) Dødsbo og enearving skal tre inn i arvelaters inngangsverdier, skjermingsgrunnlag, negativ beregnet personinntekt og øvrige skattemessige posisjoner (skattemessig kontinuitet). Det samme gjelder for gjenlevende ektefelle som overtar boet uskiftet i den utstrekning boets eiendeler skal anses som arvet.

(2) Den som erverver et formuesobjekt ved utlodning av dødsbo, trer inn i de inngangsverdier og skatteposisjoner knyttet til formuesobjektet som gjaldt for dødsboet. Rettigheter og plikter i henhold til regler om skjermingsgrunnlag, negativ beregnet personinntekt, negativ saldo, tom positiv saldo, positiv og negativ gevinst- og tapskonto, betinget skattefrie gevinster, skattemessig underskudd og andre skatteposisjoner som er knyttet til virksomhet, skal overtas av den som overtar avdødes virksomhet i den grad skatteposisjonene er knyttet til denne virksomheten. Skattemessig underskudd i virksomhet kan likevel bare gå over på arving som har overtatt ansvaret for avdødes gjeld i virksomheten. Hvor slike skatteposisjoner som nevnt i annet punktum ikke er knyttet til et formuesobjekt eller virksomhet, skal hver skatteposisjon overtas av loddeierne i samme utstrekning som de er loddeiere i boet når de overtar ansvaret for avdødes gjeld.

(3) Gavemottaker skal tre inn i arvelaters inngangsverdier og øvrige skatteposisjoner som er knyttet til formuesobjekter overført ved gave. Gavemottaker som overtar giverens virksomhet, skal også tre inn i de skattemessige posisjoner som er nevnt i annet ledd annet punktum og som er knyttet til virksomheten. Skattemessig underskudd, kan likevel bare overtas når gavemottakeren har overtatt ansvaret for giverens gjeld i virksomheten.

(4) Ved gave, herunder gavesalg og arveforskudd, av formuesgjenstand eller varebeholdning knyttet til giverens virksomhet, gjelder § 5-2 ikke når gavemottakeren er arveberettiget etter lov av 3. mars 1972 om arv m.m. kapittel 1 og 2, og vedkommende overtar hele eller deler av virksomheten.

(5) Bestemmelsene i første til tredje ledd gjelder ikke for bolig, fritidsbolig og alminnelig gårdsbruk eller skogbruk, når arvelater eller giver kunne realisert slike eiendommer uten gevinstbeskatning på dødsfalls- eller gavetidspunktet etter § 9-3 annet, tredje eller fjerde ledd eller § 9-13. Når fritak for gevinstbeskatning som nevnt gjelder en del av en eiendom, gjelder første punktum kun for denne del. Inngangsverdien for slik eiendom som er ervervet ved arv eller gave eller på skifte med medarvinger, settes til antatt salgsverdi på ervervstidspunktet. For alminnelig gårdsbruk eller skogbruk settes inngangsverdien til tre fjerdedeler av antatt salgsverdi.

(6) Ved overdragelse av formuesobjekter i næring mot delvis vederlag (gavesalg) til en som er arveberettiget etter lov av 3. mars 1972 om arv m.m. kapittel 1 og 2, kan overdrager velge å unnlate inntektsoppgjør og i stedet la reglene i tredje ledd komme til anvendelse.

(7) Ved arv og gave av aksjer og andeler i selskap som nevnt i § 10-10, jf. § 10-1, fra person

omfattet av § 10-12 til arving eller gavemottaker som omfattes av § 10-12, gjelder § 10-33. Ved arv og gave av andel i deltakerlignet selskap, gjelder § 10-46, jf. § 10-33.

(8) Departementet kan gi forskrifter til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder om opplysningsplikt ved erverv av formuesobjekt som nevnt i femte ledd og valgdagang som nevnt i sjette ledd.

§ 14-48 første ledd skal lyde:

(1) Før dødsbo under offentlig skifte sluttet, skal negativ saldo i gruppe a, c, d og j, samt gevinstsaldo på gevinst- og tapskonto, føres til inntekt. Tilsvarende skal tapssaldo på gevinst- og tapskonto og positiv saldo i gruppe a, c, d og j hvor tilhørende driftsmiddel er realisert, føres til fradrag. Første og annet punktum gjelder ikke så langt skatteposisjoner som nevnt er overtatt av arving etter reglene i § 9-7.

VII

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-32 første ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger samt minstefradrag i overgangsstonad etter folketrygdloven § 15-6.

VIII

Endringene under I trer i kraft straks, med virkning for uttak fra norsk beskatningsområde foretatt fra og med 15. mai 2012.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2013.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014 for enslig mor og far som får innvilget overgangsstonad etter folketrygdloven § 15-6 tidligst fra 1. april 2014. For enslig forsørger som mottar overgangsstonad 31. mars 2014 eller tidligere, skatlegges overgangsstonaden som pensjonsinntekt og kvalifiserer til skatlegging etter skatteloven § 17-1 om skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt. Endringene under IV gis virkning for alle mottakere av overgangsstonad etter folketrygdloven § 15-6 fra og med inntektsåret 2017.

Forslaget under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014 for mengdegjeldsbrev utstedt fra og med 1. januar 2014.

Endringene under VI trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014. For formuesobjekt som er ervervet ved gave som er ytet før 1. januar 2014 og ved arv etter dødsfall som skjer før 1. januar 2014, kan inngangsverdien og skjermingsgrunnlaget ved senere inntektsoppgjør – herunder ved beregning av avskrivning eller ved realisasjon – ikke settes høyere enn til det beløpet som er lagt til grunn ved arveavgiftsberegningen. Det er arveavgiftsverdien før fradrag etter arveavgiftsloven § 14 femte ledd slik denne lyder per 31. desember 2013 som skal legges til grunn.

Endringen under VII trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

IX

Ved ikrafttredelse av innføringen av § 2-5 annet ledd ny c gjelder følgende overgangsregel:

Inngangsverdi for driftsmidler mv. som inngår i skattepliktig virksomhet, jf. skatteloven § 2-5 annet ledd c første punktum fastsettes til enten:

a) *anskaffelsesverdi, tillagt senere påkostninger, eller*

b) *markedsverdi per 1. januar 2014.*

Anskaffelsesverdi etter bokstav a reduseres med beregnede avskrivninger etter de avskrivningsregler og avskrivningssatser som gjelder for vedkommende driftsmiddel, for eiertiden fram til og med inntektsåret 2013.

Departementet kan gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne overgangsregelen.

Forslag

til lov om opphevelse av lov 17. desember 1999 nr. 94 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

Lov 17. desember 1999 nr. 94 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) oppheves.

II

Loven trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2014.

Forslag

til lov om endring i stiftelsesloven

I

I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser gjøres følgende endring:

§ 7 fjerde ledd siste punktum oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

Forslag

til lov om endring i lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.

I

I lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. gjøres følgende endring:

§ 7 første ledd annet punktum skal lyde:
Fristen for 3. periode, mai og juni, er likevel 31. august.

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2014.

Forslag

til lov om endringer i lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven)

I

I lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring gjøres følgende endringer:

§ 13 annet ledd første punktum skal lyde:
Regnskapsmateriale som nevnt i første ledd nr. 1 til 4 skal oppbevares i Norge i fem år etter regnskapsårets slutt.

§ 13 femte ledd første punktum skal lyde:
Departementet kan i forskrift fastsette krav om lengre oppbevaringstid for nærmere angitte typer pri-

mærdokumentasjon enn det som følger av annet ledd når det finnes nødvendig av hensyn til pliktig regnskapsrapportering eller skatte- og avgiftskontroll.

Nåværende § 13 femte ledd første punktum blir nytt annet punktum.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
 2. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til ulik tid og fastsette overgangsregler.
-

Forslag

til lov om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1-1 tredje ledd bokstav c skal lyde:

- c) tvangsmulkt etter § 5-16, lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 43, merverdiavgiftsloven § 21-1, ligningsloven § 10-6, lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter § 5a, lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 5a og tolloven § 16-16.

II

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endring:

§ 10-51 bokstav c skal lyde:

- c) forsinkelsesavgift etter ligningsloven § 10-1 og gebyr etter ligningsloven §§ 10-8 og 10-9

III

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft 1. januar 2014.

Forslag

til lov om endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven)

I

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 5-5a skal lyde:

§ 5-5a. *Rapportering om betalinger til myndigheter mv.*

Utstederer som driver virksomhet innen utvinningsindustrien, skal utarbeide og offentliggjøre en årlig rapport med opplysninger om sine betalinger til myndigheter på land- og prosjektnivå. Det samme gjelder utstederer som driver skogsdrift innen ikke-beplantet skog. Det skal i årsberetningen opplyses om hvor rapporten er offentliggjort.

Utstederens årsrapport skal inneholde erklæring fra de personene som er ansvarlig hos utstederen, med tydelig angivelse av navn og stillingsbetegnelse,

om at rapport etter første ledd, etter deres beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med kravene i denne bestemmelsen med tilhørende forskrift.

Plikten til å utarbeide en årlig rapport etter første ledd første og annet punktum gjelder ikke for utsteder som utarbeider en årlig rapport etter tilsvarende utenlandsk regelverk. Det samme unntaket gjelder dersom opplysninger etter første ledd første punktum er tatt inn i morforetakets årlige rapport om konsernets betalinger til myndigheter utarbeidet som konsernrapportering etter reglene i denne paragraf med tilhørende forskrift eller etter tilsvarende utenlandsk regelverk.

Departementet kan i forskrift fastsette at rapporteringsplikten etter første ledd bare skal gjelde for utstederer over en gitt størrelse og betalinger over gitte terskelverdier, samt fastsette andre unntak fra første ledd. Departementet kan i forskrift også fastsette at rapporten skal inneholde andre opplysninger

ger enn betalinger til myndigheter, hva som anses som tilsvarende utenlandsk regelverk, samt gi nærmere regler om definisjoner, offentliggjøring og konsernrapportering.

§ 5-12 annet ledd første punktum skal lyde:

(2) Opplysninger nevnt i §§ 5-5, 5-5a og 5-6 skal sendes Finanstilsynet elektronisk samtidig som offentliggjøring etter første ledd skjer.

§ 5-13 tredje ledd annet punktum og nytt tredje punktum skal lyde:

Kravet om å gi opplysninger på norsk etter første og annet ledd gjelder ikke for rapporter som nevnt i

verdipapirhandelloven § 5-5a tredje ledd. Finanstilsynet kan delegere myndigheten etter første punktum til regulert marked.

II

Endringene under I trer i kraft fra 1. januar 2014, med virkning for regnskapsår påbegynt 1. januar 2014 og senere.

Forslag

til lov om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)

I

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 13-5 skal lyde:

§ 13-5. Pålegg om bokføring

(1) Tollmyndighetene kan pålegge bokføringspliktige som omfattes av § 13-4 å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring.

(2) Pålegg om bokføring rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem. Det skal settes en frist for oppfyllelse. Fristen skal være minimum fire uker og ikke lengre enn ett år.

Ny § 13-6 skal lyde:

§ 13-6. Klage over pålegg om bokføring

(1) Den som får pålegg om bokføring etter § 13-5, kan klage over pålegget.

(2) Klage, som kan være muntlig, må framsettes straks når den pålegget angår er til stede, og ellers innen tre dager.

(3) Den som har gitt pålegget skal enten omgjøre det eller snarest mulig legge klagen fram for

nærmeste overordnede forvaltningsorgan til avgjørelse.

(4) Pålegget skal etterkommes selv om klagen ikke er avgjort, hvis ikke den som ga pålegget gir utsetting. Utsetting bør gis hvis den som ga pålegget finner at klagen reiser rimelig tvil om lovligheten av pålegget.

Ny § 16-16 skal lyde:

§ 16-16. Tvangsmulkt

(1) Tollmyndighetene kan ilegge den som ikke har etterkommet pålegg om bokføring etter § 13-5 innen den fastsatte fristen, en daglig løpende tvangsmulkt fram til utbedring skjer. Tvangsmulkten skal normalt utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 1 annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men oppad begrenset til 10 rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige 1 million kroner.

(2) Vedtak om tvangsmulkt rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem i rekommandert brev. Tvangsmulkten kan inndrives både hos medlemmene av styret og hos selskapet, samvirkeforetaket, foreningen, innretningen eller organisasjonen.

Nåværende § 13-5 til § 13-10 blir § 13-7 til ny § 13-12.

II

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-3 skal lyde:

§ 3-3 Meldeplikt om ankomst til bestemmelsessted i tollområdet

(1) Føreren av et fartøy eller luftfartøy plikter å melde fra til tollmyndighetene om ankomst til sted i tollområdet. Fører av motorvogn og tog kan pålegges tilsvarende meldeplikt. Melding kan gis av andre på førerens vegne.

(2) Departementet kan gi forskrift om meldeplikten etter *denne paragraf*, herunder om når og hvordan melding skal gis, hva meldingen skal inneholde og om unntak fra meldeplikten.

§ 3-6 første ledd annet punktum skal lyde:

§§ 3-2 til 3-4 får tilsvarende anvendelse for ankomst til et annet sted i tollområdet.

III

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

Kapittel 8 overskriften skal lyde:

Kapittel 8. Preferansetoll – *varers opprinnelse*

§ 8-6 skal lyde:

§ 8-6. Ikke-preferensiell opprinnelse

(1) *Med ikke-preferensiell opprinnelse menes opprinnelse fastsatt på annet grunnlag enn særskilt avtale med fremmed stat eller organisasjon om preferansetollbehandling, eller der opprinnelse fastsettes som vilkår for ensidig preferanseordning.*

(2) *Regler om ikke-preferensiell opprinnelse får anvendelse ved:*

- a) *tollmessig bestevilkårsbehandling etter Generalavtalen om tolltariffer og handel artikkel I,*
- b) *utstedelse av opprinnelsesbevis for vare som ikke omfattes av frihandelsavtale,*
- c) *iverksettelse av handelstiltak etter kapittel 10.*

(3) *Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av ikke-preferensiell opprinnelse etter denne paragraf, herunder om krav til opprinnelsesbevis og utvidelse av reglenes anvendelsesområde til opprinnelsesmerking, offentlige innkjøp og handelsstatistikk.*

IV

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2014.

Endringene under III trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Forslag

til lov om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 11-1 tredje ledd skal lyde:

(3) *Ved omsetning av gull med en finhetsgrad på minst 325 tusendeler til næringsdrivende eller offentlig virksomhet skal mottakeren av varene eller*

tjenestene beregne og betale merverdiavgift. Annet ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

Nåværende § 11-1 tredje og fjerde ledd blir fjerde og nytt femte ledd.

§ 11-1 nytt sjetten ledd skal lyde:

(6) Departementet kan gi forskrift om hvilke objekter som omfattes av tredje ledd første punktum.

§ 11-4 første ledd tredje punktum skal lyde:

Dette gjelder også merverdiavgift oppgitt når mottakeren plikter å beregne og betale merverdiavgift etter § 11-1 annet eller tredje ledd.

§ 15-6 annet ledd skal lyde:

(2) Mottakere av klimavoter som plikter å beregne merverdiavgift etter § 11-1 annet ledd annet punktum, skal levere særskilt omsetningsoppgave som viser vederlaget for tjenesten, omregnet til norske kroner, og beregnet merverdiavgift. Det samme gjelder mottakere av gull som plikter å beregne merverdiavgift etter § 11-1 tredje ledd annet punktum. Beløpene avrundes nedover til nærmeste hele krone.

II

Endringene under I trer i kraft 1. januar 2014.

Forslag

til lov om endring i lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater

I

I lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater gjøres følgende endring:

§ 26 annet ledd annet punktum skal lyde:
Ilagt gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 26 annet ledd siste punktum oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

B – Forslag til skatte-, avgifts- og tollvedtak

Forslag til stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2014 (Stortingets skattevedtak)

Kapittel 1 – Generelt

§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder utskrivning av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2014. Vedtaket legges også til grunn for utskrivning av forskudd på skatt for inntektsåret 2014, etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven, gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 000 000 kroner. Satsen skal være 0,3 pst.

Ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 2 000 000 kroner. Satsen skal være 0,3 pst.

§ 2-2 Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,3 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 1 000 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 2 000 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 527 400 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 857 300 kroner i klasse 0 og 1.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 527 400 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 857 300 kroner i klasse 0 og 1.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 9,45 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 12,95 pst.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 27 pst. av inntekten.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 31 pst.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmelsene foran i dette vedtaket, svare skatt til staten med 27 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for per-

sonlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt toppskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av §§ 3-1, 3-2 og 3-8.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv., skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 11,40 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare

skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 27 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 51 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2014 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1 Tonnasjeskatt

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasje-skatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende satser:

– 0 kroner for de første 1 000 nettotonn, deretter

- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og satser mv.

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke høyere enn 84 150 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 70 400 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 48 800 kroner i klasse 1.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 131 400 kroner for enslige og 120 800 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 241 600 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 Skattefradrag for pensjonsinntekt

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 30 000 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 175 900 kroner i trinn 1 og 266 900 kroner i trinn 2.

§ 6-6 Særfradrag for enslige forsørgere

Fradrag etter skatteloven § 6-80 er 4 067 kroner per påbegynt måned.

Kapittel 7 – Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Forskriftsfullmakt til gjennomføring og utfylling

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

Forslag

til stortingsvedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjettåret 2014

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) svares avgift til statskassen etter bestemmelsene i dette vedtaket.

§ 2 Fradrag etter arveavgiftsloven § 15 annet ledd for begravellesomkostninger, skifteomkostninger og utgifter til gravsted settes til et halvt grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs.

42 623 kroner, hvis ikke høyere utgifter er legitimert.

Utgifter til dokumentavgift og tinglysning kommer særskilt til fradrag.

Fradrag etter arveavgiftsloven § 17 for avgiftspliktig som ikke har fylt 21 år, settes til et grunnbeløp i folketrygden (G) ved årets inngang, dvs. 85 245 kroner per år.

§ 3 Avgiftsgrunnlaget rundes nedover til nærmeste tall som kan deles med 1 000.

§ 4 Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren – og foreldre, svares:

Av de første 470 000 kronerintet

Av de neste 330 000 kroner.....6 pst.

Av overskytende beløp 10 pst.

§ 5 Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 470 000 kroner intet

Av de neste 330 000 kroner 8 pst.

Av overskytende beløp 15 pst.

Forslag

til stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2014

For inntektsåret 2014 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Soneplassering

Arbeidsgiveravgift beregnes etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet.

Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket er registrert. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

Har foretaket registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten er registrert, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres, benyttes likevel satsen i sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønnskostnadene som knytter seg til dette arbeidet. Det samme gjelder ved arbeidsutleie, dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn i den sonen virksom-

heten er registrert. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen.

Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende avgiftstermin etter registrert flyttedato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta og Leksvik i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Agdenes, Bjugn, Meldal, Midtre Gauldal, Rissa, Selbu og Ørland i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Aukra, Eide, Gjemnes, Haram, Herøy, Midsund, Nesset, Sande, Stordal og Vanylven i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke,
- kommunene Etne, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Kvam, Modalen og Bømlo i Hordaland fylke,
- kommunene Sauda, Vindafjord og Finnøy i Rogaland fylke,

- kommunene Audnedal, Åseral, Hægebostad og Sirdal i Vest-Agder fylke,
- kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli og Iveland i Aust-Agder fylke,
- kommunene Drangedal, Nome og Hjartdal i Telemark fylke,
- kommunene Sigdal og Rollag i Buskerud fylke,
- kommunene Gausdal, Søndre Land og Nordre Land i Oppland fylke,
- kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Våler, Åsnes og Åmot i Hedmark fylke.

Sone II omfatter:

- kommunene Meråker og Verran, samt området i Inderøy kommune som fram til 31. desember 2011 utgjorde Mosvik kommune, i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Norddal, Stranda, Rauma, Tingvoll, Sunndal og Sandøy i Møre og Romsdal fylke,
- Sogn og Fjordane fylke med unntak av kommunene Flora, Førde og Sogndal,
- kommunene Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Masfjorden og Fedje i Hordaland fylke,
- kommunene Hjelmeland, Suldal, Utsira og Kvitsøy i Rogaland fylke,
- kommunene Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle i Aust-Agder fylke,
- kommunene Tinn, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Telemark fylke,
- kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol og Nore og Uvdal i Buskerud fylke,
- kommunene Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu i Oppland fylke,
- kommunen Trysil i Hedmark fylke.

Sone III omfatter:

- kommunen Snåsa i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen og Tydal i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunene Surnadal, Rindal, Aure og Halså i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang i Oppland fylke,
- kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Hedmark fylke.

Sone IV omfatter:

- Troms fylke, med unntak av kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvæningen og Tromsø,

- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka, Fosnes, Overhalla og Namsos i Nord-Trøndelag fylke,
- kommunene Frøya, Hitra, Åfjord, Roan og Osen i Sør-Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

Sone IVa omfatter:

- kommunen Tromsø i Troms fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

Sone V omfatter:

- Finnmark fylke,
- kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen i Troms fylke.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

Satsen for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2014 er:

- 14,1 pst. i sone I.
- 14,1 pst. i sone Ia, men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger 450 000 kroner for foretaket i 2014. For veitransportforetak er satsen 10,6 pst. inntil nevnte differanse overstiger 225 000 kroner for foretaket i 2014. Med veitransportforetak menes foretak som driver innen næringskodene 49.3 Annen landtransport med passasjerer og 49.4 Godstransport på vei, herunder flyttetransport, med unntak av 49.312 (Transport med sporveis- og forstadsbane) og 49.393 (Transport med taubaner, kabelbaner og skiheiser). Bestemmelsene om reduserte avgiftssatser i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd, eller foretak som har krav på støtte etter kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter. Når et foretak i sone Ia beregner avgift etter redusert sats, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og annen bagatellmessig støtte til foretaket ikke overstige 450 000 kroner i 2014, jf. forordning (EF) nr. 1998/2006 om bagatellmessig støtte inntatt i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 29/2007. For foretak som driver innen veitransport må slik samlet støtte ikke overstige 225 000 kroner i 2014.

- 10,6 pst. i sone II.
- 6,4 pst. i sone III.
- 7,9 pst. i sone IVa.
- 5,1 pst. i sone IV.
- 0 pst. i sone V og for avgift som svares av foretak hjemmehørende på Svalbard, og når andre foretak utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

§ 4 Særregler om avgiftssats for stålproduksjon og skipsverft

Avgift skal beregnes med 14,1 pst., uansett hvor foretaket er hjemmehørende, når foretaket er beskjeftiget med produksjon av stålprodukter opplistet i Annex I til kapittel 25B om regionalstøtte i ESAs retningslinjer for statsstøtte. Det samme gjelder dersom foretaket bygger eller reparerer selvdrevet, sjøgående kommersielt fartøy som er på minst 100 BRT for transport av passasjerer eller gods, eller som er på minst 100 BRT til særlige formål, eller som er et slepefartøy på minst 365 kW, eller som er et flytende og flyttbart uferdig skrog av slike fartøy. Regelen i første punktum gjelder også foretak som foretar vesentlig ombygging av slike fartøy over 1 000 BRT.

Inntil differansen overstiger 450 000 kroner mellom den avgift som ville følge av en sats på 14,1 pst. for foretaket i 2014 og den avgift som følger av satsen for sonen hvor foretaket drives etter reglene foran, er satsen likevel 10,6 pst. i sone II og Ia, 6,4 pst. i sone III, 7,9 pst. i sone IVa, 5,1 pst. i sone IV og 0 pst. i sone V. Dette gjelder likevel ikke for foretak som har krav på støtte med hjemmel i kapittel 16 i ESAs retningslinjer om statsstøtte til foretak i vanskeligheter.

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av første ledd og annen type virksomhet, kan avgiften kreves beregnet etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av virksomheten som ikke er omfattet av første ledd.

Bestemmelsen i § 3 annet strekpunkt femte punktum om begrensningene for samlet bagatellmessig støtte gjelder tilsvarende for virksomheter som anvender reduserte satser etter denne bestemmelse.

§ 5 Særregel om avgiftssats for produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

For virksomhet som bare driver med produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8,

beregnes arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder følgende næringskoder:

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr

46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10 – 39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)	etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 5,1 pst.
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer	
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett	
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr	<i>§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.</i>
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter	Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 8,2 pst.
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.	<i>§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.</i>

For foretak med blandet virksomhet og et klart regnskapsmessig skille mellom virksomhet omfattet av denne bestemmelsen og annen type virksomhet, kan arbeidsgiver kreve at avgiften beregnes etter satsene her for den del av virksomheten som omfattes av denne bestemmelsen.

Trygdeavgift

§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11,4 pst.

Andre bestemmelser

§ 9 Forskriftsfullmakt mv.

Kongen gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1 til 5.

Forslag

til stortingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjettåret 2014

Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen

betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a. for gass 98 øre per standardkubikkmeter
 - b. for olje eller kondensat 98 øre per liter.
-

Forslag

til stortingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringen for 2014

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2014 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 8,2 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.

4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggstrygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 3,3 pst. for 2014.

Avgift på omsetning av råfisk, råfiskprodukter, hval og hvalprodukter innkreves av godkjente salgslag, jf. lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk § 3. Ved fiske i fjerne farvann der omsetningen foregår utenom salgslag, og ved omsetning av sel og produkter av sel, skal den avgiftspliktige innbetale produktavgiften til Fiskeridirektoratet.

Forslag

til stortingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2014 (kap. 5521 post 70)

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2014 svares merverdiavgift etter satsene i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven).

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 15 pst.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 8 pst.

Merverdiavgift svares med 8 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- a) persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- b) transport av kjøretøy på ferge som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- c) utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,

- d) rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- e) kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- f) adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- g) adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- h) rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av råfisk som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

Forslag

til stortingsvedtak om særavgifter til statskassen for budsjettåret 2014

Om avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Brennevinsbasert	over 0,7	6,98 per volumprosent og liter
Annen	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,12 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	11,74 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	20,34 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,54 per volumprosent og liter
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a) fra produsents eller importørs lager
- utføres til utlandet,
 - leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,

- leveres til toll- og avgiftsfritt utvalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,

b) innføres

- som reisegods etter tolloven § 5-1,
- til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,

c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av

- diplomater,
- NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- Den nordiske investeringsbank,

d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,

- e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- f) brukes som råstoff mv. ved framstilling av varer,
- g) framstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun framstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på tobakkvarer mv. (kap. 5531 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,39	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,39	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning	2,39	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	0,97	per gram av pakningens nettovekt
Snus	0,97	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarettthylser	0,0365	per stk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som erstatning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakkvare.

§ 3 Det gis fritak for avgift på tobakkvarer mv. som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,

2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,

- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,

d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,

- e) kvalitetsprøves og forbrukes på fabrikk eller lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på motorvogner mv. (kap. 5536)

A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,

b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,

c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp:

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor-effekt (kW)	NO _x -utslipp (mg/km)	CO ₂ -utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrakpant-avgift (kr)	
Avgiftsgruppe A							2 400	
Personbiler, varebiler klasse 1, busser under 6 m med inntil 17 seteplasser	0–1 150					38,30		
	1 151–1 400					83,50		
	1 401–1 500					167,01		
	over 1 500					194,23		
			0–70				0	
			71–100				240,00	
		101–140				695,00		
		over 140				1 720,00		
				over 0		46,14		
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, og med								
– utslipp 105 g/km og over				0–105		0		
				106–120		779,00		
				121–160		785,00		
				161–230		1 830,00		
				over 230		2 938,00		

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrak- pant- avgift (kr)
– CO ₂ -utslipp under 105 g/km t.o.m. 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som lig- ger under 105 g/ km t.o.m. 50 g/ km						829,00	
– CO ₂ -utslipp under 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som lig- ger under 50 g/ km						984,00	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp							
– bensindrevne					0–1 050	14,88	
					1 051–1 600	49,55	
					1 601–2 000	116,31	
					over 2 000	125,46	
– ikke bensin- drevne					0–1 050	11,40	
					1 051–1 600	40,46	
					1 601–2 000	94,94	
					over 2 000	98,76	
Avgiftsgruppe B							2 400
Varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm og bredde under 190 cm	22 pst. av A	22 pst. av A	30 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, og med							
– utslipp 110 g/km og over					0–105	0	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrak- pant- avgift (kr)
				106–120		233,70	
				121–160		235,50	
				over 160		457,50	
– CO ₂ -utslipp under 105 g/km t.o.m. 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 105 g/km t.o.m. 50 g/km						248,70	
– CO ₂ -utslipp under 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som lig- ger under 50						295,20	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp					30 pst. av A		
Avgiftsgruppe C							2 400
Campingbiler	22 pst. av A	22 pst. av A	0 pst. av A	22 pst. av A	22 pst. av A		
Avgiftsgruppe D (opphevet)							
Avgiftsgruppe E							0
Beltebiler						36 pst. av verdi- avgifts- grunn- laget	
Avgiftsgruppe F							0
Motorsykler						11 043	
		0–11				0	
		over 11				491,44	
					0–125	0	
					126–900	37,93	
					over 900	83,17	
Avgiftsgruppe G							2 400
Beltemotorsykler (snøscootere)	0–100					15,56	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrak- pant- avgift (kr)
	101–200					31,13	
	over 200					62,23	
		0–20				41,51	
		21–40				82,99	
		over 40				165,96	
					0–200	3,25	
					201–400	6,49	
					over 400	12,97	
Avgiftsgruppe H							2 400
Motorvogn i avgifts- gruppe A, som ved første gangs registre- ring her i landet blir registrert på løyvein- nehaver til bruk som ordinær drosje (ikke reserve- eller erstat- ningsdrosje) eller for transport av funk- sjonshemmede	40 pst. av A	40 pst. av A	100 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
– utslipp 110 g/km og over				0–105		0	
				106–120		779,00	
				over 120		785,00	
– CO ₂ -utslipp under 105 g/km t.o.m. 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som lig- ger under 105 g/ km t.o.m. 50 g/ km						829,00	
– CO ₂ -utslipp under 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som lig- ger under 50						984,00	

Avgiftsgrupper	Egenvekt (kg)	Motor- effekt (kW)	NO _x - utslipp (mg/km)	CO ₂ - utslipp (g/km)	Slagvolum (cm ³)	Sats per enhet (kr)	Vrak- pant- avgift (kr)
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp					100 pst. av A		
Avgiftsgruppe I							2 400
Avgiftspliktige motorvogner som er 30 år eller eldre						3 637	
Avgiftsgruppe J							2 400
Busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen	40 pst. av A	40 pst. av A	0 pst. av A				
Motorvogn med plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp, og med							
– utslipp 105 g/km og over				0–105		0	
				106–120		311,60	
				121–160		314,00	
				over 160		732,00	
– CO ₂ -utslipp under 105 t.o.m. 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 105 g/km t.o.m. 50 g/km						331,60	
– CO ₂ -utslipp under 50 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den del av utslippet som ligger under 50 g/km						393,60	
Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp					40 pst. av A		

Engangsavgift for motorvogn med CO₂-utslipp under 105 g/km, vrakpantavgift ikke medregnet, kan ikke settes lavere enn den avgift som skal svares for motorvogn i avgiftsgruppe I. Vrakpantavgiften inngår ikke i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet kan gi forskrift om refusjon av vrakpantavgift for motorvogner som utføres til utlandet.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift. Departementet kan videre gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum og motoreffekt benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x etter første ledd, settes utslippet til den verdi vedkommende motorvogn maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk. Departementet kan gi forskrift om hvordan NO_x-utslipp skal fastsettes.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for kjøretøy som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

§ 4 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler), inngår verken effekten knyttet til den elektriske motoren eller vekten av elektromotor og batteripakke i avgiftsgrunnlaget.

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet gjøres bruksfradrag i den engangsavgift som beregnes etter § 2.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første og annet ledd.

§ 5 Det gis fritak for engangsavgift på

- a) motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) lett pansrede motorvogner til offentlig bruk,
- e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranseskjøring,
- f) ambulanser,
- g) begravelseskjøretøy,
- h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke motorvogner hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor,
- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
 1. innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy § 6 eller § 9, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- m) beltevogner til Forsvaret,
- n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til framdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til framdrift benytter

slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler).

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

B. Årsavgift (kap. 5536 post 72)

§ 1 For 2014 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorvogner og båter betales årsavgift til statskassen for innenlandsregistrerte kjøretøy med tillatt totalvekt mindre enn 7 500 kg med følgende beløp (kr):

- a) 2 995 for personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg,
- b) 3 490 for dieseldrevne motorvogner som nevnt i bokstav a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter,
- c) 2 995 for årsprøvekjennermerker for motorvogner,
- d) 1 120 for campingtilhengere med egenvekt over 350 kg,
- e) 1 835 for motorsykler; trehjuls, lette, melomtunge og tunge,
- f) 425 for

1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn eller fartøy § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogner eller fartøy § 6, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogn som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelseskjøretøy på begravelsesbyrå og lignende,
4. motorvogner som er registrert på kjennermerker med lysegule tegn på sort bunn,
5. motorvogner som bare bruker elektrisitet til framdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller,
6. motorredskap,
7. beltekjøretøy,
8. trekkbiler som ikke omfattes av bokstav a eller b,
9. mopeder,
10. traktorer,
11. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Unntatt fra avgiftsplikt er:

- a) motorvogner som er registrert på kjennermerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- e) campingtilhengere som er 30 år eller eldre, samt campingtilhengere som er registrert på

kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,

f) motorvogn som er stjålet i løpet av året.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales full avgift for kjøretøy som er registrert per 1. januar eller som blir registrert i første halvår og for årsprøvekjennemerker som er tildelt per 1. januar eller som blir tildelt i første halvår.

Det skal ikke betales avgift for motorvogner som innen avgiftens forfall leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopp huggeri for vraking/hugging.

Det skal betales halv avgift på kjøretøy som

a) leveres til godkjent oppsamlingsplass for bilvrak eller til bilopp huggeri for vraking/hugging i første halvår, men etter avgiftens forfall,

b) registreres eller tildeles årsprøvekjennemerker i annet halvår.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for å betale halv avgift.

§ 4 Avgift som ikke er betalt innen forfall, forhøyes med kr 250. For kjøretøy som nevnt i § 1 bokstav f forhøyes avgiften med kr 50.

Departementet kan gi forskrift om innkreving av tilleggsavgiften.

§ 5 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte

kjøretøy på minst 7 500 kg. For dieseldrevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift

Motorkjøretøy

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjærings-system (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500 – 11 999	428	428
<i>2 aksler</i>		
12 000 – 12 999	428	767
13 000 – 13 999	767	1 370
14 000 – 14 999	1 370	1 751
15 000 og over	1 751	3 424
<i>3 aksler</i>		
12 000 – 14 999	428	428
15 000 – 16 999	767	1 019
17 000 – 18 999	1 019	1 643
19 000 – 20 999	1 643	2 002
21 000 – 22 999	2 002	2 853
23 000 og over	2 853	4 199
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000 – 24 999	2 002	2 024
25 000 – 26 999	2 024	2 920
27 000 – 28 999	2 920	4 383
29 000 og over	4 383	6 297

Kombinasjoner av kjøretøy – vogntog

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjærings-system (kr)
<i>2 + 1 aksler</i>		
7 500 – 13 999	428	428
14 000 – 15 999	428	428
16 000 – 17 999	428	581
18 000 – 19 999	581	776
20 000 – 21 999	776	1 247
22 000 – 22 999	1 247	1 488
23 000 – 24 999	1 488	2 342
25 000 – 27 999	2 342	3 780
28 000 og over	3 780	6 315

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjærings- system (kr)
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000 – 24 999	756	1 191
25 000 – 25 999	1 191	1 685
26 000 – 27 999	1 685	2 276
28 000 – 28 999	2 276	2 659
29 000 – 30 999	2 659	4 091
31 000 – 32 999	4 091	5 511
33 000 og over	5 511	8 144
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000 – 37 999	4 471	6 058
38 000 – 40 000	6 058	8 080
over 40 000	8 080	10 821
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		
16 000 – 24 999	756	1 191
25 000 – 25 999	1 191	1 685
26 000 – 27 999	1 685	2 276
28 000 – 28 999	2 276	2 659
29 000 – 30 999	2 659	4 091
31 000 – 32 999	4 091	5 511
33 000 og over	5 511	8 144
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000 – 37 999	4 003	5 392
38 000 – 40 000	5 392	7 292
over 40 000	7 292	10 581
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000 – 37 999	2 461	2 889
38 000 – 40 000	2 889	4 100
over 40 000	4 100	6 277

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektclasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller stren- gere (kr)	0-utslipp (kr)
7 500 – 11 999	5 483	3 047	2 132	1 299	684	427	107	0
12 000 – 19 999	8 996	4 999	3 496	2 132	1 125	697	175	0
20 000 og over	15 996	9 163	6 499	3 905	2 062	1 281	321	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semitrailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går fram av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften, herunder at avgiftsgrunnlaget skal settes lavere enn kjøretøyets tillatte totalvekt.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer,
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- motorredskaper,

d) kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,

e) kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),

f) kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskrivning av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

D. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøy og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår				
	2014 og 2013 (kr)	2012 (kr)	2011 (kr)	2010 til 2003 (kr)	2002 og eldre (kr)
a) Mopeder, motorsykler, beltemotorsykler					
1. Mopeder	553	553	553	553	553
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum, samt elektrisk drevne motorsykler	1 385	1 385	1 385	1 385	1 206
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 307	2 307	2 307	2 307	1 206
b) Personbiler					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 800 kg	6 772	5 130	3 867	2 508	1 535
2. over 800 kg t.o.m. 1 200 kg	9 249	7 191	5 324	3 580	1 535
3. over 1 200 kg t.o.m. 1 600 kg	13 299	10 329	7 550	4 977	1 535
4. over 1 600 kg	17 223	13 299	9 723	6 438	1 535
c) Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1 000 kg	3 205	2 467	1 937	1 232	1 003
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	4 892	3 976	2 959	2 043	1 341
3. over 2 000 kg	6 445	5 155	3 827	2 619	1 341
d) Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg					
Egenvekt (typegodkjent) over 350 kg	702	702	702	702	702

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- ved ren navneendring,
- på ektefelle,
- mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- som er 30 år eller eldre,
- som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsva-

rende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

- som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),
- som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser,
- ved fusjon mellom aksjeselskaper,
- ved omdannelse av virksomheter når tidligere og ny eier er identiske,
- ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

ten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplik-

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på båtmotorer (kap. 5537 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av båtmotorer (framdriftsmotorer) på minst 9 hk med kr 161,50 per hk. Avgiftsplikten omfatter også båtmotorer til bruk i vannscootere eller jetski og motorblokker til båtmotorer, men ikke elektriske motorer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på båtmotorer som

- a) fra produsents, importørs eller forhandlers lager
 1. utføres til utlandet,
 2. legges inn på tolllager når varene er bestemt til utførsel,
- b) innføres som reisegods, flyttegods eller arvegods etter tolloven § 5-1,
- c) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,

- d) kommer i retur til produsents, importørs eller forhandlers lager,
- e) skal gjenutføres etter reglene i tolloven kapittel 6,
- f) fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy som er registrert i registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster, unntatt utenbordsmotorer og hekkaggregater,
- g) fra produsents, importørs eller forhandlers lager leveres til bruk i fartøy mv. som er registrert i skipsregisteret, unntatt fritidsbåter,
- h) brukes i Forsvarets marinefartøy,
- i) returneres til selger i utlandet på grunn av reklamasjon.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff per liter:

- a) bensin
 1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,87,
 2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,91,
 3. annen bensin: kr 4,91.
- b) olje til framdrift av motorvogn (autodiesel)

1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel) og biodiesel som ikke oppfyller bærekraftskriteriene: kr 3,82,
2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,87,
3. annen mineralolje: kr 3,87,
4. biodiesel som oppfyller bærekraftskriteriene: kr 1,91.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b.

Departementet kan bestemme at

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje,
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

a) i følgende motorvogner:

- 1. traktorer,
- 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
- 3. motorredskaper,
- 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

b) til annen bruk enn framdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tolllager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 - 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av

- 1. diplomater,
 - 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a) brukes i fly, unntatt Forsvarets fly,
- b) brukes til teknisk og medisinsk formål,
- c) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- d) brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
- e) brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- f) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 11,83 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,45 øre per kWh for kraft som leveres

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, og
- b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og

b) i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyn-gen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som

- a) er produsert ved energigjenvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker, leveres direkte til sluttbruker,

- c) er produsert i nødstrømsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
- d) er produsert i mottrykksanlegg,
- e) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- f) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
- g) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- h) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energi-effektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- i) leveres til veksthusnæringen,
- j) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord,
- k) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
- l) leveres til bruk til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss. Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om grunnavgift på mineralolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,037 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,126 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- b) drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

- 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes til skip i utenriks fart,
- g) brukes til gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
- h) brukes til fiske og fangst i nære farvann,
- i) brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- j) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) brukes i sildemel- og fiskemelindustrien,
- m) brukes til framdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet,
- n) brukes til høsting av tang og tare.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situ-

asjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 1,94 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i utenriks fart,
- g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
- j) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- k) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- l) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

B. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 0,88 per liter.
Mineralolje
 - til innenriks kvotepliktig luftfart: kr 0,56 per liter,
 - til annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflygninger: kr 0,84 per liter,
 - til treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien: kr 0,31 per liter,
 - til fiske og fangst i nære farvann: kr 0,26 per liter,
 - som ilegges veibruksavgift på drivstoff: kr 0,62 per liter,
- b) bensin: kr 0,93 per liter,
- c) naturgass: kr 0,66 per Sm³,
- d) LPG: kr 0,99 per kg.

Det skal betales avgift med kr 0,05 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter som leveres til

- a) industri og bergverk som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
- b) bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG, samt for mineralolje og bensin til innenriks kvotepliktig luftfart.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
- g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til bruk i

- a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
 - b) skip i utenriks fart,
 - c) fiske og fangst i fjerne farvann,
 - d) fly i utenriks fart.
- Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a) til bruk i motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) til tekniske og medisinske formål,
- c) til bruk i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- d) til bruk i fly i utenriks fart,
- e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).

Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG til

- a) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
- b) veksthusnæringen,
- c) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- d) skip i utenriks fart,

- e) fly i utenriks fart,
- f) fiske og fangst i fjerne farvann,
- g) fiske og fangst i nære farvann,
- h) gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart,
- i) offshorefartøy,
- j) bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 7,9 øre per liter for hver påbegynt 0,25 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,

- f) brukes i skip i utenriks fart,
- g) brukes i fly i utenriks fart,
- h) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- i) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sluttbehandling av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sluttbehandling av avfall.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Ved innlevering av avfall til deponi skal det betales avgift med følgende beløp per tonn:

- a) kr 488 for biologisk nedbrytbart avfall som deponeres etter dispensasjon gitt fra forurensningsmyndighetene,
- b) kr 294 for annet avfall.

§ 3 Ved innlevering av avfall til sluttbehandling på deponi gis det fritak for avgift på avfall som

- a) innleveres til særskilt behandling etter avfallsforskriften kapittel 11,

- b) innleveres til anlegg for ombruk, gjenvinning eller sortering for gjenvinning,
- c) består av uorganisk materiale og legges på særskilt opplagsplass,
- d) er restavfall fra utnyttelse av returfiber i treforedlingsindustrien,
- e) består av forurensede jord- og løsmasser, herunder avfall fra nedlagte avfallsdeponi.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER	kr per kg	
Pst.	TRI	PER
over 0,1 t.o.m. 1		0,67
over 1 t.o.m. 5	3,33	3,33
over 5 t.o.m. 10	6,67	6,67
over 10 t.o.m. 30	20,00	20,00
over 30 t.o.m. 60	39,99	39,99
over 60 t.o.m. 100	66,65	66,65

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til produsents eller importørs lager,

f) gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 0,330 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) den enkelte avgiftspliktige HFK og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer. Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,

c) innføres

1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
4. til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,

d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av

1. diplomater,
2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
3. Den nordiske investeringsbank,

e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,

f) gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på utslipp av NO_x (kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 17,33 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

a) framdriftsmaskineri med samlet installert

motoreffekt på mer enn 750 kW,

b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,

c) fakler på offshoreinstallasjoner og anlegg på land.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

- § 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra
- fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
 - fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
 - luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
 - utslipp fra enheter omfattet av miljøavtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgift på plantevernmidler (kap. 5550 post 70)

§ 1 For 2014 kan Landbruks- og matdepartementet pålegge produsenter og importører en miljøavgift på plantevernmidler. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

Avgifter knyttet til mineralvirksomhet

A. Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum (kap. 5551 post 70)

§ 1 For 2014 kan Nærings- og handelsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner for utforskning og undersøkelser etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster.

§ 2 Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3 Nærings- og handelsdepartementet kan fastsette nærmere bestemmelser om beregning, innbetaling og oppkreving av avgiften.

B. Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven (kap. 5551 post 71)

§ 1 For undersøkelse og utvinning av landbaserede mineralforekomster kan Nærings- og handelsdepartementet innkreve årsavgift i 2014 for undersøkelsesrett og utvinningsrett gitt etter mineralloven med forskrifter.

§ 2 Inntektene innhentes fra innehaver av undersøkelses- og utvinningsrett.

§ 3 Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 4 Nærmere bestemmelser om beregning, innbetaling og oppkreving av avgiften framgår av mineralloven med forskrifter.

Om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. (kap. 5555 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 18,91 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter også sjokolade- og sukkervarer som ikke er tilsatt sukker eller søtningmiddel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sjokolade- og suk-
kerverer som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utvalg på luft-
havn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig
virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller
importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Part-
nerskap for fred,

3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs
lager,
- e) brukes som råstoff mv. ved framstilling av
varer.

Departementet kan gi forskrift om gjennom-
føring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplik-
ten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned
avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situ-
asjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket
ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelt-
tilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov
19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift
til statskassen ved innførsel og innenlandsk pro-
duksjon av følgende varer med følgende beløp
per liter:

- a) alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker
eller kunstig søtstoff: kr 3,12,
- b) sirup som er tilsatt sukker eller kunstig søt-
stoff som brukes til ervervsmessig framstil-
ling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere,
fontener og lignende: kr 19,03.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk
med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent
alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulver-
form eller melkeprodukter tilsatt til og med 15
gram sukker per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som
omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for
avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på drikkevarer som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant
etter tolloven § 4-23,

3. leveres til toll- og avgiftsfritt utvalg på luft-
havn etter tolloven § 4-30,

- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig
virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller
importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Part-
nerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,

- d) kommer i retur til produsents eller importørs
lager,
- e) brukes til ervervsmessig framstilling av
annet enn drikkevarer.

Departementet kan gi forskrift om gjennom-
føring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplik-
ten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned
avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situ-
asjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket
ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelt-
tilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sukker mv. med kr 7,32 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
 - b) sirup og sukkeroppløsning av nevnte varer.
- Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

- a) fra produsents og importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 - 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utvalg på luft-havn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 - 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,

- 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 - 1. diplomater,
 - 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) brukes til ervervsmessig framstilling av varer,
- f) brukes til biavl.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Om avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70 – 74)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på drikkevareemballasje ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevarer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeeenhet:

- a) glass og metall: kr 5,34,
- b) plast: kr 3,22,
- c) kartong og papp: kr 1,32.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retur-system, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,10 per emballasjeeenhet.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

- 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer framstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkeerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a) fra registrert virksomhets og importørs lager
 - 1. utføres til utlandet,
 - 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 - 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utvalg på luft-havn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 - 1. som reisegods etter tolloven § 5-1, virksomhet etter tolloven § 5-2,

- 3. etter tolloven § 5-9, og er av mindre verdi,
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
 - 1. diplomater,
 - 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 - 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) har rominnhold på minst fire liter.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomta. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,
- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på

skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,

- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom den krets av kongefamilien som har arve- og gaveavgiftsfritak, jf. lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 1 femte ledd,
- j) overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid betales avgift bare av salgsverdien av tomta dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

Avgift på frekvenser mv. (kap. 5583 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2014 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av system for mobilkommunikasjon med følgende beløp:

– UMTS	1 248 000 kr per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– GSM 800	1 350 000 kr per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– GSM 900	1 350 000 kr per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– GSM 1800	1 350 000 kr per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde,
– CDMA 450	1 183 000 kr per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde.

Samferdselsdepartementet kan dersom det er nødvendig av hensyn til effektiv utnyttelse av frekvensene, endre avgiftsnivået for tildelte frekvenser.

Samferdselsdepartementet fastsetter nærmere bestemmelser om beregning og oppkreving av avgiften.

§ 2 Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2014 kan forestå salg av fem-sifrede telefonnummer. Prisene fastsettes av Samferdselsdepartementet.

Inntekter ved tildeling av konsesjoner (kap. 5309 post 29)

§ 1 For 2014 kan Samferdselsdepartementet innhente inntekter ved tildeling av konsesjoner.

§ 2 Inntektene innhentes ved tildeling av konsesjoner. Beløpet skal innbetales til statskassen.

§ 3 Samferdselsdepartementet kan gi forskrift om innbetaling og oppkreving av beløpet.

Forslag

til stortingsvedtak om toll for budsjettåret 2014 (kap. 5511 post 70 og 71)

§ 1 Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2014 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2013 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2014.

§ 2 Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opprinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale framforhandlet med annen stat.

Departementet gis fullmakt til å videreføre gitte kvoter og satser omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP).

§ 3 Nedsettelse av ordinære tollsatser

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven §§ 9-1 til 9-5.

§ 4 Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som framgår av tolloven §§ 10-1 til 10-7.

§ 5 Nye eller endrede tariffoppdelinger

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger, dersom endringene verken har nevneverdig betydning for statens inntekter eller har næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser.

Offentlige institusjoner kan bestille flere
eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 22 24 20 00

Opplysninger om abonnement, løssalg og
pris får man hos:
Fagbokforlaget
Postboks 6050, Postterminalen
5892 Bergen
E-post: offpub@fagbokforlaget.no
Telefon: 55 38 66 00
Faks: 55 38 66 01
www.fagbokforlaget.no/offpub

Publikasjonen er også tilgjengelig på
www.regjeringen.no

Trykk: 07 Aurskog AS – 11/2013

